

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BALIKESİR VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**BALIKESİR İLİ 2023 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
BALIKESİR ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
İL MÜDÜRLÜĞÜ**

BALIKESİR - 2024

ÖNSÖZ

Tüm canlılar yeryüzüne geldiği andan itibaren önce çevresini tanır zamanla çevre ile etkileşime geçer. İnsanoğlu yüzyıllar boyunca doğayı sınırsız bir kaynak olarak görmüş, onu hor kullanmış, kirletmiş ve çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bir tarafta hızla artan nüfus olgusu diğer tarafta ise tükenmekte olan doğal kaynakların varlığı insanlık için yeni çözüm arayışlarını zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede ortaya koyulan çözüm, doğal kaynakların tamamen tüketilmeden, gelecek nesillere de aktarılmasının sağlanması olarak özetlenebilecek olan sürdürülebilir kalkınma anlayışıdır. Bu anlayış, özünde insana önem veren, mevcut nüfusun ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli çaba sırasında gelecek kuşakların da ihtiyaçlarını gözeterek doğal ve kültürel kaynakların özenli bir biçimde tüketilmesini öngören sürdürülebilir kalkınma kavramını ortaya çıkarmıştır. Doğal kaynakların sınırlı olduğu ve tükenebileceği gerçeği karşısında çevrenin korunması ve bu durumun süreklilik arz etmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Günümüzde Sanayileşme, Hızlı ve Düzensiz Kentleşme ve Nüfus kaynaklı çevre sorunları ortaya çıkmış, bu sorunların ortadan kaldırılabilmesi için önemli ölçüde kaynak ayrılmaya başlanılmıştır. Çevre sorunları dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün etkisini artırmakta, insanların oluşturdukları evsel ve sanayi kaynaklı atıklar zaman içinde hava, su ve toprağın kirlenmesine neden olmaktadır. Doğanın insan kaynaklı oluşan bu kirlenmeyi kendi kendine ortadan kaldırabilmesi neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Çevre sorunlarının önlenerek gelecek nesillere daha yaşanabilir bir çevre bırakılabilmesi için öncelikle çevre sorunları konusunda mevcut durumla ilgili veriler elde edilmeli, bu veriler ışığında çevrenin korunması için geleceğe ilişkin planlar oluşturulmalı ve bu planlar çerçevesinde gerekli önlemler alınmalıdır.

Yapılan çalışmada hava, su, atık ve diğer çevresel göstergelere ilişkin verilen veriler ilimizde geleceğe yönelik çevre çalışmalarına yön verecek, halkın ve yatırımcıların çevre konusunda bilinç kazanması yönünde katkı sağlayacaktır. Daha güzel yaşanabilir bir “Çevre”nin tüm Kamu ve Özel Kuruluşların birlikte desteği ve katkısı ile oluşabileceğine inanıyoruz.

*Kadir KANDEMİR
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü*

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	2
GİRİŞ	11
A.1. HAVA KALİTESİ	13
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	16
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	19
<i>Doğalgazın Yaygınlaştırılması</i>	19
<i>Kaliteli Kömür Temini ve Denetimi</i>	19
<i>Ulaşım Yatırımları</i>	19
<i>Temiz Enerji Üretimi</i>	20
<i>Sanayi tesislerinin denetimi</i>	20
<i>Envanter Çalışmaları</i>	20
<i>Halkın Bilgilendirilmesi</i>	21
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	24
<i>Partikül Madde (PM10) kirliliği değerlendirmesi</i>	25
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	28
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	29
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	33
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	33
B. SU VE SU KAYNAKLARI	36
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	36
<i>B.1.1. Yüzeysel Sular</i>	36
B.1.1.1. Akarsular	36
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	37
<i>B.1.2. Yeraltı Suları</i>	41
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	42
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	43
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	44
<i>B.3.1. Noktasal kaynaklar</i>	44
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	44
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	49
<i>B.3.2. Yayılı Kaynaklar</i>	50
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	50
B.3.2.2. Diğer	50
B.4. DENİZLER	50
<i>B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu</i>	50
<i>B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu</i>	52
<i>B.4.3. Acil Müdahale Planları</i>	52
<i>B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri</i>	53
<i>B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri</i>	53
<i>B.4.6. Deniz Çöpleri</i>	53
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	60
<i>B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu</i>	60
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	60
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	61
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	61
<i>B.5.2. Sulama</i>	62
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	62
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	63
<i>B.5.3. Endüstriyel Su Temini</i>	63
<i>B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı</i>	64
<i>B.5.5. Rekreatyonel Su Kullanımı</i>	64

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	64
<i>B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri</i>	64
<i>B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri</i>	67
<i>B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi</i>	68
<i>B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı</i>	68
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	69
<i>B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar</i>	69
<i>B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	69
<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	69
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği</i>	70
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	71
C. ATIK	72
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	72
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	73
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	74
<i>C.3.1. Eğitimler</i>	74
<i>C.3.2. Atık Getirme Merkezleri</i>	75
<i>C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı</i>	76
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	77
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	78
C.6. ATIK YAĞLAR	79
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	80
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	80
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	81
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	82
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	83
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	84
<i>C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları</i>	84
<i>C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül</i>	84
<i>C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları</i>	85
C.13. TIBBİ ATIKLAR	85
C.14. MADEN ATIKLARI	85
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	86
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	88
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	88
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	88
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	89
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	89
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	89
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	90
E.1. FLORA	90
E.2. FAUNA	92
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	97
<i>E.3.1. Ormanlar</i>	97
<i>E.3.1. 1. Arazi Yapısı</i>	98
<i>E.3.1. 2. İklimi</i>	99
<i>E.3.1. 3. Ağaç Türleri</i>	99
<i>E.3.1. 4. Korunan Alanlar</i>	99
<i>E.3.1.5. İlin Orman Envanteri</i>	99

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

<i>E.3.1.6. Orman Varlığının Yararları</i>	100
<i>E.3.1.7. Odun Dışı Orman Ürünleri</i>	101
<i>E.3.1.8. Ağaçlandırma Faaliyetleri</i>	103
<i>E.3.1.9. 1992-2023 Yılları Arası Özel Ağaçlandırma Faaliyetleri</i>	103
<i>E.3.1.10. Fidanlık Faaliyetleri</i>	104
<i>E.3.1.11. İzin-İrtifak Faaliyetleri</i>	106
<i>E.3.1.12. Orman Yangınları</i>	106
<i>E.3.1.13. Ormanlar Üzerinde Biyotik veya Abiyotik Faktörlerin Etkileri</i>	109
<i>E.3.2. Milli Parklar</i>	110
<i>E.3.3. Tabiat Parkları</i>	111
E.4. ÇAYIR VE MERA	112
<i>E.4.1. Mera Islah Çalışmaları</i>	112
E.5. SULAK ALANLAR	112
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	113
<i>E.6.1. Tabiat Anıtları</i>	113
<i>E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	113
<i>E.6.3. Anıt Ağaçlar</i>	114
<i>E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri</i>	114
<i>E.6.5. Doğal Sit Alanları</i>	115
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	116
F. ARAZİ KULLANIMI	117
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	117
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	119
E.2.1 ÇEVRE DÜZENİ PLANI	119
.....	119
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	120
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	121
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	121
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	122
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	124
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	124
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	125
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	126
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	127
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	127
I. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	128

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri .	14
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	14
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi	15
Çizelge 4- 2023 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri.....	15
Çizelge 5 – 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	18
Çizelge 6 – 2023 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler.....	24
Çizelge 7 – 2023 yılı (Balıkesir-Merkez) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	26
Çizelge 8 – 2023 yılı (Balıkesir-Edremit) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	27
Çizelge 9-2023 yılı (Balıkesir-Bandırma) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)	27
Çizelge 10 – 2023 yılı (Balıkesir-Erdek) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	27
Çizelge 11– Tamamlanan Gürültü Bariyerleri*	29
Çizelge 12- 2022 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	33
Çizelge 13– Tamamlanan Bisiklet Yolları	33
Çizelge 14- Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	33
Çizelge 15– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak.....	33
Çizelge 16– Balıkesir ilinin akarsuları	36
Çizelge 17 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	37
Çizelge 18 – Balıkesir ilinde mevcut sulama göletleri.....	39
Çizelge 19 – Yeraltı suyu potansiyeli.....	41
Çizelge 20 – Balıkesir İli İçme Suyu Amaçlı Baraj Ve Göletleri	42
Çizelge 21 – Jeotermal Kaynak İşletme Ruhsatı	42
Çizelge 22 – Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatı;.....	43
Çizelge 23 - 2023 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları	44
Çizelge 24- İlimizde Yer Alan Büyük Ölçekli İşletmeler	46
Çizelge 25-Deşarj Noktası Koordinatları;	49
Çizelge 26-Balıkesir İli Kıyı Su Kütlelerinin Ekolojik Kalite Değerlendirmesi ((https://sim.csb.gov.tr) , 2024).....	51
Çizelge 27– Balıkesir ilinde 2023 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı (http://mavibayrak.org.tr , 2024).....	52
Çizelge 28– Balıkesir ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı	52
Çizelge 29- 2023 yılı itibariyle atık kabul tesisleri	53
Çizelge 30-Temizlik Faaliyetlerinin Tablolar Halinde Özetlenmesi.....	54
Çizelge 31- DÇ Açısından Riskli Olan Olarak Belirlenen Kaynakların Temizlik Faaliyetleri.....	54
Çizelge 32- Dere ve Nehirlerden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:.....	55
Çizelge 33- Kıyılardan Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:	56
Çizelge 34- Kayalıklardan/ Plajlardan Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:	57
Çizelge 35-Deniz Yüzeyinden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:	59
Çizelge 36-Deniz Dibinden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:	60

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 37- Balıkçılık Faaliyetleri Sonucu Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:	60
Çizelge 38- Balıkesir ili içme suyu amaçlı baraj ve göletleri.....	62
Çizelge 39- Sulama Yöntemleri ve Sulanan Alan.....	62
Çizelge 40-2023 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	65
Çizelge 41- 2023yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	66
Çizelge 42-2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	67
Çizelge 43-2023 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı	68
Çizelge 44-2023 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu	68
Çizelge 45- 2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	70
Çizelge 46-2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	70
Çizelge 47- yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	70
Çizelge 48- 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	72
Çizelge 49- Balıkesir ilinde 2023 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	72
Çizelge 50- 2023 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	73
Çizelge 51- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	74
Çizelge 52- 2023 itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri.....	75
Çizelge 53- 2023 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	76
Çizelge 54- 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*	77
Çizelge 55- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	77
Çizelge 56- 2022 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	77
Çizelge 57- 2022 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	78
Çizelge 59- 2021 Yılında Atık İşleme Yöntemine Göre Atık Miktarları*	79
Çizelge 60-2021 Yılı İçin Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları.....	80
Çizelge 61- Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	80
Çizelge 62- 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler.....	81
Çizelge 63- 2023 yılında oluşan ömrünü lastikler ile ilgili veriler.....	81
Çizelge 64- Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl).....	81
Çizelge 66- 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar.....	83
Çizelge 67- 2023 İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)	83
Çizelge 68- Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)	83
Çizelge 69- 2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri	84
Çizelge 70- 2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	84
Çizelge 71- 2021 Yılında İl Sınırları İçinde Oluşan Yıllık Tıbbi Atık Miktarı.....	85
Çizelge 72- Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı.....	85
Çizelge 73- 2022 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	85
Çizelge 74–2023 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*	86
Çizelge 75– 2023 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	88
Çizelge 76– 2023 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	88
Çizelge 77-2023 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi.....	89

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 78-Bölge Müdürlüğü'nün Son 10 Yıllık Ortalama Üretimi	101
Çizelge 79- Balıkesir İlinde Odun Dışı Orman Ürünlerine ait veriler	101
Çizelge 80-Bölge Müdürlüğümüzde 2023 yılı faaliyetleri ve Aralık ayı itibari ile gerçekleşmeleri; .	103
Çizelge 81-Balıkesir İlinde Orman Sayılan Alanlarda 2023 Yılı Sonu İtibariyle Mevcut İzinler	106
Çizelge 82-Orman Yangınları ile Mücadele Tesis ve Araçları:	107
Çizelge 83-Bölge Müdürlüğü Balıkesir İlinin Personel Sayısı	109
Çizelge 84-2023 Yılı Aralık Sonu Orman Zararlılarıyla Mücadele Çalışmaları.....	109
Çizelge 85- Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	117
Çizelge 86- Arazi kullanım sınıflandırması	118
Çizelge 87 – Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2023 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	121
Çizelge 88-2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	122
Çizelge 90- 2023 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı.....	124
Çizelge 91-2023 yılında ÇŞİDİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	125
Çizelge 92- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	126

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik 1-Balıkesir Hava Kalitesi İzleme İstasyonları 2023 Yılı Partikül Madde (PM10) 24 Saatlik Ortalama Değişimi	25
Grafik 2- Balıkesir Hava Kalitesi İzleme İstasyonları 2023 Yılı PM10 Aylık Ortalama Değişimi	26
Grafik 3- 2023 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı.....	29
Grafik 4-Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	52
Grafik 5- 2023 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	61
Grafik 6- Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	64
Grafik 7- Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	65
Grafik 8- 2023 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	69
Grafik 9- Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	77
Grafik 10- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	78
Grafik 11- Yıllar İtibariyle Atık Madeni Yağ Miktarları &	80
Grafik 12- Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl).....	81
Grafik 13- Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	82
Grafik 14- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı.....	83
Grafik 16 - 2022 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı	86
Grafik 17- Balıkesir İlindeki Orman Alanları	98
Grafik 18- Balıkesir ilinde yıllara göre Özel ağaçlandırma sahaları	104
Grafik 19-2023 Yapraklı Üretim Programı	104
Grafik 20--2023 Yapraklı Üretim Programı.....	105
Grafik 21- Yıllar itibariyle fidan üretim miktarı:	105
Grafik 22- Balıkesir İli 10 Yıllık Yangın Durumu.....	108
Grafik 23- Balıkesir ili 2004-2023 Yılları Yangın Nedenleri	108
Grafik 24- Olağanüstü Hasılat (m ³).....	110
Grafik 25– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	117
Grafik 26 – 2023 yılında ÇED Olumlu Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı	121
Grafik 27-2023 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı	122
Grafik 28-2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	123
Grafik 29-Balıkesir ilinde 2022 yılında verilen Lisansı Belgelerinin konulara göre dağılımı	123
Grafik 30 – ÇŞİDİM Tarafından 2023 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı.....	124
Grafik 31 -2023 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı.....	125
Grafik 32- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı.....	126
Grafik 33 – 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı.....	126
Grafik 34 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	128

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - Türkiye Ulusal Hava Kalite İzleme Ağı.....	22
Harita 2-Balıkesir ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	24
Harita 3- Kıyı su kütleleri ekolojik kalite değerlendirmesi (2019)	51
Harita 4- Balıkesir ilindeki sızıntı havuzu.....	68
Harita 5- Orman Varlığı Haritası.....	97
Harita 6- Yangın risk haritası	107
Harita 7- Balıkesir İlinde yer alan Tescilli Ağaçlar.....	114
Harita 8- Balıkesir de yer alan özel çevre koruma bölgeleri	115
Harita 9 - Balıkesir İli Doğal Sit Alanları	116
Harita 10- Balıkesir İlinin Çevre Düzeni Planı	119

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1 Sulu Baskı Yöntemi İle Zeytinyağı Üretimi	44
Zeytinyağı Üretimi	44
Resim 3- Salça Fabrikası Arıtma Tesisi	45
Tesisi	45
Resim 5- <i>Abies nordmanniana</i> subsp. <i>equi-trojani</i> (Kazdağ Göknarı)	90
Resim 6- <i>Armeria trojana</i> (Sarıkız güzeli).....	90
Resim 7- <i>Carduus nutans</i> subsp. <i>falcato-incurvus</i> (Eğri eşekdikeni)	91
Resim 8- <i>Crocus gargaricus</i> subsp. <i>gargaricus</i> (Kaz çiğdemi).....	91
Resim 9- <i>Jasione idaea</i> (Kumçamı).....	91
Resim 10- <i>Digitalis trojana</i> (Kapıdağı yüksükotu)	92
Resim 11- <i>Paronychia chionaea</i> subsp. <i>chionaea</i> var. <i>latifolia</i> (Deli kepekotu).....	92
Resim 12- <i>Pelecanus onocrotalus</i> (Ak pelikan).....	93
Resim 13- <i>Cygnus olor</i> (Kuğu)	93
Resim 14- <i>Pelecanus crispus</i> (Tepeli pelikan).....	93
Resim 15- <i>Salmo trutta macrostigma</i> (Kırmızı Benekli Alabalık).....	94
Resim 16- <i>Knipowitschia longicaudata</i> (Kayabalığı)	94
Resim 17- Balıkesir İli sürüngen türleri; <i>Mauremys rivulata</i> (Çizgili kaplumbağa).....	94
Resim 18- Balıkesir İli sürüngen türleri; <i>Anatololacerta anatolica</i> (Anadolu Kaya Kertenkelesi)	95
Resim 19- Balıkesir İli çift yaşarlılar türü; <i>Triturus ivanbureschi</i> (Pürtüklü Semender).....	95
Resim 20- Balıkesir İli çift yaşarlılar türü; <i>Bufoetes variabilis</i> (Değişken Desenli Gece Kurbağası) ...	96
Resim 21- Kazdağı Göknarı	113

GİRİŞ

Balıkesir, coğrafi konum itibariyle Marmara Bölgesi'nde batıda Ege Denizi'nde, kuzeyden Marmara Denizi'nde kıyıları bulunmaktadır. Doğusunda Bursa ve Kütahya, güneyinde Manisa ve İzmir, batısında Çanakkale illeri ile komşudur. Yüzölçümü 14.299 km² olan Balıkesir, 39°40' kuzey enlemler ile, 26° 28' doğu boylamları arasında yer almaktadır. (<https://balikesir.ktb.gov.tr/TR-65836/fiziki-ozellikler.html>)

Fazla engebeli olmayan Balıkesir'de yerşekilleri büyük ölçüde dalgalı düzlüklerden oluşmakta olup yarısından fazlasını plato düzlükleri akarsu vadileriyle parçalanmış durumdadır. Toplam arazinin yaklaşık % 45 i orman arazisi, %32'si kültür arazisi, % 8'i çayır ve mera, %15'i kullanılmayan arazi olmakla birlikte orman varlığının büyük bir kısmı Dursunbey, Bigadiç, Sındırgı, İvrindi ve Edremit ilçeleri civarında yer almaktadır. **Karadağ, Edincik Dağı, Kapıdağ, Sularya, Gelçal (Keltepe) Dağları, Çataldağı (Kepez), Alaçam Dağları, Madra Dağı, Kazdağı ve Hodul Dağı şehirde bulunan başlıca dağlardır. İlde bulunan başlıca ovalar ise Balıkesir ovası, Manyas ovası, Gönen ve Edremit ovaları olmakla birlikte ovalar az bir yer tutmaktadır.**

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2022 verilerine göre 1 257 590 nüfus ile Türkiye'nin 17. kalabalık şehridir. (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2022-49685>) Büyükşehir olan Balıkesir'in 20 adet ilçesi bulunmaktadır. Nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçesi Karesi'dir.

Balıkesir ilinin Ege kıyılarında; yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve genellikle yağışlı geçen Akdeniz ikliminin, iç kesimlerinde; kışların soğuk ve kar yağışlı olduğu Karasal İkliminin ve Marmara kıyılarında ise yazları nispeten serin olduğu Karadeniz İkliminin etkisi görülmektedir. İl genelinde Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 1999-2022 yılları sıcaklık verilerine göre yılın en sıcak ayı olan Ağustos sıcaklık ortalaması 25,6 °C, yılın en soğuk ayı olan Ocak sıcaklık ortalaması ise 4.6 °C, Yıllık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması ise 675,6 mm olarak hesaplanmıştır. <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=BALIKESIR>

“Türkiye’yi Doyuran Şehir” unvanına sahip olan Balıkesir’in ekonomik faaliyetlerinin %49’unu tarım, %51’ini ise sanayi ve hizmetler oluşturmaktadır. Şehrin sahil kesimlerinde zeytincilik, bağcılık ve balıkçılık, iç kesimlerinde ise toprak mahsulü, ormancılık ve hayvancılık alanlarında faaliyetler gösterilmektedir.

Toprak mahsulleri bakımından başta zeytin, buğday, arpa, mısır, tütün, pamuk, ayçiçeği, şekerpancarı, yem bitkileri, kavun, karpuz, narenciye, sarımsak, şeftali, domates, bamyası, biber, patlıcan, bakla, çeltik olmak üzere diğer sebze ve meyvelerin birçoğu yetiştirilmektedir. Buna bağlı olarak un, yem, zeytin, zeytinyağı, salça konservesi, nebati yağ ve şeker gibi tarımsal hammaddelere dayalı üretimlerin şehrin ekonomisindeki yeri büyüktür.

Bir diğer önemli geçim kaynağı hayvancılıktır. Küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığı, tavukçuluk, balıkçılık, arıcılık başlıca uğraş alanlarıdır. Et, süt ve süt ürünleri, yumurta üretimi gibi faaliyet alanları mevcuttur. 2019 yılı TÜİK verilerine göre 536.855 adet Büyükbaş (Sığır Kültür, Sığır Kültür Melezi, Sığır Yerli) ve 6.369 adet Manda varlığı mevcut olup büyükbaş süt üretiminde ve toplam süt üretiminde Balıkesir, Türkiye’de 5. Sırada yer almaktadır. Yine 2019 TÜİK verilerine göre toplam 1.283.958 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmakta olup, bunun 1.112.323 başı koyun (koyun-yerli ve koyun-merinos) ve 171.635’i ise kıl keçisidir. <http://www.balikesir.gov.tr/tarim-ve-hayvancilik>

Balıkesir sanayinin yoğunlaştığı Marmara Bölgesi'nde bulunmakta olup İstanbul, İzmir, Bursa gibi büyük sanayi şehirlerine kara, deniz ve demiryolu ile bağlantıları bulunmaktadır. 2019 yılı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Balıkesir İl Sanayi Durum Raporu verilerine göre Balıkesir il genelinde 2468 firma bulunmaktadır. Sanayinin en çok Merkez, Bandırma ve Gönen ilçelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Borik asit, boraks, sodyum perborat, sülfürik asit, kağıt, çimento, mermer, metal ürünleri, tarım alet ve makinaları, elektrikli cihazlar, suni dokuma, yapay gübre, sentetik çuval, trafo, jeneratör, un, zeytin, zeytinyağı ve sabun, beyaz et, süt ve süt ürünleri, yem, deri, orman ürünleri ve maden sektörleri gibi sanayi kolları yer almaktadır.

İlde maden sektörü bakımından oldukça zengin ve çeşitli kaynaklar bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları; bor, kömür, demir başta olmak üzere krom, mermer, bakır, kurşun, dolomit, antimon, kaolen, çinko, kayatuzu, manganez, talk, volfram ve molibden'dir. <https://www.investinbalikesir.com/sektorler/balikesir-de-sanayi>

Balıkesir İlinde deniz turizmi, kültür turizmi ve termal turizmin yanı sıra, dağcılık, sualtı dalış turizmi, eko turizm, yamaç paraşütü gibi alternatif türlerin gelişmesine imkân verecek potansiyel mevcuttur. Bu potansiyeller ile birlikte yılın 12 ayında turizm faaliyetleri gerçekleştirilebilmektedir. Balıkesir'de konumu gereği Anadolu'daki hemen hemen bütün medeniyetlerin izlerini bulabilmek mümkündür. Hitit döneminde bilinen ilk ismi ASSUVA olmuş, Balkanlardan gelen göçler sonrası bölge MYSİA olarak anılmıştır. Kyzikos, Daskyleion, Adramytteion, ve Antandros gibi önemli yerleşimlere ev sahipliği yapmış buradaki kazılardan elde edilen arkeolojik bulgular Kuvâ-yi Milliye Müzesi ve Bandırma Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Marmara ve Ege denizlerine kıyısında bulunduğundan deniz turizmi oldukça fazladır. Türkiye'de ilk turizm hareketlerinin başladığı Erdek ve Akçay, daha sonra Altınoluk, Ayvalık-Sarımsaklı, Alibey Adası, Altınova, Burhaniye- Ören, Gömeç- Artur, Marmara, Saraylar Köyü ve Avşa Adaları deniz turizminin gerçekleştiği yerlerdendir. 33'ü Ege' de, 25'i Marmara Denizi'nde olmak üzere irili ufaklı toplam 58 ada ile Türkiye'nin en çok adası olan ilidir. Avşa, Marmara, Kapıdağı Yarımadası ile Edremit Körfezi'ndeki bazı ada ve kıyılarda kıyı turizmi yapılmaktadır.

Şifa verdiği düşünülen ve antik çağdan günümüze kadar varlığını koruyan termal kaynaklar bakımından da Balıkesir oldukça zengindir. Gönen Kaplıcaları, Edremit-Güre, Sındırgı Hisaralan, Bigadiç Hisarköy, Balya Ilıca termal kaynakların başlıcalarıdır.

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2023 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1’te verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan ”Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirletici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava Kalitesi indeksi (HKİ), hava kalitesinin günlük olarak rapor edilmesi için kullanılan bir indekstir. Yaşadığımız bölgenin havasının ne kadar temiz veya kirli olduğu ve ne tür sağlık etkilerinin oluşabileceği

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

konusunda bilgiler verir. Hava kalitesi indeksi, farklı hava kalitesi ile birlikte genel halk sağlığı üzerine etkisini, hava kirliliği seviyesini, sağlıksız seviyeye yükseldiğinde alınması gereken kademeleri de belirler. Hava kalitesi indeksi 6 kategoriden oluşmaktadır. 1 (çok iyi) - 6 (çok kötü) olarak sınıflandırılır.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri
(Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği, 2024)

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m^3)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4- 2023 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİDİM, 2024)

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	1	1
Atık Yakma	1	1
Cam		
Çimento	1	1
Enerji	3	4
Gıda	1	1
Gübre	1	2
Kağıt	1	1
Kimya	2	2
Kireç		
Lastik		
Maden		
Metalurji		
Otomotiv		
Rafineri		
Şeker	1	4
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM	12	17

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır. Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 ' nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylene (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge 5 – 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları

(Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Aksa Doğalgaz, 2024)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi	İmalat Sanayi	Linyit Kömürü	12.330.166	İmalat Sanayi	1.696.984.430	İmalat Sanayi	383.158
	İmalat Sanayi	Kok Kömürü	229.392				
	İmalat Sanayi	Taş Kömürü	907.447				
	İmalat Sanayi	Odon	177.673				
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut	348.284			202.780.068			

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Doğalgazın Yaygınlaştırılması

Hava kirliliği ile mücadelede en etkili yöntem temiz yakıt kullanmaktır. Bu nedenle, temiz yakıt doğalgazı kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla, 08.01.2020 tarih 2020/01 sayılı MÇK kararı ile, İlimizde hava kirliliğinin azaltılması ve küresel iklim değişikliğine neden olan sera gazlarının artışını önlemek için doğalgaz isale hattının ulaştığı bölgelerde ısınma amaçlı olarak merkezi sistemde katı ve sıvı yakıt kullanan konutlar ve işyerlerinde (kamu binaları, lojmanları, hastane, okullar da dahil olmak üzere) katı ve sıvı yakıt kullanımının sonlandırılarak alternatif temiz yakıt (doğalgaz, güneş, jeotermal, ısı pompaları, benzeri yenilenebilir enerji kaynakları vb.) kullanımına 01.10.2021 tarihine kadar geçilmesine karar verilmiştir.

Kaliteli Kömür Temini ve Denetimi

İlimizde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan 2015/01, 2016/02 ve 2018/02 MÇK kararı ile yakma saatleri belirlenmiştir. MÇK kararına istinaden 20 daire ve konutlarda filtre takılması çalışmaları ilgili Belediye Başkanlığı tarafından takibi yapılmaktadır. Şikayete konu olan yerlerde yetkili Laboratuvarlara baca gazı emisyon ölçümleri yaptırılmakta ve emisyon ölçüm sonucuna göre (uygun yakma kazanı, uygun yakıt, baca temizliği vb.) gereği yapılmaktadır. Isınmada kullanılan yakıtların yasal standartlara uyup uymadığı konusunda ticari kömürler üzerinde denetimler düzenli olarak yapılmaktadır.

Balıkesir’de satışı yapılan kömürlerin İl Mahalli Çevre Kurulu Kararlarıyla belirlenen özelliklere haiz olup olmadıklarının kontrolü için, kömür satış yerlerinden alınan numuneler, Yetkili Çevre Laboratuvarlarına analize gönderilmektedir. Analizler sonucunda, İl Mahalli Çevre Kurulunca belirlenen kriterlere uygun kalitede olmayan kömürlerin satışı engellenerek ilgilileri hakkında yasal işlemler uygulanmaktadır.

Ulaşım Yatırımları

Toplu taşıma sistemlerinin yaygınlaşmasıyla hem ortalama yolculuk süreleri kısaltmakta hem de özel araç kullanımları azalmaktadır. Bu sayede akaryakıt tasarrufu sağlanmaktadır. Özel araç kullanıcılarından otobüsü tercih edenler de göz önünde bulundurulduğunda trafikten atmosfere salınan hava kirlenmelerde azalma olmuştur.

İl genelinde trafikten kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılması amacıyla Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığınca planlanan, Emniyet Müdürlüğü önündeki alt geçit ve kavşak çalışmaları ile Otel Basri Özü, Altieylül, Bahçelievler kavşağı Adliye özü Kavşağı çalışmaları tamamlanmış olup, Bandırma İlçesi girişi ve Edremit İlçesi (Güre, Altınoluk, Akçay) girişlerinde kavşak düzenleme çalışmaları devam etmektedir. İl merkezinde ileride trafikten kaynaklı hava kirliliği konusunda ciddi anlamda sorun yaşanmaması için şehir içi trafik akışını asgari seviyede kesintisiz olarak sürdürülebilmesi, bekleme, dur/kalk miktarlarının azaltılması, her zaman olduğu gibi toplu taşıma araçlarının kullanımlarının özendirilmesi, kamuya ait araçlarda yeşil enerji kapsamında alternatif olabilecek çevre dostu yakıtların kullanılması önem arz etmektedir. Özellikle ana hatlar üzerinde yeşil dalga sisteminin ve Gar, Adliye, Emniyet gibi kavşaklarda imkanlar dahilinde köprülü kavşak veya battı/çıktı kavşakların yapılması tamamlanmıştır. Trafik yoğunluğuna göre trafik akışını sağlayacak sinyalizasyon çalışmaları

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

tamamlanmıştır. Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Trafik Yönetim sistemi kapsamında oluşturulan trafik kontrol merkezi tarafından 11 adet akıllı kavşakta, birbirleri ile haberleşerek çalışan, kamera sistemli ve uzaktan kontrollü sistemle takip edilmektedir. 9 adet kavşakta ise yeşil dalga sistemi kullanılmaktadır. Şehir merkezine ait İzmir- Bursa hattında (önceki adıyla Eski İzmir Yolu) yeşil dalga uygulaması yapılmaktadır. Altıeylül, Karesi İlçelerinde 19 kavşak noktası çalışması yapılmaktadır. Trafik yoğunluğuna göre trafik akışını sağlayacak sinyalizasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Trafik Yönetim sistemi kapsamında oluşturulan Trafik Kontrol Merkezi 2018 yılının son çeyreğinde hayata geçirilmiş olup, sisteme dahil olmayan mevcut kavşakların

(Altıeylül-Karesi İlçesi) bu sisteme dahil edilerek yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Bu çalışmalar ile trafikten kaynaklanan hava kirliliğinin azalacağı tahmin edilmektedir.

Temiz Enerji Üretimi

Balıkesir Büyükşehir Belediyesine ait 2. Sınıf Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde oluşan metan gazından elektrik enerjisi elde edilmesi projesi kapsamında 11.12.2019 tarihinde dört adet motor ile elektrik üretimine başlanmıştır. Bu projede bir motorun üretim kapasitesi 1.414 kW/sa olup, elde edilen toplam ise 4,2 kW/sa'dır.

Sanayi tesislerinin denetimi

Sanayi tesisleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İl Müdürlüğüne denetlenmektedir. Hava emisyonu kapsamında çevre iznine tabi tesislere Çevre İzni düzenlenmekte, emisyon kaynaklarında 2 yılda bir emisyon ölçümleri yaptırılmaktadır. İlimizde 12 adet işletmede bulunan 17 adet bacada sürekli emisyon ölçüm sistemi bulunmakta olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından online olarak 24 saat izlenmektedir.

Envanter Çalışmaları

Balıkesir şehir merkezinde trafik kaynaklı hava kirliliğinin seviyelerinin analizi için çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada ülkemizin nüfus ve ulaşım açısından en yoğun şehirleri olan İstanbul, İzmir ve Bursa illerini birbirine bağlayan karayolu ağları ortasında bulunan Balıkesir il merkezinde trafikten kaynaklanan hava kirliliği seviyeleri incelenmiştir. İl merkezinde bulunan toplam 24 kavşak analiz edilmiş ve bu kavşaklardan geçen taşıtların sayımları yapılmıştır. Elde edilen veriler COPERT programı yardımı ile analiz edilerek kirleticilere ait trafik kaynaklı emisyonlar hesaplanmıştır. İncelenen toplam 24 kavşakta oluşan trafik faaliyetleri neticesinde, sıcak ve soğuk iklim özellikleri dikkate alınarak yapılan analizler sonucunda yıllık olarak yaklaşık 682 ton CO ve 133 ton NO_x emisyonlarının trafik kaynaklı olarak atmosfere salındığı tahmin edilmektedir. İl merkezinden geçen İzmir-Bursa-İstanbul ana ulaşım hattı üzerinde bulunan kavşaklarda trafik yoğunluğunun diğer kavşaklardan daha fazla olduğu dolayısıyla atmosfere verilen CO ve NO_x kirleticileri ile yakıt tüketimlerinin de daha fazla olduğu, ana hattın batı ve doğu kısımlarını temsil eden kavşak gruplarındaki trafik yoğunluğu nispeten çok daha az olduğu tespit edilmiştir. Trafik kaynaklı CO ve NO_x emisyonlarının diğer büyükşehirlerdeki seviyeler ile kıyaslandığında düşük olduğu göze çarpmaktadır. Bu durum il merkezinin nüfus yoğunluğunun çok fazla olmaması, yaşam yerleri tercihlerinin ana ulaşım

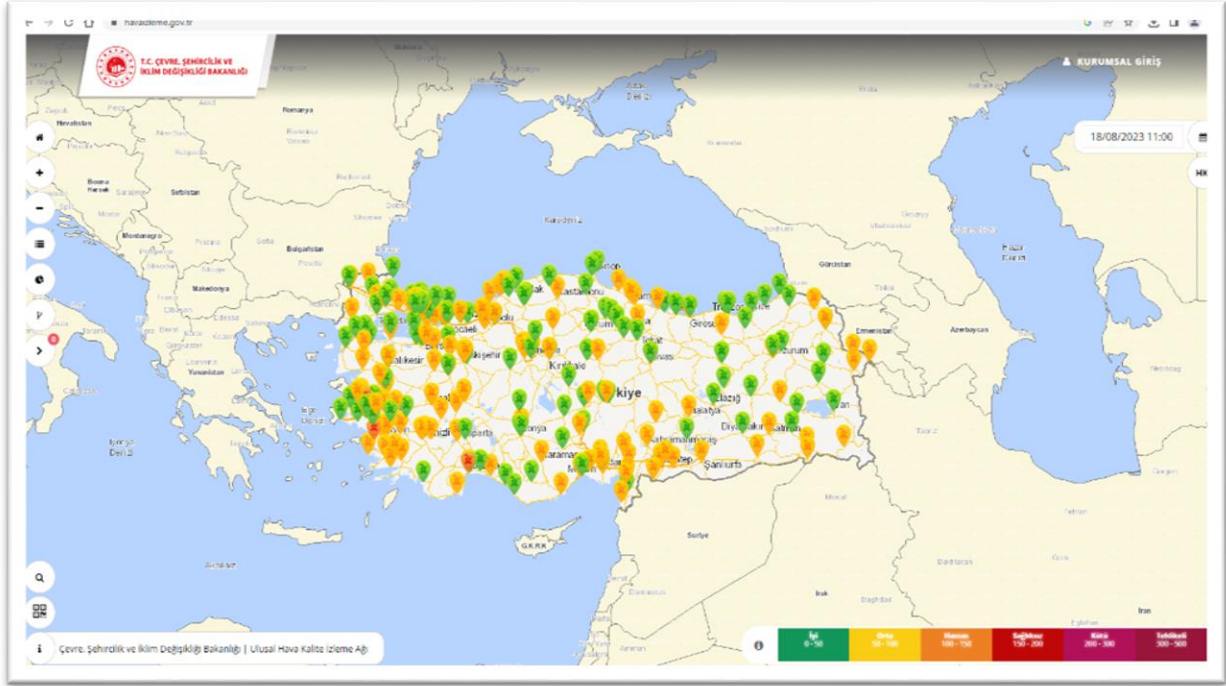
BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

hattının doğu ve batısındaki bölgelerde olması ve sanayi faaliyetlerinin diğer şehirlere göre sınırlı olması olarak açıklanabilir. İl merkezinde trafikten kaynaklı hava kirliliği konusunda ciddi anlamda sorun yaşanmaması için şehir içi trafik akışını asgari seviyede kesintisiz olarak sürdürülebilmesi, bekleme ve dur/kalk miktarlarının azaltılması, toplu taşıma araçlarının kullanılarının özendirilmesi, kamuya ait araçlarda yeşil enerji kapsamında alternatif olabilecek çevre dostu yakıtların kullanılması önem arz etmektedir.

Balıkesir Üniversitesi tarafından, Balıkesir ili kent merkezindeki hava kalitesinin, kirlilik kaynakları ve katkı düzeylerinin belirlenmesi, atmosferik kirliliğin zamansal ve mekansal değişkenliğinin ortaya konulması, dünyada son yıllarda yaygın olarak kullanılmakla birlikte ülkemizde kullanımının henüz çok sınırlı olduğu AERMOD (American Meteorological Society/Environmental Protection Agency Regulatory Model) ve WRF (Weather Research And Forecasting Model) yöntemleriyle uzun yıllık kirlilik modellemesinin yapılması, İlimizde, atmosferik kirlilik açısından oluşabilecek risk dönemleriyle risk bölgelerinin tespit edilerek, halkın bilinçlendirilmesine katkı sağlanması ve yerel otoriteye karar alma sürecinde öneriler sunulması, bulgu ve sonuçların bir plan dahilinde panel, konferans ve basın-yayın yoluyla kamuoyuna duyurulması ve kirlilik kontrol ve azaltım stratejilerine halkın katılımının sağlanması amacıyla, AERMOD (AMS/EPA Regulatory Model) modelleme tekniği ve çalışma bölgesine ait uzun yıllık meteorolojik veri işlemcileri (WRF/AERMET) ile birlikte kullanılarak özellikle endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan hava kalitesinin analizleri ve ileriye dönük modelleme çalışmaları yapılmıştır. Modelleme sonuçlarının şehre ait hava kirlleticilerinin uzun dönemlik dağılımlarının anlaşılmasında yararlı olması beklenmektedir.

Halkın Bilgilendirilmesi

Balıkesir’de yaşayan halkın şehrin hava kalitesini bilmesinin en temel hakkı olduğu gerçeğinden yola çıkarak hava kalitesi ölçüm sonuçları halkın bilgisine sunulmaktadır. Balıkesir hava kalitesi verilerinin kamuoyu ile paylaşılmasında daha verimli olması ve halkın yaşadığı ortam havasının kalitesini ve sağlığına muhtemel olumsuz etkilerini daha iyi anlayabilmesi için hava kalitesi ölçüm değerleri her gün Çevre ve Şehircilik Bakanlığı <https://www.havaizleme.gov.tr> internet adresinde yayınlanmakta, online olarak her saat başı bilgiler güncellenmektedir.

Harita 1 - Türkiye Ulusal Hava Kalite İzleme Ağı
(<https://www.havaizleme.gov.tr/> , 2024)

A.3.1 Temiz Hava Eylem Planları

Hava canlılar için vazgeçilmezdir. Havanın kirlenmesi canlıların sağlığını olumsuz etkilemektedir. Günümüzde de hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar görülmektedir. Türkiye’de yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar vb. nedenlerden dolayı ilimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir. Hava kirliliği ile mücadele kapsamında hava kirliliğine neden olan kaynaklarda (ısınma, sanayi, trafik) gerekli önlemlerin alınarak hava kalitesinin korunması kapsamında Bakanlığımızca yönetmelikler yayımlanmakta ve uygulanmakta, mevzuat oluşturulması ve uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla projeler yürütülmektedir. Bu çerçevede, hava kalitesi konusundaki Avrupa Birliği Direktifleri mevzuatımıza aktarılmış ve 2024 yılına kadar tam uygulamanın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. İlimizi kapsayan eylem planında yer alan bilgiler kurum ve kuruluşlardan alınmıştır. Bu çerçevede mevcut bilgiler değerlendirilerek şekil veya tablo halinde verilmeye çalışılmıştır. Eylem planı ile mevcut duruma ve eldeki envanter bilgilerine ilişkin bir resim/genel görünüm de ortaya konulmuştur. Bu planla, eldeki veri ve bilgiler ışığında mevcut durum tespiti yapılarak ve mevcut durum da dikkate alınarak geleceğe yönelik yapılması gereken hususlar son bölümde belirlenmiştir. Bu eylem planının hazırlanmasındaki temel gaye hava kalitesi hedeflerinin sağlanarak hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerinde olabilecek zararlı etkilerini önlemek veya azaltmaktır. Temiz Hava Eylem Planında, kamu kurum kuruluşları ve toplumun bütün kesimlerinin koordineli çalışmaları önem arz etmekte olup, bu eylem planı 2020-2024 yıllarını kapsamaktadır. AB hava kalitesi mevzuatının ulusal mevzuata uyumlaştırılması kapsamında, 96/62/EC Hava Kalitesi Çerçeve Direktifi ve dört kardeş direktifi (1999/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC) paralelinde “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi

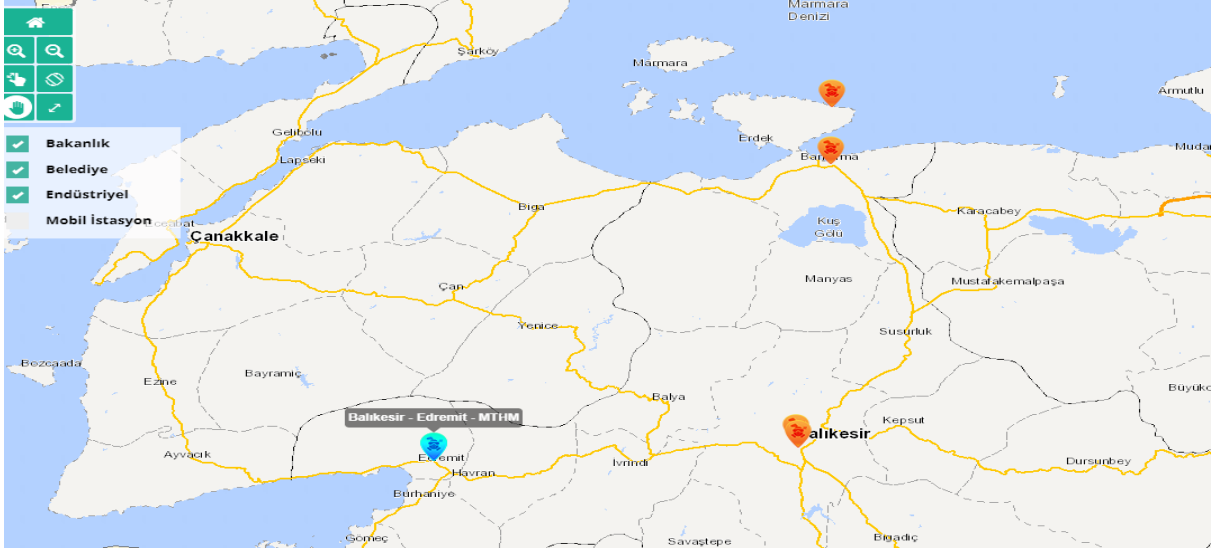
Yönetmeliği (HKDYY)” hazırlanmıştır. Bu Yönetmelik 6 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nin uygulanması sorumluluğu, şehirlerde hava kirliliğinin azaltılması ve sonucunda halk sağlığı kalitesinin artırılması çabaları çerçevesinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir. Bu uygulama, Bakanlık, İl Müdürlükleri ve Belediyeler dâhil değişik devlet kurumlarının içerisinde önemli roller oynadığı karmaşık bir süreçtir. HKDYY koşulları, limit değerlerin aşılması durumunda sorumlu mercilerin eylem planları geliştirmesini gerektirmektedir. HKDYY'ne uyum açısından hava kalitesinin kontrol edilmesi için devlet kurumlarının hava kalitesini değerlendirmesi ve uyumsuzluk durumunda uygun azaltım önlemlerini tanımlayarak hava kirliliğini azaltmayı hedefleyen politikalar geliştirmesi gerekmektedir. Bu rapor, hava kalitesi değerlendirme sonuçlarını, HKDYY yükümlülüklerine uyum oranını, ana kaynakların emisyonunun düşürülmesi için önerilen eylem planlarını ve sonraki on yıl için tahminleri ortaya koymaktadır. Hava kalitesinin değerlendirilmesi izleme, veri değerlendirme, emisyon envanterinin derlenmesi ve dağılım modellemesi gibi pek çok faaliyet içermektedir. Tüm bu faaliyetler ışığında bu rapor hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan emisyon envanterleri ve hava kirletici ölçüm sonuçları verilerinin ileride geliştirilmesi önem arz etmektedir. PM₁₀ ve SO₂ parametresi, yıllık ortalama değer ve günlük ortalama değer aşımalarının sıklığı mevzuattaki düzenleme ile sınırlandırılmıştır. Limit değerlerin her ikisi de grafik-5'te gösterildiği gibi zaman içerisinde kademeli olarak azaltılacaktır. Ölçülen PM₁₀ ve SO₂ seviyeleri bu limit değerlerle karşılaştırılacaktır. Bakanlığımız tarafından geliştirilen ve taşra teşkilatının kullanımına açılan "Temiz Hava Eylem Planı İzleme Sistemi - THEP-İZ Yazılımı"; Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile Bakanlığımızın 2013/37 sayılı Genelgesi çerçevesinde, taşra teşkilatı koordinasyonu ile hazırlanmış olan Temiz Hava Eylem Planlarının elektronik ortamda takibine esas olarak kullanılmaktadır.

Bu kapsamda, Balıkesir İli için 2020-2024 yıllarını kapsayacak 14 adet eylem tanımlanmış olup, sisteme tanımlanan eylemlerin uygulama/gerçekleşim durumları 6 aylık dönemler halinde sistem üzerinden güncelleme yapılmıştır. 2020 yılına ait 1. ve 2. altı aylık döneme ait eylem gerçekleşim bilgileri sisteme işlenmiştir.

Balıkesir İl Mahalli Çevre Kurulunun 26.02.2020 tarihli 2020/02 kararının 3. Maddesinde, 06.06.2008 tarihli 26898 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 10. Maddesi gereğince, İl Mahalli Çevre Kurulunun 06.12.2019 tarih ve 2019/03 sayılı kararının 1. Maddesi ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü koordinasyonunda; yetki devri yapılmış olan Belediye Başkanlıkları (Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Bandırma Belediye Başkanlığı, Gönen Belediye Başkanlığı) İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, Meteoroloji Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü ve Balıkesir Üniversitesinden yetkili personelden oluşan komisyon tarafından hazırlanan Balıkesir İline ait 2020-2024 yılları Temiz Hava Eylem Planının onaylanmasına ve Plan kapsamında kurum ve kuruluşlara verilen görevlerin yerine getirilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Balıkesir İline ait 2020-2024 yılları Temiz Hava Eylem Planı Bakanlığımızın THEP İZ izleme sistemine girilmiş olup son onay aşamasındadır. Ayrıca İl Müdürlüğümüz web sayfasında <https://balikesir.csb.gov.tr> adresinde yayınlanmıştır.

A.4. Ölçüm İstasyonları

Harita 2-Balıkesir ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri (<https://sim.csb.gov.tr>, 2024)

Balıkesir İlinde Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü'ne ait beş adet (Balıkesir, Balıkesir Merkez (Trafik), Bandırma, Erdek ve Edremit) hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. Bu çalışmada, Bandırma, Erdek, Balıkesir, Balıkesir Merkez ve Edremit Hava Kalitesi İzleme İstasyonları tarafından, 01 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 tarihleri arasında ölçülen saatlik hava kirliliği verileri (PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, SO₂, O₃ ve CO) kullanılmıştır.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY), Avrupa Birliği ve Dünya Sağlık Örgütü'nün hava kalitesi alanındaki mevzuatındaki değerlendirmeler, saatlik, 24 saatlik ve yıllık olarak yapıldığından dolayı bu çalışmada yapılan tüm değerlendirmeler ve analizler saatlik, 24 saatlik, aylık ve yıllık ortalamalar üzerinden yapılmıştır.

Çizelge 6 – 2023 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler (havaizleme.gov.tr, 2024)

İSTASYON	KOORDİNATLAR		ÖLÇÜM PARAMETRELERİ
Bandırma	40°20'52.64"K	27°58'29.85"D	PM ₁₀ ,PM _{2.5} CO,NO ₂ , NO _x ,NO, O ₃ ,SO ₂
Erdek	40°29'23.38"K	27°58'43.77"D	PM ₁₀ ,PM _{2.5} CO,NO ₂ , NO _x ,NO, O ₃ ,SO ₂
Balıkesir	39°38'22.10"K	27°53'37.40"D	PM ₁₀ ,PM _{2.5} CO,NO ₂ , NO _x ,NO, O ₃ ,SO ₂
Balıkesir Trafik	39°38'55.21"K	27°53'25.86"D	PM ₁₀ ,PM _{2.5} CO,NO ₂ , NO _x ,NO, O ₃ ,SO ₂
Edremit	39°35'58.88"K	27°00'14.42"D	PM ₁₀ ,PM _{2.5} CO,NO ₂ , NO _x ,NO, O ₃ ,SO ₂

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Cihazların Tanımları:

PM₁₀: 10 mikrondan küçük Partikül Madde (toz) ölçüm cihazı

PM_{2.5}: 2.5 mikrondan küçük Partikül Madde (toz) ölçüm cihazı

SO₂ : Kükürtdioksit (SO₂) ölçüm cihazı

NO_x : Azotmonoksit(NO) ve Azotdioksit (NO₂) ölçüm cihazı

O₃ : Ozon (O₃) ölçüm cihazı

CO : Karbonmonoksit (CO) ölçüm cihazı

Cihazların Tanımları:

PM₁₀ : 10 mikrondan küçük Partikül Madde (toz) ölçüm cihazı

PM_{2.5} : 2.5 mikrondan küçük Partikül Madde (toz) ölçüm cihazı

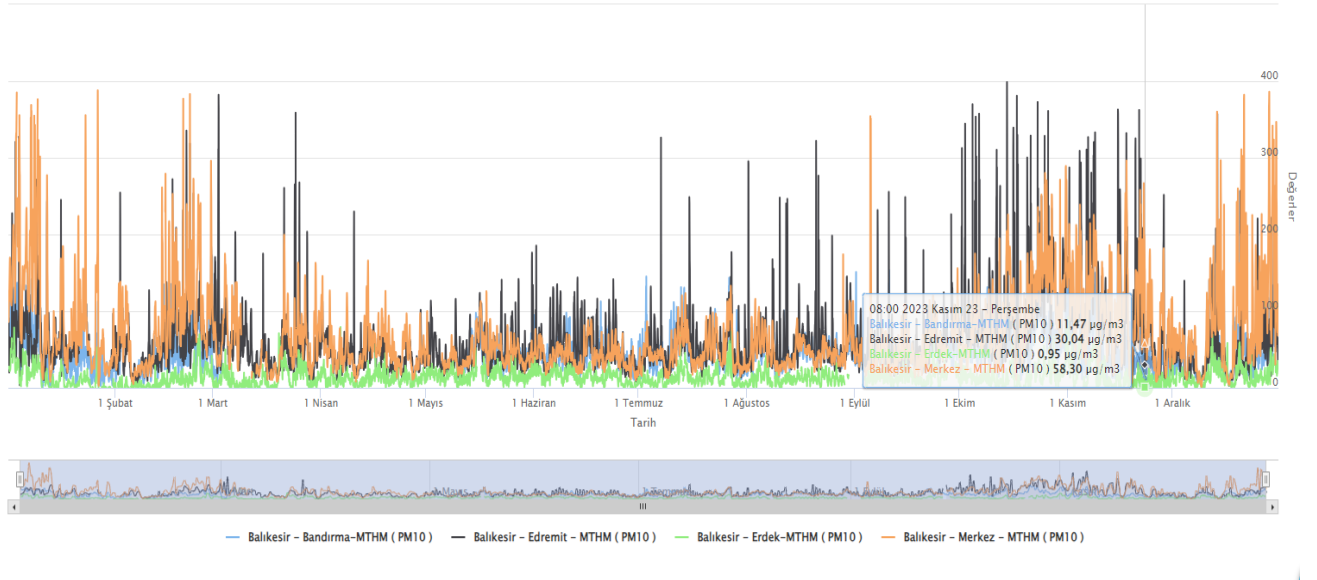
SO₂ : Kükürtdioksit (SO₂) ölçüm cihazı

Partikül Madde (PM₁₀) kirliliği değerlendirme

Balıkesir İlinde bulunan Balıkesir ve Bandırma İstasyonlarında 2013 yılından itibaren, Edremit ve Balıkesir Merkez İstasyonlarında 2018 yılından itibaren, Erdek İstasyonunda ise 2019 yılından itibaren PM₁₀ ölçümleri yapılmaktadır.

DETAYLI ÖLÇÜM GRAFİĞİ

2023 Ocak 01 – Pazar 10:00 & 2023 Aralık 31 – Pazar 10:00 tarihleri arasında (PM₁₀) parametreleri için grafik raporu.

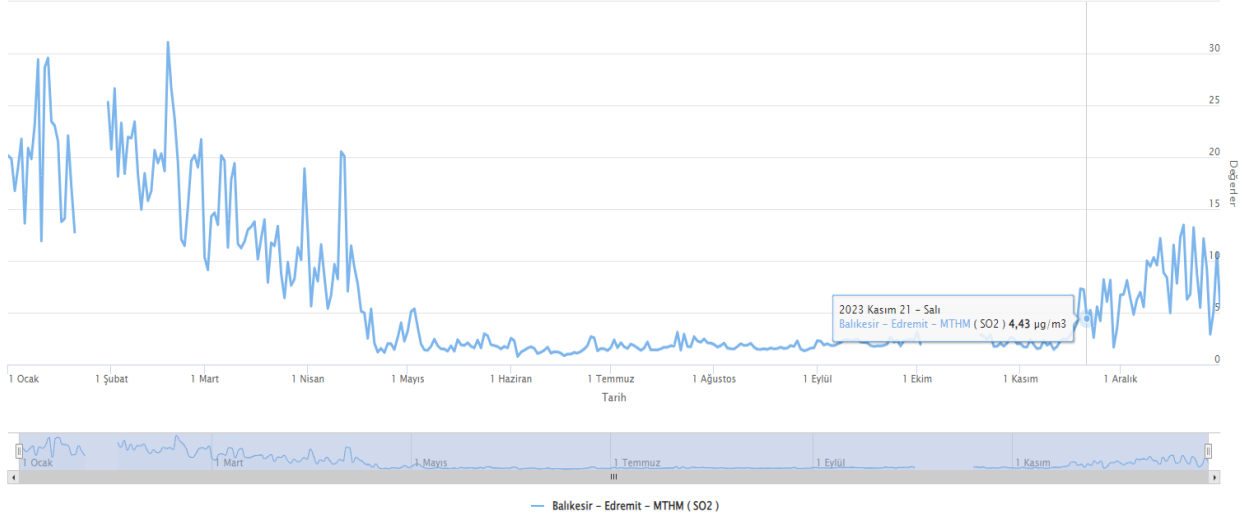

Grafik 1-Balıkesir Hava Kalitesi İzleme İstasyonları 2023 Yılı Partikül Madde (PM₁₀) 24 Saatlik Ortalama Değişimi
(<https://sim.csb.gov.tr>, 2024)

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

DETAYLI ÖLÇÜM GRAFİĞİ

2023 Ocak 01 - Pazar & 2023 Aralık 31 - Pazar tarihleri arasında (SO2) parametreleri için grafik raporu.

Grafik 2- Balıkesir Hava Kalitesi İzleme İstasyonları 2023 Yılı PM10 Aylık Ortalama Değişimi

(havaizleme.gov.tr, 2024)

Çizelge 7 – 2023 yılı (Balıkesir-Merkez) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değer aşılması gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3) (<https://sim.csb.gov.tr>)

Balıkesir Merkez-MTHM	AGS/PM10	AGS/CO	AGS/NO ₂	AGS/NO _x	AGS/PM2,5	AGS/SO2	AGS/O3	AGS/NO
Ocak	24		15					
Şubat	19							
Mart	15							
Nisan	14							
Mayıs	11							
Haziran	5							
Temmuz	12							
Ağustos	13							
Eylül	11							
Ekim	27							
Kasım	27							
Aralık	23							

*AGS: Sınır değerini aşılması gün sayısı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 8 – 2023 yılı (Balıkesir-Edremit) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)

(<https://sim.csb.gov.tr>)

Balıkesir Edremit-MTHM	AGS/PM10	AGS/CO	AGS/NO ₂	AGS/NO _x	AGS/PM2,5	AGS/SO2	AGS/O3	AGS/NO
Ocak	14							
Şubat	17							
Mart	17							
Nisan	7							
Mayıs	17							
Haziran	18							
Temmuz	12							
Ağustos	21							
Eylül	15							
Ekim	30							
Kasım	24							
Aralık	13							

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 9-2023 yılı (Balıkesir-Bandırma) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)

(<https://sim.csb.gov.tr>)

Balıkesir Bandırma	AGS/PM10	AGS/CO	AGS/NO ₂	AGS/NO _x	AGS/PM2,5	AGS/SO2	AGS/O3	AGS/NO
Ocak	11		19					
Şubat	9		14					
Mart			17					
Nisan			13					
Mayıs	8		11					
Haziran	6		8					
Temmuz	10		9					
Ağustos	10		4					
Eylül	7		7					
Ekim	15		15					
Kasım	6		12					
Aralık	10		20					

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 10 – 2023 yılı (Balıkesir-Erdek) hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)

(<https://sim.csb.gov.tr>)

Balıkesir Erdek	AGS/PM10	AGS/CO	AGS/NO ₂	AGS/NO _x	AGS/PM2,5	AGS/SO2	AGS/O3	AGS/NO
Ocak								
Şubat								
Mart								
Nisan								
Mayıs								
Haziran								
Temmuz								
Ağustos								
Eylül								
Ekim								
Kasım								
Aralık								

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

Bakanlığımız ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün 18.07.2014 tarih ve 11700 yazısı ile; Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığına, 30.06.2015 tarih ve 51148829-622.02-10574 sayılı yazısı ile de Edremit Belediyesi sınırları içerisinde olmak üzere Edremit Belediye Başkanlığına görev yetki ve sorumluluk alanları içerisinde olmak kaydıyla Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği kapsamında denetim ve idari yaptırım kararı verme yetkisi devredilmiştir. Bu nedenle İl Müdürlüğümüze gönderilen gürültü konulu şikâyetler, değerlendirilmek üzere İlgili Belediye Başkanlığına gönderilmektedir.

Balıkesir İlinde yetki devri yapılan belediyeler tarafından gürültü kaynaklı şikâyetler kapsamında denetimler yapılmaktadır.

Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ekiplerince denetimler Çevre Kanunu gereği belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü kaynaklarını programlı, programsız veya şikâyetlere istinaden gerektiğinde diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum ve kuruluşlar ile işbirliği ve koordinasyon içinde gerçekleştirilmektedir. Denetimlerde, Yönetmelikte belirlenen esaslara uyulup uyulmadığının kontrolü sağlanmakta olup, denetimler esnasında tespit edilen müzik yayın izin belgesi bulunmayan işletmeler, gerekli yaptırımlar uygulanması ya da akustik rapor talep edilmesi amacıyla Balıkesir Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne bildirilmektedir.

30.11.2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği ile 04.06.2010 tarihli ve 27601 sayılı “Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği mülga edilmiş olup denetimler ve kontroller yeni yönetmeliğe istinaden Balıkesir Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Edremit Belediyesi tarafından yapılmaktadır.

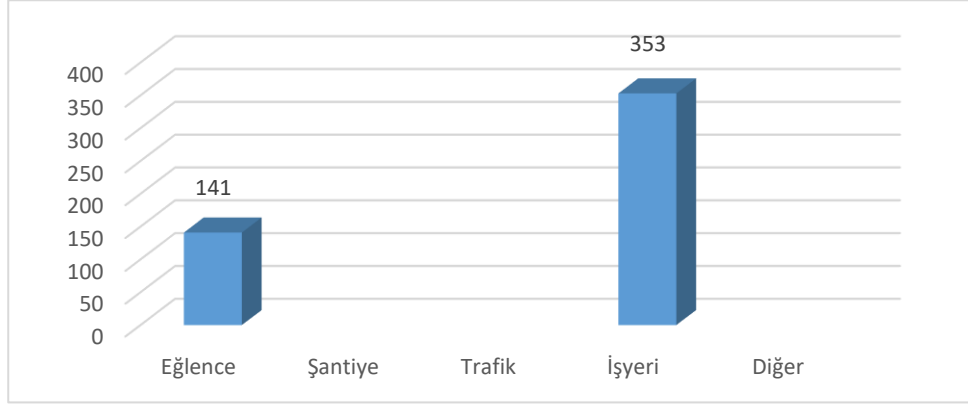
Gürültüye hassas kullanımları etkileyebilecek şekilde yakınında, bitişiğinde, altında veya üstünde faaliyetini sürdüren, her bir işyeri, atölye, imalathane ve benzeri işletmelerden hava yoluyla çevreye yayılan veya ortak bölme elemanları, ara döşemeler, tavan veya bitişik duvarlar aracılığıyla gürültüye hassas kullanımlara iletilen çevresel gürültü seviyesi, Leq gürültü göstergesi cinsinden değerlendirilmektedir.

Yetki Devri yapılan Belediye Başkanlıkları denetim ekiplerince 200 eğlence yeri denetlenmiş olup Canlı Müzik İzin Belgeleri kontrol edilmiş ve Canlı Müzik İzin Belgesi düzenlenmesine esas görüş verilmiştir. 151 noktada makine gürültüsü şikâyetleri değerlendirilerek vatandaşların gürültü yönünden yaşadıkları mağduriyetleri azaltılmış veya giderilmiştir.

İletilen gürültü şikâyetlerine istinaden Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinin (1) bendinde “*Birden fazla eğlence yerinin bulunduğu alanlarda, yetkili idare tarafından gerekli görülmesi halinde yukarıda sıralanan esasların dışında ayrıca çevresel gürültü seviyesinin kontrol altına alınması amacıyla periyodik olarak veya gerekli görülmesi halinde gürültü seviyesinin sürekli ölçülmesine yönelik sistem kurulur veya kurdurulur.*” hükmü kapsamında avlu içerisine konumlandırılmış Gürültü Takip ve Uyarı Sistemi ile Çevresel Gürültü Seviyesi Ölçümleri gerçekleştirilmektedir. Böylece işletmelerden gelen gürültü anlık olarak uzaktan takip sistemi ile kontrol edilmektedir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Gürültü Takip ve Uyarı Sistemi işletmelerden gelen gürültü kirliliğinin önüne geçmek ve anlık olarak takip edebilmek amacıyla kurulmuştur. Bunlardan 4 istasyon Balıkesir Avlu Rekreasyon Alanı, 3 istasyon Ayvalık Muhabbet Sokağı ve 6 adet istasyon Cunda Pazar Yeri Mevkiinde konumlandırılmıştır.

Grafik 3- 2023 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, 2024)

Çizelge 11– Tamamlanan Gürültü Bariyerleri*

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi
------------	--------	------------------	---------------------------------	--------------

*Veri bulunmamaktadır.

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde, emisyonların tesis seviyesinde takibine yönelik mevzuat çalışmaları 2010 yılında başlamış, Bakanlığımız ve ilgili kurumlar ile kuruluşlar arasında oluşturulan teknik bir çalışma grubu Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasal çerçevenin temelleri “ Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ” in 25 Nisan 2012 Tarihli ve 28274 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle atılmıştır. Yönetmelik, Doğrulayıcı Kuruluşlar için TÜRKAK tarafından yapılması gereken akreditasyon yükümlülüğünü 2017 yılına ertelemek üzere revize edilerek 17 Mayıs 2014 tarih ve 29003 Sayılı Resmi Gazete’ de tekrar yayımlanmıştır. Yönetmeliğimiz ihtiyaçlar doğrultusunda bir kez daha revize edilmiş, 31 Mayıs 2017 tarihli ve 30082 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik, 2003/87/EC sayılı AB Emisyon Ticareti Direktifinin, sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması konularını uyumlaştıracak şekilde hazırlanmış olup, AB Çevre Müktesebatına uyum çerçevesinde önemli bir adım atılmıştır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Ulusal mevzuat kapsamında, elektrik, çimento, demir-çelik, rafineri, seramik, kireç, kâğıt ve cam üretimi gibi sektörlerden kaynaklanan ve ulusal sera gazı emisyonlarının yaklaşık yarısını teşkil eden sera gazı emisyonları tesis seviyesinde izlenmektedir.

Yönetmelik kapsamında yürütülecek izleme ve raporlama iş ve işlemlerinin detaylandırılmasına yönelik “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ” 22 Temmuz 2014 tarih ve 29068 sayılı Resmi Gazete’ de, tesis bazında hazırlanacak emisyon raporlarının Bakanlığa gönderilmeden önce yetkili bağımsız kuruluşlarca doğrulanması ile ilgili hususlar ve bahse konu doğrulayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin şartlara yönelik “Sera Gazı Emisyon Raporlarının Doğrulması ve Doğrulayıcı Kuruluşların Yetkilendirilmesi Tebliği” ise 02 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik kapsamındaki tesisler öncelikle sera gazı izleme planlarını hazırlayarak sera gazı emisyonlarının ilk izlenmeye başlanacağı tarihten en az 6 ay önce Bakanlığa onay için göndermekle yükümlüdür. İzleme planı onaylandıktan sonra tesis, sera gazı emisyonlarını bu plan çerçevesinde her takvim yılı (1 Ocak -31 Aralık) için izlemek ve her yılın 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın sera gazı emisyon raporunu Bakanlıktan tarafından yetkilendirilmiş doğrulayıcı kuruluşlara doğrularak Bakanlığa raporlamakla yükümlüdür.

Türkiye Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü 1991 yılında taraf olmuştur. Montreal Protokolünün Yirmi sekizinci Taraflar Konferansında kabul edilen Kigali Değişikliği, Bakanlığımız tarafından, ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere Dışişleri Bakanlığına iletilmiş olup 29 Mayıs 2019 tarihinde “Yirmi sekizinci Taraflar Toplantısında üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolüne Yönelik Değişiklik (Kigali Değişikliği-2016) Dair Kanun Teklifi” TBMM Dış İşleri komisyonunca kabul edilmiştir.

Kigali Değişikliğini kabul edebilmek, bu değişikliğin kendi iç mevzuatlarına uyumunu sağlayabilmek adına taraf ülkelerde Montreal Protokolü tarafından fonlanan etkinleştirme faaliyetleri (Enabling Activities) yürütülmektedir. Bu faaliyetler kapsamında ülkemizde önce kamu kurumları ve özel sektör için değişikliğin getirileri konusunda bilgilendirme toplantıları yapılmış ayrıca konuya ilişkin ilgili sektörlerin katılımı ile çalıştaylar düzenlenmiştir. Bu şekilde ülkemizin Değişiklik getiri ve yükümlülüklerine hazır hale getirilmesi planlanmaktadır. Bu değişiklik ile 2050 yılı itibarıyla 80 milyar ton CO₂ eşdeğeri emisyonun engellenmesi beklenmektedir. Bu şekilde küresel sıcaklık artışını 2°C’nin altında tutulması yönündeki amaca çok belirgin bir katkı sağlanacaktır. Çeşitli tarihlerde kurumları ve özel sektör ile istişare çalıştayı düzenlenmiş ve değişikliğin kabulü ile kurumlara düşen sorumluluklarda yapılması gerekenlere ilişkin yol haritası belirlenmiştir.

Öte yandan günün gelişen şartları ve ülkemizin durumu da göz önüne alınarak değişen şartları karşılamak üzere; Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 06 Ekim 2020 tarihli ve 31266 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

“Florlu Sera Gazı İçeren Ürün veya Ekipmana Müdahale Eden Gerçek ve Tüzel Kişilerin Belgelendirilmesine İlişkin Tebliğ” 24/09/2020 tarihli ve 31254 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylelikle florlu sera gazları ile çalışan teknik personelin bilgi ve birikiminin artırılması desteklenerek Bakanlığımız mevzuatlarının hükümlerinin uygulanmasında verimin artması hedefine katkı sağlayacaktır.

Bunun yanında, Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan “Sera Gazı Ulusal Katkı Hedefinin Gerçekleştirilmesi için Kapasite Geliştirme ve İzleme Projesi” kapsamında ulusal katkı çerçevesinde yer almakta olan enerji, ulaştırma, sanayi, tarım, orman ve atık sektörleri ile ilişkili kamu kurumları, özel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik sektörel temelde kapasite geliştirme ve farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilmiş, Sera gazı projeksiyonlarına temel teşkil eden veri tabanlarının hazırlanarak alt projeksiyon çalışmaları, Paris Anlaşması’na taraf olan ülkelerin sunmuş oldukları ulusal katkılarda yer alan azaltım ve uyuma yönelik hedef ve politikaların sektör temelinde incelenerek ülkemiz politikalarına yol gösterici değerlendirmeler yapılmasına katkı sağlayacağı beklenilmektedir.

Ayrıca Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı (Partnership of Market Readiness-PMR) Dünya Bankası Projesi ile Türkiye de yasal ve kurumsal altyapı analizleri ve diğer ülkelerdeki iyi uygulamalar çerçevesinde taslak bir İklim Değişikliği Kanunu hazırlanmış, taslak emisyon ticaret sistemi mevzuatı, emisyon ticaret sisteminin uygulanabilmesi için kurumsal çerçeve oluşturulmuş, Paris Anlaşması Madde 6 altında Türkiye’nin konumunun belirlenmesi, sera gazı emisyon sınırı ve tahsisat planlarının belirlenmesi çalışmaları yürütülmüştür.

İklim Değişikliği 7. Ulusal Bildirimi ve 3. İki Yıllık Raporun Hazırlanmasına Destek Projesi ile Sözleşmenin Ek I Taraf Ülkesi olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında Türkiye Cumhuriyeti İklim Değişikliği Yedinci Ulusal Bildirimi 26 Aralık 2018 tarihinde; Üçüncü İki Yıllık Raporu 1 Ocak 2018 tarihinde BMİDÇS Sekreteryasına sunulmuştur. Bunun yanında Dördüncü İki Yıllık Rapor hazırlanmış olup, 27 Aralık 2019 tarihinde Sekreteryaya sunulmuştur. Proje kapsamında 2023 – 2030 yılları iklim değişikliği eylem planı ve 2050 iklim değişikliği stratejisi hazırlık çalışmalarına devam edilmektedir.

“Düşük Karbon Salımı için Çözümsel Tabanlı Strateji ve Eylem Geliştirilmesi Teknik Yardım Projesi” ile iklim değişikliği ile çözümsel tabanlı mücadele yoluyla küresel çabalara katkı sağlayarak insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının azaltılması hedeflenmiş, bu çerçevede; atık, bina, ulaştırma ve tarım sektörlerinde düşük karbonlu büyüme fırsatlarının değerlendirilerek, çevreye duyarlı ekonomik büyümeyi sağlayan yeni iş alanları, Ar-Ge ve yenilikçi yaklaşımların araştırılması, uzun vadede düşük karbonlu kalkınmayı desteklemek için analitik bir temel sağlayarak AB iklim politikası ve mevzuatı ile zaman içerisinde uyum sağlamak amacına haiz Proje, Ağustos 2020 itibariyle başarıyla tamamlanmıştır.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından elde edilecek bilgilerin kapsamı; Bakanlığımızın Stratejik Planıyla ve Planda belirtilen iklim değişikliği ile ilişkili Üst politika belgeleriyle uyumlu olma bazında değerlendirilerek; Eksen 1: Çevre başlığı altındaki “Hedef

1.2. Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü, İklim Değişikliği ve Ozon Tabakasının Korunması” na paralel unsurlar içermelidir.

Stratejik Planda yer alan söz konusu hedef kapsamında özellikle; “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum ile ilgili ulusal ölçekte plan, proje ve mevzuat çalışmaları devam etmekte olduğu” ifade edilmiştir. Bu doğrultuda iklim değişikliğine uyum, sera gazı azaltımı ve ozon tabakasının korunması bağlamında yürütülen çalışmalar da mevcuttur.

İlimizde, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı Çevre Koruma ve İklim Değişikliği Şube Müdürlüğü bünyesinde 2020 yılında İklim Değişikliği ve Yenilenebilir Enerji Birimi kurulmuştur.

Birimin oluşturduğu ekip ile Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar kapsamında; mevcut halde yaşanmakta olan iklim değişikliğinin en büyük sebeplerinden biri insan kaynaklı sera gazı salımlarının olması sebebi ile öncelikli olarak il genelinin Sera Gazı salımlarının envanteri hazırlanmış ve bu çalışmalar raporlanmıştır. Aynı zamanda 2020 yılında üyesi olunan uluslararası kuruluş CDP (Carbon Disclosure Project) aracılığı ile de emisyon verileri uluslararası platformda da yayınlanmıştır. Öte yandan uluslararası platformda enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının taahhüt edilmesi kapsamında Belediye Başkanları Küresel Sözleşmesi imzalanmıştır.

Sera gazı envanter çalışmaları sürdürülürken 2020 Temmuz ayında tüm sektörlerin farkındalığının artırılması, izlenebilirlik ve bilgi transferinin gerçekleştirilmesi ile belirlenen hedeflere ulaşılabilme amacı ile Körfez Çevre ve İklim Değişikliği Çalıştay düzenlenmiştir.

Envanter çalışmasının tamamlanmasında sonra; Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde, 2021 Mart ayında gerçekleştirilen çevrimiçi çalıştayda “Küresel İklim Değişikliği ve Kentler”, “İklim Değişirken Endüstri Gelişir mi”, “İklim Değişikliğinde Sağlık Sektörünün Uyum”, “İklim Değişikliği – Hava Kirliliği”, “İklim Değişikliği Senaryoları Altında Sulama Barajlarının Sürdürülebilirliğinin İrdelenmesi” gibi konu başlıkları uzmanları tarafından ele alınarak “Balıkesir Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı Çalıştay” gerçekleştirilmiştir.

Öncelikli olarak ilimiz genelinde iklim değişikliği konusunda yapılan çalışmalar hakkında kamuoyunu bilgilendirmenin ve farkındalığı artırmanın amaçlandığı, iklim değişikliği ile ilgili genel bilgiler, ülkemizde ve dünyada yaşanan gelişmeler, sorunlar ve çözüm önerilerine ait bilgilerin yer aldığı İklim Bülteni BBB sitesi üzerinden paylaşılmaktadır.

Balıkesir Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı Aralık 2021 tarihinde tamamlanmış olup bu plan çerçevesinde çalışmaların değerlendirildiği, meslek odaları, STK'lar, kamu kurum ve kuruluşlarından görüş alışverişinin sağlanması amacı ile Aralık 2021 Balıkesir Yerel İklim Değişikliği Sektörel Değerlendirme Çalıştay düzenlenmiştir.

“Balıkesir Yıllık Maksimum Yağışlarının Trend Analizi, Balıkesir Körfez Çevre ve İklim Değişikliği Çalışması, Balıkesir Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı Çalışması, Balıkesir İli Meteorolojik Risk Haritalarının Belirlenmesi, Balıkesir Barajlarındaki Akış Verilerinin Trend Analizi” konularında ulusal ve uluslararası platformlarda makaleler yayımlanmıştır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Yenilenebilir enerji çalışmaları kapsamında; Balıkesir Karesi ilçesi Karizma Pazar Yeri çatı üzerinde kurulu gücü 450 kWe olan Güneş Enerji Santrali yapılmıştır.

Hiç Kimseyi ve Hiçbir Yeri Geride Bırakma” temasıyla gerçekleştirilen Dünya Habitat Günü kapsamında; 110 ülkeden 200’ün üzerinde katılımın sağlandığı Habitat Günü etkinlikleri 3 Ekim de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı himayelerinde Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

İklim Değişikliği farkındalık çalışmalarına yönelik Sanal Gerçeklik Gözlük ile kullanılacak olan animasyon filmi hazırlanmış ve bu film sanal gerçeklik gözlükleri ile çevre ve iklim bilinçlendirme etkinliklerinde kullanılmaktadır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 12- 2022 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
28	586.724	201.697

Çizelge 13– Tamamlanan Bisiklet Yolları

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)

Veri bulunmamaktadır.

Çizelge 14- Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)

Veri bulunmamaktadır.

Çizelge 15– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)

Veri bulunmamaktadır.

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Balıkesir’in hava kirliliği değerlendirilirken, Asya-Afrika ve Avrupa’dan taşınan uzun mesafeli kirlilik de göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılan bazı araştırmalar, Türkiye’de nispeten yüksek yoğunluklu partikül madde oluşumlarına kuzeybatı ve güney rüzgârlarının

etkili olduğunu göstermektedir. Bu da, özellikle Sahra çöl tozlarının ve Doğu Avrupa ülkelerinin etkisini işaret etmektedir. Bu araştırmalar, Balıkesir üzerindeki toz yüklemesinin önemli bir bölümünün Cezayir, Libya ve Tunus çöllerinden kalkan Sahra tozu olduğunu göstermiştir.

Hava kirliliğinin oluşumunda kirletici kaynak ve topoğrafik koşullar etkili olduğu kadar meteorolojik şartlarda en az onlar kadar etkilidir. Rüzgârın gerek hızı ve gerekse yönü, atmosfere verilen kirleticilerin dağılma ve yayılmalarında ve belli bir kaynaktan herhangi bir alıcıya ulaşmasında etkili bir rol oynar. Hava kirliliğindeki değişimler izlenirken meteorolojik faktörlerde göz ardı edilmemelidir. Özellikle, kritik meteorolojik şartların yaşandığı günlerde trafik yoğunluğu ve kış aylarında artan kömür kullanımına bağlı olarak kirlilik oranlarında artışlar görülebilmektedir.

Bu artışlar tüm Balıkesir genelinde kendini göstermekle beraber, sanayinin ve trafiğin yoğun olduğu, kömür kullanımının daha fazla olduğu özellikle topoğrafik açıdan dezavantajlı yerlerde kendisini daha fazla hissettirmektedir. Kritik meteorolojik şartların hüküm sürdüğü bazı günlerde yaşanan sis ve hava kirliliği inversiyonun da etkisiyle hava kalitesi ölçüm değerlerinde artışa neden olmaktadır.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği uyarınca hava kirleticiler için belirlenmiş sınır değerler ve Avrupa Birliği Standartları dikkate alındığında, Balıkesir’ın ölçüm verilerinin düşük olduğu görülmektedir. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde, kritik meteorolojik şartların hüküm sürdüğü ve hava kirliliğinin ani artış gösterdiği durumlarda alınması gereken tedbirlere yön vermek üzere, uyarı kademeleri belirlenmiştir. Hava kalitesi merkezden sürekli olarak izlenmekte ve uyarı kademelerinin aşılmaması için kontrol edilmektedir. Böyle bir durumun oluşması halinde yetkili mercilere bilgi verilmektedir.

Hava kirliliğinin azaltılması ve hava kalitesi değerlerinin korunması amacıyla gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu çerçevede önlem matrislerinin belirlenerek, seçilen bölge veya alt bölge için uygulanabilir, halk tarafından kabul edilebilir, uygun maliyetli önlemlerin belirlenerek uygulanmasıdır. Diğer bir ifadeyle şehir için temiz hava eylem planlarının hazırlanarak etkin yürütülmesinin sağlanmasıdır.

Bu çerçevede, belediyelerin, ildeki ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ve koordinasyon halinde çalışması etkin bir hava kalitesi yönetimi için gereklidir. Diğer bir önemli hususta ölçülen hava kalitesi değerleri, konsantrasyon ve dağılım oranları ile alınan önlemler ve yapılan çalışmaların her aşamasında halkın bilgilendirilmesidir. Ancak halkın desteği ve karar vericilerin koordineli çalışmaları ile şehirlerimizde hava kirliliğinin kontrolü mümkündür. Diğer taraftan şehirlerin planlanmasında/imar planlarında hava kirliliğinin dikkate alınarak planlama yapılması gerekmektedir. Meteorolojik parametreler dikkate alınarak özellikle rüzgar yönü göz önünde bulundurularak yerleşim alanlarının hava kirliliğinden etkilenme durumunun dikkate alınması, yerleşim alanı ile sanayi alanı arasında özellikle yeşil kuşakların oluşturulması, yerleşim alanlarında hava koridorlarının oluşturulması, binaların hava akımlarını kesmeyecek yükseklik ve biçimde yapılması, yalıtım tedbirlerinin alınarak ısı verimliliğinin sağlanması, yol güzergahlarının trafik yoğunluğu yaratmayacak şekilde öngörülmesi, akıcı trafik düzeni, raylı sistem vb. toplu taşıma sistemlerinin kullanımının sağlanması, çevre yollarının yapılarak kent trafiğinin azaltılması illerde hava kalitesi standartlarının sağlanması açısından önemlidir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Balıkesir ilinde, hava kirliliği, temel olarak konut ve işyerlerinde ısınma amaçlı yakıt kullanımı, endüstri tesislerinde enerji eldesi amaçlı yakıt kullanımı ve motorlu araç egzozlarından kaynaklanan emisyonlar ve toz emisyonuna neden olan kırma, eleme, boyutlandırma gibi faaliyetler sonucunda açığa çıkmaktadır. Bu kaynakların oluşturduğu hava kirliliği, coğrafi konum, plansız kentleşme ve meteorolojik faktörlerden de etkilenmektedir.

Balıkesir’de hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yaşanan trafik yoğunluğu havayı olumsuz etkilemektedir. Şehrin muhtelif bölgelerinde bulunan taş ocaklarının doğrudan yerleşim alanları üzerine bir etkisi olmamakla birlikte, bu tesislerin faaliyetleri sonucu oluşan toz şehrin hava kalitesi üzerine olumsuz etkiler oluşturmaktadır. Taş Ocakları, Kırma Eleme Tesisleri, Brikethaneler, Mermer Atölyeleri vb. toz oluşumu riski yüksek tesislerin yerleşim alanları dışına taşınması sağlanmalıdır.

Şehrin yerleşim planlamasında, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınmalıdır.

Kaynaklar

“havaizleme.gov.tr” Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
Balıkesir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Sanayi Ticaret İl Müdürlüğü
TÜİK

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Çizelge 16– Balıkesir ilinin akarsuları
(DSİ-2024)

Yerüstü suyu (il çıkışı toplam ortalama akış)		3,230	hm ³ /yıl
Simav çayı	:	1,280	hm ³ /yıl
Gönen çayı (Balıkesir ili dahilinde)	:	350	hm ³ /yıl
Kocaçay	:	610	hm ³ /yıl
Dursunbey çayı	:	245	hm ³ /yıl
Madra çayı (Balıkesir ili dahilinde)	:	35	hm ³ /yıl
Edremit çayı	:	42	hm ³ /yıl
Havran çayı	:	86	hm ³ /yıl
Burhaniye deresi	:	71	hm ³ /yıl
Zeytinli deresi	:	76	hm ³ /yıl
Çıtalan deresi	:	15	hm ³ /yıl
Karakoç deresi	:	7	hm ³ /yıl
Mürvetler deresi	:	74	hm ³ /yıl
Sığırcı deresi	:	24	hm ³ /yıl
Diğer dereler	:	315	hm ³ /yıl
Yeraltısuyu (ildeki toplam emniyetli rezerv)	:	257	hm ³ /yıl
Toplam su potansiyeli	:	3,487	hm³/yıl

Akarsu yüzeyleri	:	1.670	ha
Simav Çayı	:	900	ha
Kocaçay Çayı	:	440	ha
Gönen Çayı	:	110	ha
Madra Çayı	:	25	ha
Havran Çayı	:	70	ha
Dursunbey Çayı	:	85	ha
Diğer dereler	:	40	ha

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge 17 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ, 2024)

Doğal göl yüzeyleri	:	16.900	ha
Manyas gölü (18,00 kotu)	:	16.900	ha
Baraj rezervuar yüzeyleri	:	6.340	ha
Çaygören barajı	:	875	ha
Savaştepe-Sarıbeyler barajı	:	155	ha
İkizcetepeler barajı	:	960	ha
Gönen barajı	:	1.700	ha
Çamköy barajı	:	72	ha
Madra barajı	:	267	ha
Manyas barajı	:	1.755	ha
Havran barajı	:	329	ha
Ardıçtepe barajı	:	227	ha
Gölet rezervuar yüzeyleri	:	1277	ha
Hacıhüseyin göleti	:	28	ha
Merinos göleti	:	21	ha
Halkapınar göleti	:	18	ha
Karakol göleti	:	17	ha
İbirler göleti	:	25	ha
Karacaören göleti	:	8	ha
Alidemirci göleti	:	31	ha
Kocabey göleti	:	12	ha
Değirmenli göleti	:	12	ha
Söve göleti	:	10	ha
Soğuksu göleti	:	16	ha
Ovacık göleti	:	10	ha
Şahinburgaz göleti	:	15	ha
Kocaavşar göleti	:	40	ha
Şamlı göleti	:	69	ha
Kavaklı göleti	:	17	ha
Korucu göleti	:	14	ha
Armutalan göleti	:	25	ha
Ilıca göleti	:	18	ha
Akbaşlar göleti	:	17	ha
Çataldağ göleti	:	47	ha
Çinge göleti	:	15	ha
Karapürçek göleti	:	23	ha
Ortaca göleti	:	13	ha
Yaylabayır göleti	:	12	ha
Süleler göleti	:	10	ha

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Demirkapı göleti	:	19	ha
Yağcılar göleti	:	11	ha
Koçoğlu göleti	:	18	ha
Emre göleti	:	21	ha
Büyükyenice göleti	:	30	ha
Deliktaş göleti	:	13	ha
Düzoba göleti	:	18	ha
Körpeağaç göleti	:	23	ha
Çakıl göleti	:	10	ha
Asmalıdere göleti	:	12	ha
Erdek 1 göleti	:	11	ha
Ulubeyler göleti	:	8	ha
Boğazköy göleti	:	11	ha
Narlı göleti	:	7	ha
Ericcek göleti	:	17	ha
Gökköy göleti	:	9	ha
Bayat göleti	:	8	ha
Bahçedere göleti	:	15	ha
Antimon göleti	:	3	ha
Akçagüney Dada Göleti	:	8	ha
Kavacık Göleti	:	11	ha
Sarıalan-Dallımandıra	:	5	ha
Çavlu Göleti	:	9	ha
Tütünlük Göleti	:	21	ha
Dörtüol Göleti	:	16	ha
Gökmusa Göleti	:	8	ha
Orhanlar Göleti	:	14	ha
Değirmendere Göleti	:	10	ha
Küpeler Göleti	:	9	ha
Kayalar Göleti	:	7	ha
Dereköy Göleti	:	11	ha
Kayapınar Göleti	:	11	ha
Yaylabaşı Göleti	:	15	ha
Odaköy Göleti	:	7	ha
Çukurlar Göleti	:	24	ha
Susurluk Merkez Göleti	:	7	ha
Köy Hizmetlerince yapılan göletler	:	277	ha

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 18 – Balıkesir ilinde mevcut sulama göletleri
(DSİ, 2024)

İşletmede olan büyük su işleri	:	81,127	ha
Altınova projesi Altınova-Dikili ovaları sulaması	:	8,417	ha
Bigadiç-İlyaslar projesi Bigadiç ve İlyaslar Ovaları sulaması	:	2,452	ha
Çaygören I. Merhale Prj. Balıkesir ovası sul.	:	8,250	ha
Çaygören I. Merhale Prj. Bigadiç ovası sul.	:	3,558	ha
Çaygören I. Merhale Prj. Sındırgı ovası sul.	:	4,257	ha
Çaygören II. Merhale Prj. Blk. ov. sağ sahil (Kepsut ov.) sulaması	:	3,581	ha
Çaygören II. Merhale Prj. Pamukçu-Aslıhantepecik sulaması	:	4,718	ha
Çaygören II. Merhale Prj. Sındırgı-Çeliklerstepe ve Küçükbükü pomp. sul.	:	366	ha
Edremit-Havran projesi Havran ovası sulaması	:	3,060	ha
Gönen projesi Gönen ovası pompaj sulaması	:	3,750	ha
Gönen projesi Gönen ovası sulaması	:	11,875	ha
Gönen projesi Tahirova sulaması ikmali	:	4,890	ha
İvrindi-Gökçeyazı projesi İvrindi ve Gökçeyazı Ovaları Sulaması	:	3,795	ha
Manyas II. Merhale Prj. Manyas ovası sol sahil sulaması	:	2,722	ha
Manyas II. Merhale Prj. Ergili pompaj sulaması	:	3,411	ha
Manyas II. Merhale Prj. Manyas ovası sağ sahil sul. 1. kısım	:	5,805	ha
Manyas II. Merhale Prj. Manyas ovası sağ sahil sul. 2. kısım	:	4,155	ha
Savaştepe-Sarıbeyler projesi Savaştepe-Sarıbeyler sul.	:	2,065	ha
İşletmede olan küçük su işleri (göl. ve yerüstü sul.)	:	10,881	ha
Altıeylül Bayat Şehit Aydın Nazıllıoğlu göleti ve sulaması	:	120	ha
Altıeylül Bahçedere göleti ve sulaması	:	230	ha
Altıeylül Çinge göleti ve sulaması	:	299	ha
Altıeylül Gökçöy göleti	:	143	ha
Altıeylül Küpeler göleti ve sulaması	:	132	ha
Altıeylül Sarıalan-Dallımandıra göleti ve sulaması	:	40	ha
Balya Alidemirci göleti ve sulaması	:	180	ha
Balya Değirmendere göleti ve sulaması	:	116	ha
Balya Dereköy göleti ve sulaması	:	179	ha
Balya Dörtöy göleti ve sulaması	:	150	ha
Balya Gökmusa göleti ve sulaması	:	66	ha
Balya Hacıhüseyin göleti ve sulaması	:	75	ha
Balya Ilıca göleti ve sulaması	:	181	ha
Balya Kayalar göleti ve sulaması	:	58	ha
Balya Kayapınar göleti ve sulaması	:	139	ha
Balya Narlı göleti ve sulaması	:	75	ha
Balya Orhanlar göleti ve sulaması	:	111	ha
Balya Yenikavak göleti ve sulaması	:	98	ha
Bandırma Çakıl göleti ve sulaması	:	179	ha
Bandırma Emre göleti ve sulaması	:	721	ha
Bandırma Merinos Çiftliği göleti ve sulaması	:	106	ha
Bigadiç Değirmenli göleti ve sulaması	:	290	ha
Dursunbey Akçagüney Dada göleti ve sulaması	:	87	ha
Dursunbey Akbaşlar göleti ve sulaması	:	277	ha
Dursunbey Ericcek göleti ve sulaması	:	212	ha

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Dursunbey Kavacık göleti ve sulaması	:	179	ha
Dursunbey-Su çıktı kaynakları sulaması	:	235	ha
Dursunbey Süleler göleti ve sulaması	:	228	ha
Erdek-1 göleti ve sulaması	:	170	ha
Erdek Şahinburgaz göleti ve sulaması	:	84	ha
Gömeç Ulubeyler göleti ve sulaması	:	58	ha
Gönen Körpeağaç göleti ve sulaması	:	170	ha
İvrindi Büyükyenice göleti ve sulaması	:	169	ha
İvrindi Çukurlar göleti ve sulaması	:	360	ha
İvrindi Korucu göleti ve sulaması	:	134	ha
Karesi Armutalan göleti ve sulaması	:	115	ha
Karesi Boğazköy göleti ve sulaması	:	126	ha
Karesi Deliktaş göleti ve sulaması	:	140	ha
Karesi Düzoba göleti ve sulaması	:	213	ha
Karesi Halkapınar göleti ve sulaması	:	106	ha
Karesi İbirlirler göleti ve sulaması	:	451	ha
Karesi Karacaören göleti ve sulaması	:	109	ha
Karesi Karakol göleti ve sulaması	:	142	ha
Karesi Kavaklı göleti ve sulaması	:	172	ha
Karesi Kocaavşar göleti ve sulaması	:	302	ha
Karesi Ortaca göleti ve sulaması	:	108	ha
Karesi Ovacık göleti ve sulaması	:	86	ha
Karesi Şamlı göleti ve sulaması	:	316	ha
Karesi Yağcılar göleti ve sulaması	:	151	ha
Kepsut Yaylabası göleti sulaması	:	289	ha
Manyas Koçoğlu göleti ve sulaması	:	89	ha
Manyas Soğuksu göleti ve sulaması	:	135	ha
Savaştepe Çavlu göleti ve sulaması	:	96	ha
Savaştepe Tütünlük göleti ve sulaması	:	289	ha
Sındırgı Kocabey göleti ve sulaması	:	96	ha
Sındırgı Yaylabayır göleti ve sulaması	:	243	ha
Susurluk Antimon Göleti	:	0	ha
Susurluk Asmalidere göleti ve sulaması	:	139	ha
Susurluk Çataldağ göleti ve Gürece pompaj sulaması	:	120	ha
Susurluk Demirkapı göleti ve sulaması	:	190	ha
Susurluk Karapürçek göleti ve sulaması	:	101	ha
Susurluk Merkez göleti ve sulaması	:	125	ha
Susurluk Söve göleti ve sulaması	:	200	ha
DİĞER SULAMALAR			
Topraksu kooperatifleri sulamaları (YAS)	:	777	ha
Kamu kuruluşlarına ait sulamalar (YAS)	:	150	ha
KHGM sulamaları (gölet, yerüstü)	:	2,626	ha
Halk sulamaları	:	6,199	ha
Diğer sulamalar toplamı	:	9,752	Ha

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.1.2. Yeraltı Suları

Çizelge 19 – Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ, 2024)

KAYNAK ADI	ORTALAMA DEBİ (Q)	İLÇESİ
Dereçiftlik	3,00	Merkez
Selimağa Kaynağı	4,00	Dursunbey
Patlak Kaynağı-Esenli	4,00	Bigadiç
Patlak Kaynağı-Güvemçetmi Köyü	10,00	Bigadiç
Beşpınar Kaynağı-Bademli	12,00	Bigadiç
Felekdeğirmeni Kaynağı-Edincik	18,67	Bandırma
Demirkapı	36,33	Susurluk
Başdere Kaynağı	37,50	Merkez
Suçıktı (Sıcak)-Tütüncü	43,00	Gönen
Kireç Kaynağı	45,00	Dursunbey
Söve Kaynağı	46,00	Susurluk
Emendere Kaynağı	72,00	Bigadiç
Güngörmez Kaynağı	76,00	İvrindi
Çetindere Kaynağı-Korucu	87,00	İvrindi
Suçıktı Kaynağı-Yaylabaşı	104,50	Kepsut
Yenice Kaynağı (Ilıca Kaynağı)	105,00	Merkez
Suçıktı Kaynağı	105,50	Kepsut
Hisaralan Kaynağı	117,50	Sındırgı
Hacıyakup	125,50	Manyas
Değirmen Boğazı	178,50	Manyas
Suçıktı(Soğuk)-Tütüncü	179,00	Gönen
Çalova-Başpınar	232,50	Balya
Soğuksu Kaynağı	246,00	Manyas
Suçıktı Kaynağı	346,00	Dursunbey

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Narlı Kaynağı	413,50	Edremit
Pınarbaşı (Güre) Kaynağı	435,50	Edremit
Eyinene Kaynakları Toplamı-Ovabayındır	488,00	Bigadiç
Karaçam-Yağcılı Kaynağı	828,50	Savaştepe

Çizelge 20 – Balıkesir İli İçme Suyu Amaçlı Baraj Ve Göletleri (DSİ, 2024)

Baraj/Gölet Adı	Tahsis Edilen Su Miktarı (hm ³)
Gönen Barajı Bandırma Merkez İçmesuyu	31.50
İkizcetepeler Barajı Balıkesir Merkez İçmesuyu	53.00
Susurluk-Söve Göleti Göbel Beldesi İçmesuyu	0.32

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

İlimiz sınırlarında;

56 adet Jeotermal Kaynak İşletme Ruhsatı,37 adet Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatı ve 1 adet Doğal Mineralli Su Ruhsatı mevcuttur. Jeotermal kaynak işletme ruhsatlı sahalardaki doğal çıkış veya sondaj tekniği kullanılarak yeryüzüne çıkan jeotermal akışkandan, termal turizm ve otelcilik başta olmak üzere ısıtma ve seracılık alanlarında faydalanılmaktadır.

Çizelge 21 – Jeotermal Kaynak İşletme Ruhsatı (YİKOB, 2024)

JEOTERMAL KAYNAK İŞLETME RUHSATI	
Altıeylül İlçesinde	6 Adet
Ayvalık İlçesinde	3 Adet
Balya İlçesinde	2 Adet
Bigadiç İlçesinde	4 Adet
Burhaniye İlçesinde	2 Adet
Edremit İlçesinde	15 Adet
Gömeç İlçesinde	2 Adet
Gönen İlçesinde	4 Adet
İvrindi İlçesinde	1 Adet
Karesi İlçesinde	1 Adet
Manyas İlçesinde	2 Adet
Merkez İlçesinde	2 Adet

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Sındırgı İlçesinde	4 Adet
Susurluk İlçesinde	9 Adet
Toplam :	57 Adet

Çizelge 22 – Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatı;
(YİKOB, 2024)

JEOTERMAL KAYNAK ARAMA RUHSATI;	
Altıeylül İlçesinde	9 Adet
Ayvalık İlçesinde	2 Adet
Bandırma ilçesinde	4 Adet
Bigadiç İlçesinde	2 Adet
Burhaniye İlçesinde	2 Adet
Dursunbey ilçesinde	3 Adet
Edremit İlçesinde	4 Adet
Erdek İlçesinde	1 Adet
Gömeç İlçesinde	2 Adet
Gönen İlçesinde	6 Adet
Havran ilçesinde	2 Adet
İvrindi İlçesinde	2 Adet
Karesi İlçesinde	6 Adet
Kepsut ilçesinde	7 Adet
Manyas ilçesinde	5 Adet
Merkez İlçesinde	1 Adet
Sındırgı İlçesinde	6 Adet
Susurluk İlçesinde	10 Adet
Toplam :	74 Adet

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzey ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” e göre Su kaynaklarının kalitesine ilişkin herhangi bir veri elde edilememiştir.

Çizelge 23 - 2023 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatlar	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)

Veri bulunmamaktadır.

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Balıkesir İlinde tarımın geniş bir alana yayılmasından ve çeşitli olmasından, tarıma dayalı sanayi son derece gelişmiştir. Balıkesir sanayisi içerisinde zeytin, zeytinyağı, salça, konserve, tavukçuluk, yumurta, yem, un ve süt mamulleri önemli yer tutmaktadır. Bu sanayi tesisleri sezonluk kesikli çalışan tesislerdir.

B.3.1.1.1. Zeytin İşleme ve Zeytinyağı Üretim Tesisleri:

Tarıma dayalı sanayi tesislerinin yoğunlukta olduğu ilimizde, zeytin işleme ve zeytinyağı üretim tesislerinin büyük bir bölümü ilimizin Ege ve Marmara kıyısında yer almaktadır. Özellikle Ege kıyısı bu sektörün en yoğun olduğu bölgedir. Yaklaşık 120 zeytin işleme ve zeytinyağı üretim tesisi küçük ve orta ölçekli işletme olarak sulu baskı ve sürekli sistemlerle üretim yapmaktadır. Zeytin karasularının arıtılması çok güç atıksular olması, çalışan tesislerin üretim kapasitelerinin değişken ve kesikli olması sektörün karşılaştığı en büyük sorunları oluşturmaktadır.

Resim 1 Sulu Baskı Yöntemi İle Zeytinyağı Üretimi

Resim 2- Kontinü Sistem İle Zeytinyağı Üretimi

B.3.1.1.2. Süt ve Süt Ürünleri Üretim Tesisleri

İlimiz dahilinde hayvancılığa dayalı olarak süt ve süt ürünleri işleme tesisleri bulunmaktadır. Bu tesislerin büyük bir bölümü kesikli çalışan ve üretim kapasiteleri küçük ve değişken olan aile işletmeleri olup, çok az bir bölümü ise yeni teknolojileri kullanan ve sürekli çalışan orta ve büyük ölçekli işletmelerdir. Sektörün çevre konusunda en büyük sorununu artırılması zor ve pahalı olan peynir altı atıksuyu oluşturmaktadır. Mevcut durumda Büyük ve orta ölçekli işletmeler ile küçük ölçekli işletmelerin büyük bir bölümü peynir altı sularını Gönen ilçesinde yer alan Astosan Süt Ve Gıda Mamülleri San. Ve Tic. A.Ş.'ne vermektedir. Yıkama ve temizlik suları için büyük ve küçük ölçekli işletmelerin atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Küçük ölçekli işletmelerin çalışma biçimi ve ekonomik nedenlerden dolayı arıtma tesislerini gerçekleştirmeleri mümkün olmamaktadır.

B.3.1.1.3. Salça ve Konserve Üretim Tesisleri

İlimizde 8 adet salça ve konserve fabrikası yer almaktadır. Bu tesislerin çoğu domates sezonunda faaliyet göstererek kesikli olarak çalışmakta ve çalışma döneminde yoğun su kullanmaktadır.

Resim 3- Salça Fabrikası Arıtma Tesisi

Resim 4- Salça Fabrikası Arıtma Tesisi

B.3.1.1.4. Büyük Ölçekli İşletmeler

Balıkesir'de yer alan büyük ölçekli işletmelerden devlete ait olanlardan Eti Bor A.Ş.' ait Bandırma Bor ve Asit, Susurluk Şeker Fabrikaları, Bigadiç Bor İşletmeleri, özel sektöre ait büyük ölçekli işletmelerden en önemlileri ise, Mauri Maya ,Savola A.Ş., BAGFAŞ Gübre Fabrikaları A.Ş., Banvit A.Ş., Gönenli Süt A.Ş., YÖRSAN A.Ş., Yarış Kabin A.Ş., BEST A.Ş., İşbir A.Ş., ENERJİSA Enerji Üretim A.Ş., Teksüt Süt Mamülleri A.Ş. örnek olarak verilebilir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 24- İlimizde Yer Alan Büyük Ölçekli İşletmeler
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022)

Sıra No	Tesisin veya Belediyenin Adı	Tesisin veya Belediyenin Adresi	Atıksu Miktarı (m ³ /gün)	Arıtma Tesisinin Türü (Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal, İleri Arıtım)	Sektör, S.K.K.Y'ne Göre Dahil Edildiği Tablo	Deşarj Noktası Koordinatları (Enlem ve Boylam DD-MM-SS Olarak)	Deşarjın Yapıldığı Alıcı Ortam
1	Savola Gıda ve San. Tic. A.Ş.	Tellikavak Mevki, Ayvalık	2.000	Biyolojik+ Kimyasal	Tablo 5.5	39°17'28"- 26°42'26"	Nikita Deresi
2	Mauri Maya San. A.Ş.	Aksakal Mah. Bandırma	1.200	Biyolojik (Aerobik ve Anaeroc)	Tablo 5.21	40°07'16"- 28°07'41"	Karadere
3	Kocaman Balıkçılık	Balıkesir asfaltı 1. Km, Ömerköy yolu	160	Biyolojik	Tablo 5.14	40°18'15"- 28°02'06"	Bey deresi Sığircı deresi kolu
4	Astosan San. ve Tic. A.Ş.	Sarıköy beldesi, sanayi bölgesi	280	Biyolojik	Tablo 5.3	40°12'23.15" 27°36'24.08"	Sarıdere
5	Bu Piliç Ent. Gıda San. Tic. A.Ş.	Bandırma-Balıkesir Karayolu 10. km	600	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.8	40°17'32"- 28°02'23"	Karasırlı Deresi
6	Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. Ve Tic. A.Ş.	Hürriyet Mah Hürriyet Cad. No: 125 Susurluk	1500	Fiziksel+kimyasa l+ Biyolojik	Tablo 5.8	(Y) 39.984046 (X) 28.205427	Karadere
7	Banvit A.Ş.(Piliç Kesimhane)	Balıkesir asfaltı 8. Km	1.123	Kimyasal + Biyolojik	Tablo 5.8	40°17'38"- 28°02'31"	Karasırlı Deresi
8	Şeref Beyhan ve Ort.Der. San.	Sanayi Bölgesi Susurluk	61	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 12	39°54'14"- 28°10'13"	Simav Çayı
9	Sel San. Tic. ve Paz. A.Ş,	Tabakhaneler mevki, Gönen	1.500	Fiziksel+Kimyasa l+Biyolojik	Tablo 20.4	40°17'38"- 28°02'31"	Gönen Çayı
10	Gönen Deri San. ve İş Ad. Derneği	Tabakhaneler mevki Gönen	5.000	Fiziksel+ Kimyasal+Biyolojik	Tablo 12	40°06'52"- 27°38'56"	Gönen Çayı
11	Esan Eczacıbaşı End. Ham. San. ve Tic. A.Ş.	Balya	2160	Fiziksel	Tablo 7,1	(Y) 550038.76 (X) 4399269.62	Maden Deresi
12	AB Gıda Sanayi ve Tic. A.Ş.	Aksakal Mah. Bandırma	55	Biyolojik+ Kimyasal	Tablo 19	40°10'35"- 28°05'16"	Kuru dereden-Manyas gölüne

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

13	Bagfas Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	Çalışkanlar köyü		Fiziksel+Biyolojik (Evsel İçin)	Tablo 20.1 Tablo 21.1	1)40°22'47"- 27°54'21" 2)40°22'46"- 27°54'45"	Marmara denizi
14	BURCU Gıda Salça Kons. San. A.Ş.	Ovaköy mah. Altieylül	3.000	Biyolojik	Tablo 5.9	39°36'52"- 27°58'13"	Üzümcü Çayı
15	DÖHLER Marmara Gıda San. A.Ş.	Ovaköy	4.320	Biyolojik	Tablo 5.9	39°35'50"- 27°57'20"	Üzümcü deresi
16	Kurtsan İlaçları A.Ş.	Balıkesir Yolu 13.km Bandırma	20	Fiziksel+kimyasa l+ Biyolojik	Tablo 14.9 ve 14.10	40°16'43.32" 28° 3'5.13"	Sığırcı Deresi
17	BURCU Gıda Salça Kons. San. A.Ş.	Burhaniye	Değişken	Biyolojik+ Kimyasal (Konserve) Fiziksel (Salça)	Tablo 5.9	39°30'34"- 26°59'03"	Havran Çayı
18	Acemoğlu Gıda Sanayi ve Tic.Ltd.Şti.	Sarıköy	Değişken	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.9	40°12'51.91" 27°37'20.17"	Keçi Deresi
19	TAMEK Gıda ve KonsantreSan. ve Tic A.Ş.	Kızıksa Manyas	8.719	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.8	40°07'21"- 27°59'38"	DSİ Kanalı
20	TUKAŞ Gıda San. ve Tic A.Ş.	Yeniköy Manyas	8.720	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.9	40°05'26"- 28°03'22"	DSİ Kanalı
21	AHI GÜVEN Donmuş Gıda Kons. San. Tic.A.Ş.	Ümiteli Köyü	300	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.9	40°02' 19.01" 28°09' 59.75"	Azmak Deresi
22	ASSAN Gıda San, ve Tic. A.Ş.	Bandırma-Susuriuk Karayolu	3.650	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.9	40°06'09"- 28°08'05"	Karadere
23	ORAKLAR Tur. Gıda San. A.Ş.	Göbel Mah. Susurluk	500	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.9	40°01'50"- 28°09'54"	Ümiteli Deresi
24	Ölmezler Et Mezbaha	Pamukçu Mah. Altieylül	45	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	39°31'58"- 27°54'34"	Üzümcü
25	Banvit A.Ş. (Kırmızı Et)	Ayyıldız mah. Bandırma	150	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	40°21'26"- 27°56'49"	Marmara Denizi
26	Bigadiç Belediye Mezbahası	Bigadiç	65	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	39°24'56"- 28°06'04"	Simav Çayı
27	Ünlüer A.Ş.	Sarıköy	50	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	40°12'26"- 27°39'57"	Sarıdere

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

28	Mutlular A.Ş.	Gündoğdu mah.	75 m3	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	40°05'40"- 27°36'21"	Çerpeş Deresi
29	Bigadiç Köse Et Gıda Besicilik ve Tarım ürün.İth.İhr.Ltd. Şti.	Kumbağalar Mevkii Kepsut	75	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	39°41'31"- 28°08'37"	Simav Çayı
30	Dört Mevsim Et Mam. San. Tic. A.Ş.	Orta Mah. Beş Eylül Cad. No 34	100	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	39°58'09"- 28°10'18"	Susurluk Çayı
31	Uygun Yağ Sabun Tic. Ve San. A.Ş.	Nikita Mevkii Doğuş Prina Fabrikası yanı Ayvalık	25	Fiziksel+Kimyasa I+ Biyolojik	Tablo 5,5	(Y) 478901.0484 (X) 4354506.982	Nikita Deresi
32	Yörsan Gıda Mam. San. ve Tic. A.Ş.	San. Bölgesi, SUSURLUK /BALIKESİR	75	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.3	39°54'35"- 28°10'12"	Susurluk Belediye Kanalizasyonu
33	Teksüt Süt Mam. San. Tic.A.Ş.	DENİZKENT KARAYOLU 3. KM GÖNEN /BALIKESİR	150	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.3	40°07'58"- 27°38'43"	Gönen Çayı
34	Gönenli Süt Ve Süt Ürünleri Gıda San. Tic. Ltd. Şti. Gönen Şubesi	TAŞTEPE KÖYÜ GÖNEN /BALIKESİR	770	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.3	40°10'21"- 27°42'22"	Keten deresi- Gönen Çayı
35	Antgıda Gıda Tarım Turizm Enerji Ve Dem. Çel.San.Tic.A.Ş.	Havran Balıkesir Karayolu 3. Km Havran	300	Fiziksel+Kimyasa I+Biyolojik	Tablo 5.9	(Y) 511613.32 (X) 4378768.52	Havran Çayı
36	Zengin Süt Ür. Gıda Besicilik San. Tic. Ltd. Şti.	BALIKESİR ASFALTI 6 KM. Bandırma /BALIKESİR	100	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.3	(Y) 587417.349 (X) 4461364.640	Doğruca Deresi
37	Eti Maden İşlt. Bandırma Bor ve Asit Fab.	600 Evler Mah. Atatürk Cad. No:70 Band./BLK	2400	Biyolojik+ Kimyasal	Tablo 14.2	40°21'42"- 27°56'15"	Marmara Denizi
38	Sarıköz Entegre Et Gıda ve Tar. ÜR.San.Tic.A.Ş.	Bursa Karayolu 18. km	50	Fiziksel+ Biyolojik	Tablo 5.6	39°45'47"- 28°00'41"	Haydarca Deresi
39	Okullu Gıda Maddeleri İnş. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Edremit Karayolu 2.km Havran	200	Fiziksel+kimyasa I+biyolojik	Tablo 5.10	(Y) 504832.006 (X) 4379883.216	Havran Çayı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

40	Gönen Yenilenebilir Enerji Üretim A.Ş.	Koruçi Mevkii Hasanbey köyü Gönen	160	Fiziksel+Biyolojik	Tablo 20.6	555017.33 4445010.04	Gönen Çayı
41	Yılmazlar Et Entegre	Yahyaköy Mah. Yahyaköy sk. Göbel Susurluk	200	Fiziksel+Kimyasal+Biyolojik	Tablo 5.6	(Y) 40,009582 (X) 28,171722	Kazandere
42	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. Bandırma Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali	Şirinçavuş Mah. Bandırma	10000 üzeri	Soğutma Suyu Deşarjı	Tablo 22	40°52'12"- 27°26'15"	Marmara Denizi

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Balıkesir ili genelinde 6360 Sayılı Kanun gereğince 21 ilçe bulunmaktadır. Büyükşehir Kanunu ile Balıkesir İlinin Büyükşehir Belediyesi ünvanını kazandığı 2014 yılından buyana içme suyu ve kanalizasyon hizmetleri Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi (BASKİ) Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Evsel atıksuyu olup, endüstriyel atıksuyu olmayan tesisler ile Oteller, Yazlık Siteler, Kooperatifler, Askeri Tesisler, Dinlenme Tesisleri Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde çalışan veya konaklayan veya ikamesi sağlanan kişi sayısı 84 kişi/gün üzerinde olması durumunda atıksularını arıtarak deşarj etmek zorundadırlar.

Alıcı Ortama Deşarj Edilen Atıksu Miktarı 68.272.520,00 m³/yıl'dır.

Çizelge 25-Deşarj Noktası Koordinatları;
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

DEŞARJ NOKTASI KOORDİNATLARI			
1 :	Balıkesir (Merkez) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.620322	Boylam 27.953314
2 :	Ayvalık (Küçükköy) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.268359	Boylam 26.624133
3 :	Ayvalık (Altınova) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.178066	Boylam 26.74571
4 :	Burhaniye Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.485481	Boylam 29.930606
5 :	Burhaniye (Pelitköy) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.459034	Boylam 26.877222
6 :	Edremit (Zeytinli) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.557226	Boylam 26.936204
7 :	Edremit (Altınoluk) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.575593	Boylam 26.758098
8 :	İvrindi Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.601059	Boylam 27.499239
9 :	Manyas Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.053346	Boylam 27.9792
10 :	Manyas (Salur) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.101267	Boylam 27.938958
11 :	Erdek (Ocaklar) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.435183	Boylam 27.736871
12 :	Gömeç Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.393479	Boylam 26.823548
13 :	Gömeç (Karaağaç) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.417978	Boylam 26.851103

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

14 :	Havran (Büyükdere) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.53909	Boylam 27.055044	
15 :	Marmara (Saraylar) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.660174	Boylam 27.660535	
16 :	Dursunbey Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.569983	Boylam 28.627585	
17 :	İvrindi (Büyükyenice) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.442391	Boylam 27.386375	
18 :	Marmara (Topağaç) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.596626	Boylam 27.663320	
19 :	Ayvalık Merkez Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.355401	Boylam 26.740862	
20 :	Balya Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.762099	Boylam 27.590320	
21 :	Edremit (Narlı) Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.561755	Boylam 26.691078	
22 :	Bigadiç Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.426799	Boylam 28.105974	
23 :	İvrindi Okullar Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.596806	Boylam 27.479974	
24 :	Gönen Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.124565	Boylam 27.656961	
25 :	Havran Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.534255	Boylam 27.062686	
26 :	Gökçeyazı Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.637256	Boylam 27.626153	
27 :	Savaştepe Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.394734	Boylam 27.638131	
28 :	Marmara Merkez Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.585404	Boylam 27.568892	
29 :	Marmara Çınarlı Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 40.613003	Boylam 27.534274	
30 :	Sındırgı Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.257639	Boylam 28.155052	
31 :	Susurluk Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.941442	Boylam 28.169498	
32 :	Kepsut Atıksu Arıtma Tesisi	Enlem 39.697682	Boylam 28.152803	

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimizde ticari gübre kullanılarak tarım yapılan toplam alan 396.278 ha. dır.

B.3.2.2. Diğer

İl içerisinde vahşi depolama sahalarının hem yerüstü suları hem de yer altı sularına etkilerine ilişkin herhangi bir veri elde edilememiştir.

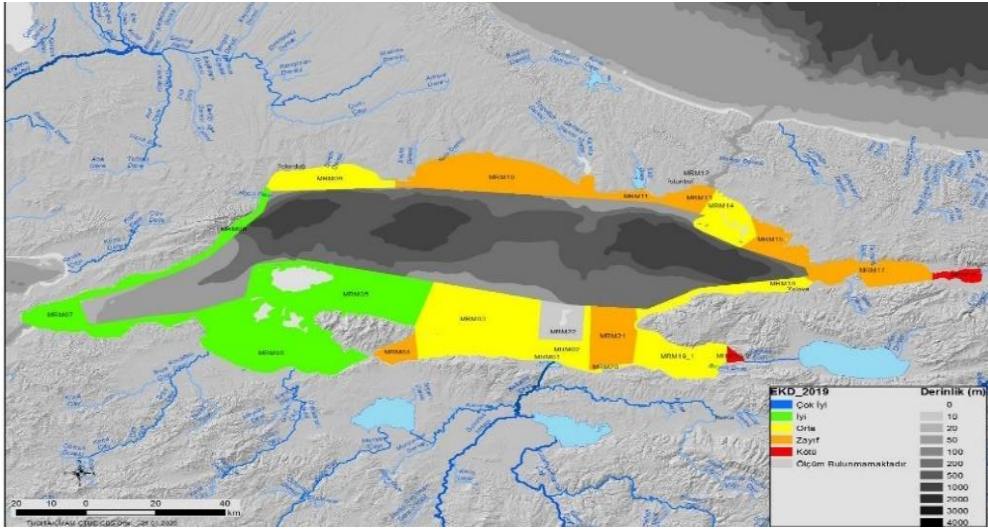
B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı üç yılda bir yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirilmesi yapılarak ortaya

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

konulmaktadır. 2018-2023 izleme programı ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Harita 3- Kıyı su kütleleri ekolojik kalite değerlendirme (2019)

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2024)

Balıkesir ekolojik durum değerlendirme: Balıkesir İli içerisinde 20 adet istasyonun dahil olduğu 5 adet (MRM 04, MRM 5, MRM 6, EGE 13-1, EGE 13-3) su yönetim birimi bulunmaktadır.

Çizelge 26-Balıkesir İli Kıyı Su Kütlelerinin Ekolojik Kalite Değerlendirmesi (<https://sim.csb.gov.tr>), 2024)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birim/ Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu			
		2018	2020	2022	2023
MAR 3	Bandırma Sahil	Orta	Orta	Orta	Orta
MAR 4	Bandırma Körfezi	Zayıf	Zayıf	Zayıf	Zayıf
MAR 5	Marmara Adası	İyi	İyi	İyi	İyi
MAR 6	Erdek Körfezi	Orta	İyi	İyi	İyi
EGE 13-1	Ayvalık Sahili	İyi	Çok İyi	İyi	İyi
EGE 13-3	Edremit Körfezi	Ölçüm Yok	İyi	Çok İyi	İyi

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

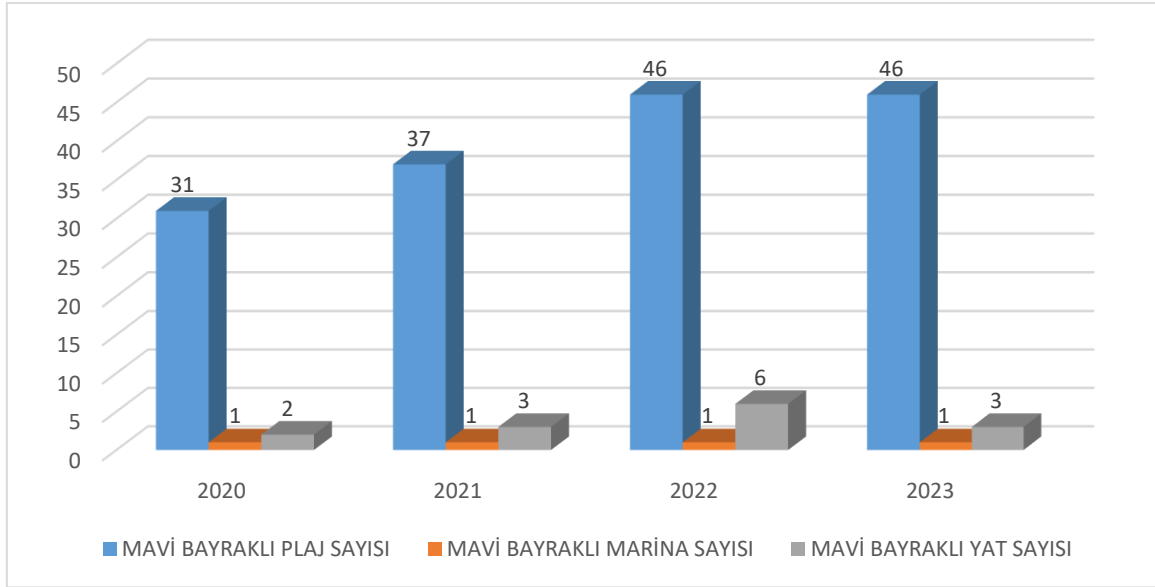
BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

2023 yılı sonu itibari ile ilimizde toplam 46 adet plajda Mavi Bayrak bulunmakta ve il genelindeki toplam 98 adet yüzme alanının 78 tanesi mükemmel, 12 tanesi iyi, 1 tanesi zayıf kategorisinde yer almaktadır. 7 adet yüzme alanı noktası ise 2023 yılında yüzme alanı olarak ilan edilmiş olup söz konusu noktalardan sınıflandırmaya esas yeterli sayıda numune alınamamasından dolayı 7 adet yüzme alanı noktası sınıflandırmaya dahil edilmemiştir.

Çizelge 27– Balıkesir ilinde 2023 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı (http://mavibayrak.org.tr, 2024)

YIL	MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISI	MAVİ BAYRAKLI MARİNA SAYISI	MAVİ BAYRAKLI YAT SAYISI
2020	31	1	2
2021	37	1	3
2022	46	1	6
2023	46	1	3

Grafik 4-Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı (mavibayrak.org.tr, 2024)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

Çizelge 28– Balıkesir ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı (Kaynak, Yıl)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Balıkesir	-	3

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

Balıkesir İlinde 2023 yılı itibariyle atık alma gemisi bulunmamaktadır.

Çizelge 29- 2023 yılı itibariyle atık kabul tesisleri
(ÇŞİDİM, 2024)

Denizcilik Atıkları Uygulaması								
Liman Yeri ve Adı	Ülke	İl	Unlokodu	Liman Başkanlığı	Muafiyet	Onay Belgesi Geçerlilik Tarihi	Atık Kabul Tesisleri	Kıyı Tesis Türü
ALTINOLUK BALIKCI BARINAĞI	Türkiye	BALIKESİR	TREDO-003	Edremit Liman Başkanlığı	Yok	-	Var	Balıkçı Barnağı
AYVALIK BELEDİYE BAŞKANLIĞI LIMAN İŞLETMESİ	Türkiye	BALIKESİR	TRCKZ-0001	Ayvalık Liman Başkanlığı	Yok	2025040404.04.2025	Var	Liman
AYVALIK MARİNA VE YAT İŞLETMECİLİĞİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Türkiye	BALIKESİR	TRA YV-001	Ayvalık Liman Başkanlığı	Yok	2027072525.07.2027	Var	Marina
BAGFAŞ BANDIRMA LİMANI	Türkiye	BALIKESİR	TRBDM-001	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	-	Var	Liman
BURHANIYE BELEDİYESİ YAT LİMANI VE BALIKÇI BARINAĞI	Türkiye	BALIKESİR	TRÇŞB-10033	Erdek Liman Başkanlığı	Yok	2025040404.04.2025	Var	Marina
ÇELEBİ BANDIRMA LİMANI	Türkiye	BALIKESİR	TRBDM-002	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	2026011010.01.2026	Var	Liman
ERDEK FERİ İSKELESİ	Türkiye	BALIKESİR	TRÇŞB-1002	Erdek Liman Başkanlığı	Yok	1969123131.12.1969	Var	Liman
S.S. ÇAKIL KÖYÜ KAPIDAĞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ	Türkiye	BALIKESİR	TRÇŞB-99	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	1969123131.12.1969	Var	Balıkçı Barnağı
S.S. ÇAKIL KÖYÜ VE ÇEVRESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ (BANDIRMA BALIKÇI BARINAĞI)	Türkiye	BALIKESİR	TRÇŞB10-1	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	1969122929.12.1969	Var	Balıkçı Barnağı
S.S. KARŞIYAKA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ	Türkiye	BALIKESİR	TRÇŞB10-2	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	-	Var	Balıkçı Barnağı
BALABAN KARDEŞLER GEMİ SAN. NAK. GIDA TUR. TİC. LTD. ŞTİ.	Türkiye	BALIKESİR	TRBDM-007	Bandırma Liman Başkanlığı	Yok	-	Yok	

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

Balıkesir ili sınırları içerisinde balık çiftlikleri bulunmamaktadır.

B.4.6. Deniz Çöpleri

Bu faaliyet raporu 2023 yılı içerisinde Balıkesir ili için hazırlanmış olan Ocak - Aralık dönemine ait Deniz Çöpleri İl Eylem Planı kapsamında Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Balıkesir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Ayvalık Belediye Başkanlığı, Bandırma Belediye Başkanlığı, Burhaniye Belediye Başkanlığı, Erdek Belediye Başkanlığı, Gönen Belediye Başkanlığı, Marmara Belediye Başkanlığı, Ayvalık Liman Başkanlığı, Bandırma Bölge Liman Başkanlığı, Burhaniye Liman Başkanlığı, Edremit Liman Başkanlığı, Erdek Liman Başkanlığı destekleri ile gerçekleştirilmiş faaliyetlere ilişkin bilgileri içermektedir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Temizlik Faaliyetleri

Çizelge 30-Temizlik Faaliyetlerinin Tablolar Halinde Özetlenmesi

İlçe/Mevki	Dere ve nehir ağzı temizliği	Kıyı Temizliği	Plaj temizliği	Deniz yüzeyi temizliği	Deniz dibi temizliği	Balıkçı tekneleri tarafından çöp toplanması
Ayvalık	X	X	X			
Edremit	X	X	X			
Burhaniye	X	X	X			
Gömeç	X					
Erdek	X		X		X	
Gönen			X			
Bandırma	X	X	X	X		

Çöp ağırlık ölçümünde, kumdan arındırma ve yayararak kurutma sayesinde ağırlık ölçümleri yapılır.

Çizelge 31- DÇ Açısından Riskli Olan Olarak Belirlenen Kaynakların Temizlik Faaliyetleri

No	Kaynak (Sanayi Tesisi, Yerleşim Birimi, Liman, Balıkçı, ...)	Temizlik Faaliyetinin Yapıldığı Tarih Ve Alan Bilgisi	Çalışmayı Yürüten Kurum	Açıklamalar (Toplanan Atıkların İçeriği Ve Karakteristiği Burada Analiz Edilebilir.)	Toplanan Çöp Miktarı (Kg)
1	Sahil Temizliği	08.06.2023 Gönen Denizkent Mevki	Gönen Belediye Başkanlığı	Sahilde Bulunan Karışık Atıklar Öğrenciler Tarafından Toplanmıştır.	900,0
2	Sahil Temizliği	03.10.2023 Gönen Denizkent Mevkii	Gönen Belediye Başkanlığı	Sahilde Bulunan Karışık Atıklar Gönen Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü Personelleri Tarafından Toplanmıştır.	450,0
3	Sanayi Kaynaklı	27.12.2023	BAĞFAŞ	Çoğunluk Plastik	85,649
Toplam					1435,649

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 32- Dere ve Nehirlerden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

No	Dere/Nehir Adı	Dere/Nehir Ağız Genişliği (M)	Bariyer, Ağ Vb Ekipman (Var/Yok)	Temizlik Faaliyetinin Yapıldığı Tarih	Çalışmayı Yürüten Kurum	Açıklamalar (Toplanan Atıkların İçeriği Ve Karakteristiği Burada Analiz Edilebilir.)	Toplanan Çöp Miktarı (Kg)
1	Pina Deresi	7.20 Metre Genişliğinde 6 M Uzunluğunda	Var	Rutin	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Daire Başkanlığı	Plastik,İzmarit Lastik, Kağıt, Cam	6.977,94
2	Askar	-	Var	Rutin	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Daire Başkanlığı	Plastik İzmarit Lastik, Kağıt, Cam	4.918,99
3	Derkent Dere Kenarları	-	Yok	Rutin	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Daire Başkanlığı	Ot Temizliği	
4	Kurbağalı	5 M	Yok	01.05.2023 10.10.2023	Erdek Belediye Başkanlığı	Karışık Evsel Atıklar	2000,0
5	Nikita Deresi	10 M	Yok	01 Ağustos-30 Ekim	Ayvalık Belediye Başkanlığı		1240,0
6	Laka Deresi	5 M	Yok	01 Ağustos-30 Ekim	Ayvalık Belediye Başkanlığı		10.000,0
7	150 Evler – Kipa Deresi	3 M	Yok	01 Ağustos-30 Ekim	Ayvalık Belediye Başkanlığı		12.000,0
8	Karınca Deresi	-	Yok	Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı		322,0
9	Havran Çayı	-	Yok	Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı		183,0
10	Karaağaç Deresi	27 MT	Yok	01/10/2023	Gömeç Belediyesi		5000,0
11	Kemalpaşa Deresi	15 MT	Var	05/10/2023	Gömeç Belediyesi		5000,0
12	Gömeç Kanal	27 MT	Yok	7/10/2023	Gömeç Belediyesi		5000,0
13	Hacı Osman Deresi	27 MT	Yok	15/10/2023	Gömeç Belediyesi		5000,0
		TOPLAM					57.641,93

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 33- Kıyılardan Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

No	Kıyı adı	Uzunluğu (m)	Alanı (m ²)	Temizlik faaliyetinin yapıldığı tarih	Çalışmayı yürüten kurum	Açıklamalar (toplanan atıkların içeriği ve karakteristiği burada analiz edilebilir.)	Toplanan çöp miktarı(kg)
1	Akçay Sahil Meydan Kordon	410	9.520,96 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	100.929,60
2	Güre	1.010	30.220,99 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	324.764,62
3	Pembe Köşk - Venüs Arası		15.000 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	172.085,41
4	Akçay Sarıkız	450	6.871,32 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	73.694,81
5	Zeytinli Altinkum	1.880	117.116,62 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1.284.426,57
6	Altnoluk	556	1.200 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	35.586.097
7	Altnoluk Özdemir Sitesi- Antandros	1.656	27.550 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	297.592,87
8	Altnoluk Fener Sahili Ankara Kampı		15.750 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	173.379,22
9	Burhaniye Pellitköy Yalı Plajı	200	11.500 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	10.010,80
10	Burhaniye Marina Plajı	100	8.470 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	9.765,20
11	Burhaniye Ören Plajı	600	58.044,46 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	...
12	Ayvalık Sarımsaklı 1	1.470	221.975,42 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	181.512,72
13	Ayvalık Sarımsaklı 2	635	202.023,52 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	100.822,416
14	Ayvalık Sarımsaklı 3	1.137	45.975,682 m ²	2023	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	39.917,88
15	Patriça	1.500 M	3 M	1 Nisan-30 Eylül	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	25.000,0
16	Badavut	1.500 M	800 M	1 Nisan-30 Eylül	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	30.000,

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

17	Çataltepe	1.000 M	4 M	1 Nisan-30 Eylül	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	11.000,0
18	Altınova	1.000 M	20 M	1 Nisan-30 Eylül	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	37.000,0
19	Ören			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	452,0
20	Öğretmenler Mah.			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	260,0
21	İskele Mah.			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	372,0
22	Pelitköy			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	281,0
23	Orjan -İmko			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	220,0
24	73 Evler - Meço			Yaz Sezonu	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	582,0
25	Gömeç Sahil	10.430 M	10430	Nisan-Eylül	Gömeç Belediyesi	Karışık	15.000,0
26	Karaağaç Sahil	8000 M	8000	Nisan-Eylül	Gömeç Belediyesi	Karışık	10.000,0
	TOPLAM						38.485.166,12

Çizelge 34- Kayalıklardan/ Plajlardan Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

No	Plaj Adı	Plaj Uzunluğu	Alan (M ²)	Temizlik Faaliyetinin Yapıldığı Tarih	Çalışmayı Yürüten Kurum	Açıklamalar(Toplanan Atıkların İçeriği Ve Karakteristiği Burada Analiz Edilebilir.)	Toplanan Çöp Miktarı (Kg)
1	Altinkum Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	346.339,038
2	Sarıkoz Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	18.425,89

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

3	Melek Hanım Mavi Bayraklı Plaj	100	4000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	81.191,156
4	Antandros Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	95.287,317
5	Özdemir Mavi Bayraklı Plaj	150	3000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	92.997,773
6	Vali Konağı Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	105.556,0
7	İğdeli Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	78.150,0
8	Ören Mavi Bayraklı Plaj	600	15000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	...
9	Marina Mavi Bayraklı Plaj	100	4000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	2.441,3
10	Yalı Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	2.502,7
11	Sarımsaklı 1 Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	45.378,18
12	Sarımsaklı 2 Mavi Bayraklı Plaj	200	4000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	23.205,604
13	Sarımsaklı 3 Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	9.979,47
14	Siteler Plajı Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	9.000,0
15	Uzungöl Mavi Bayraklı Plaj	200	8000	2023 Yılı	İlçe Hizmetleri 1.Bölge Dairesi Başkanlığı	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	2.000,0
16	Kurbağalı	300 M	4500	08.06.2023	Erdek Belediyesi- Erdek Kaymakamlığı	Karışık Atık	1500,0
17	Düzler Mevkii	1000 M	-	08.06.2023	Erdek Belediyesi	Karışık Atık	3000,0
18	Çuğra	3000 M	60000	01.10.2023	Erdek Belediyesi	Kıyıya Vuran Yosunlar	4000,0

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

19	Badavut	3 KM		1mayıs- 30 Ekim	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	20.000,0
20	Altınova	10 KM		1mayıs- 30 Ekim	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	22.000,0
21	Cunda	7 KM		1mayıs- 30 Ekim	Ayvalık Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	17.000,0
22	Bağfaş Plaj	75 M	675 M ²	27.12.2023	Bağfaş	Plastik	85,649
23	Öğretmenler Mahallesi			05.06.2023	Burhaniye Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	420,0
24	Derkent Plajı	170 MT	1000 M ²	01/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1000,0
25	Bünül Plajı	164 MT	3100 M ²	01/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1200,0
26	Karantılık Plajı	120 Mt	984 M ²	01/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1100,0
27	Travla Plajı	250 MT	10300m ²	10/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1200,0
28	İğdeli Çetir Plajı	360 MT	2140 M ²	01/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1500,0
29	Hıdırellez Plajı	450 MT	4700 M ²	10/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1250,0
30	Çetir Plajı	115 MT	9400 M ²	10/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1000,0
31	Sırataşlar	180 MT	3390 M ²	10/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1000,0
32	Gemi Yatağı	360 MT	2650 M ²	10/04/2023	Gömeç Belediyesi	Plastik, İzmarit, Cam, Kâğıt, Metal, Yosun	1000,0
TOPLAM							990.290,08

Çizelge 35-Deniz Yüzeyinden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

No	Bölge Adı	Temizlik Faaliyetinin Yapıldığı Tarihte Çalışılan Gün Sayısı	Çalışmayı Yürüten Kurum	Açıklamalar (Toplanan Atıkların İçeriği Ve Karakteristiği Burada Analiz Edilebilir.)	Toplanan Çöp Miktarı (Kg)
----	-----------	--	-------------------------	--	---------------------------

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

1	Bandırma Limanı Sınırlar	Yaz Sezonu	Çelebi Bandırma Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.	Plastik Ahşap Karışık (Kağıt,Ahşap)	111,0 18,0 57,0
2	Balıkthane	1 Ocak-31 Aralık	Ayvalık Belediyesi	Karışık Ambalaj	4000,0
3	Cunda Sahili	1 Ocak-31 Aralık	Ayvalık Belediyesi	Karışık Ambalaj	1500,0
4	Armutçuk Sahili	1 Ocak-31 Aralık	Ayvalık Belediyesi	Karışık Ambalaj	500,0
Toplam					6.186,0

Çizelge 36-Deniz Dibinden Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

No	Bölge Adı	Temizlik Faaliyetinin Yapıldığı Tarih Ve Çalışılan Gün Sayısı	Çalışmayı Yürüten Kurum	Açıklamalar (Toplanan Atıkların İçeriği Ve Karakteristiği Burada Analiz Edilebilir.)	Toplanan Çöp Miktarı (Kg)
1	Cunda Adası	10 Gün	Ayvalık Belediyesi	Karışık Ambalaj	2.500,0
2	Ayvalık Merkez	15 Gün	Ayvalık Belediyesi	Karışık Ambalaj	3.500,0
3	Liman İçi	08.06.2023	Erdek Belediye	Karışık Atıklar	1000,0
TOPLAM					7.000,0

Çizelge 37- Balıkçılık Faaliyetleri Sonucu Toplanan Çöplere İlişkin Bilgiler:

Bölge	Çalışılan gün sayısı	Çalışmayı yürüten Kurum/kişi	Açıklamalar (toplanan atıkların içeriği ve karakteristiği burada analiz edilebilir.)	Toplanan çöp miktarı (kg)
TOPLAM				

Konu hakkında ilgili kurum ve kuruluşlarca herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

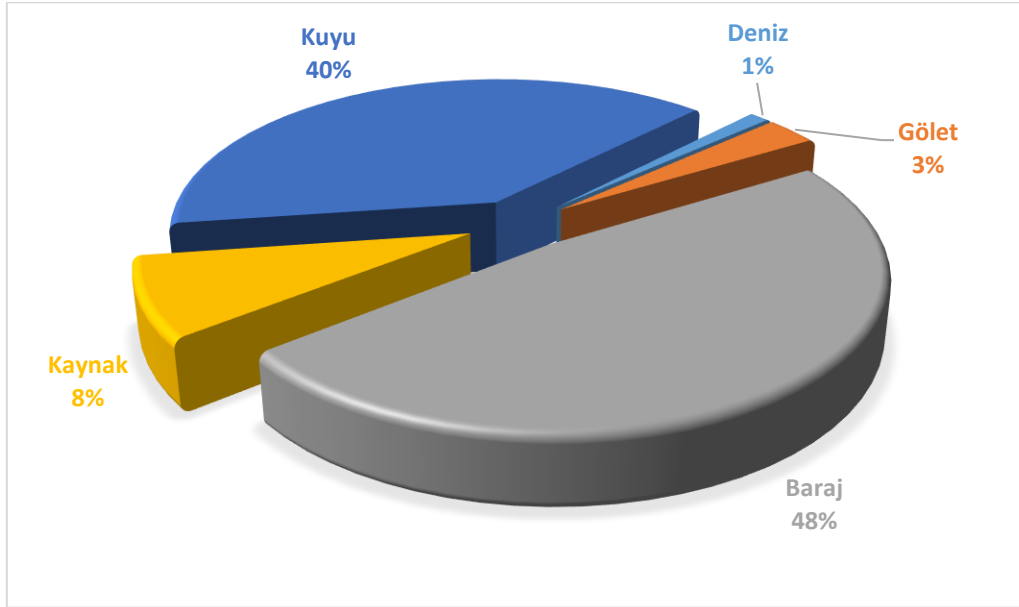
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Marmara Denizi, Yukarı Yapıcı Göleti, Çataldağ Göleti, Gönen Yenice Barajı, İkizcetepeler Barajı ve Kaynaklardan kentsel su temini sağlanmaktadır.

BASKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde işletilen 9 adet İçme Suyu Arıtma Tesisi bulunmaktadır.

BASKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde işletilen İçme Suyu Arıtma Tesisleri:

- 1- Balıkesir (Merkez) İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 2- Bandırma İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 3- Erdek İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 4- Gönen (Sarıköy) İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 5- Marmara (Avşa) İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 6- Susurluk (Göbel) İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 7- Susurluk (Karapürçek) İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 8- Ekinlik Adası İçme Suyu Arıtma Tesisi
- 9- Susurluk İçme Suyu Arıtma Tesisi

Grafik 5- 2023 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi/BASKİ Genel Müdürlüğü, 2024)

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Bu konuda ilgili birim herhangi bir bilgi göndermediği için, bilgi paylaşamamıştır.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İlimizde kentsel su temini için çekilen suyun kaynağını Baraj, Kuyu, Kaynak, Akarsu ve Göl-Gölet oluşturmaktadır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 38- Balıkesir ili içme suyu amaçlı baraj ve göletleri
(D.S.İ. 2022)

Baraj/Gölet Adı		Tahsis Edilen Su Miktarı	
Gönen Barajı Bandırma içmesuyu	:	31,50	hm ³
İkizcetepeler barajı Balıkesir içmesuyu	:	53,00	hm ³
Susurluk-Söve göleti Göbel beldesi içmesuyu	:	0,32	hm ³
Sarıbeyler Barajı Savaştepe Merkez içmesuyu	:	1,62	hm ³
Erdek-Yukarıyapıcı Göleti Erdek Merkez içmesuyu	:	1,60	hm ³

B.5.2. Sulama

Bu konuda ilgili birim herhangi bir bilgi göndermediği için, bilgi paylaşamamıştır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Çizelge 39- Sulama Yöntemleri ve Sulanan Alan
(D.S.İ. 2022)

Sulama Yöntemleri ve Sulanan Alan	
Bitki Deseni	Cazibe / Salma Sulama
ÇİLEK	148,28
SEBZE	36 456,69
PATATES	0,59
TAV SULAMASI	62,92
MISIR	118 605,27
BAĞ ASPİR	10,21
FİDAN	654,97
AYÇİCEĞİ	1 095,90
KAVAK	463,48
SOĞAN	5,06
BOSTAN	400,67
ÇAYIR MERA	48,36
ÇELTİK	141 162,13
MEYVE	9 527,05
SERA	20,39
SUSAM	0,78
ŞEKER PANCARI	1 024,84
TÜTÜN	67,40
YEM BİTKİLERİ	15 593,18
ANASON	4,50

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

SÜS BİTKİLERİ	16,67
SARIMSAK	0,49
FASULYE TANE	1 071,91
FASULYE TAZE	394,27
ZEYTİN	675,58
GENEL TOPLAM :	327 511,57

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Sulama Yöntemleri ve Sulanan Alan	
Bitki Deseni	Damla / Yağmurlama Sulama
ÇİLEK	0,00
SEBZE	11 032,28
PATATES	0,00
TAV SULAMASI	0,00
MISIR	9 271,83
BAĞ ASPİR	2,46
FİDAN	71,79
AYÇİCEĞİ	37,87
KAVAK	0,00
SOĞAN	0,65
BOSTAN	51,23
ÇAYIR MERA	0,00
ÇELTİK	7,30
MEYVE	1 261,39
SERA	4,90
SUSAM	0,00
ŞEKER PANCARI	25,25
TÜTÜN	0,00
YEM BİTKİLERİ	103,23
ANASON	0,00
SÜS BİTKİLERİ	0,00
SARIMSAK	0,86
FASULYE TANE	23,98
FASULYE TAZE	8,60
ZEYTİN	5,80
GENEL TOPLAM :	21 909,42

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

İl genelinde sanayinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımına ilişkin herhangi bir veri elde edilememiştir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Su kaynakları üzerinde enerji üretme amacıyla kurulan hidroelektrik santralleri ile ilgili herhangi bir veri elde edilememiştir.

B.5.5. Rekreatif Su Kullanımı

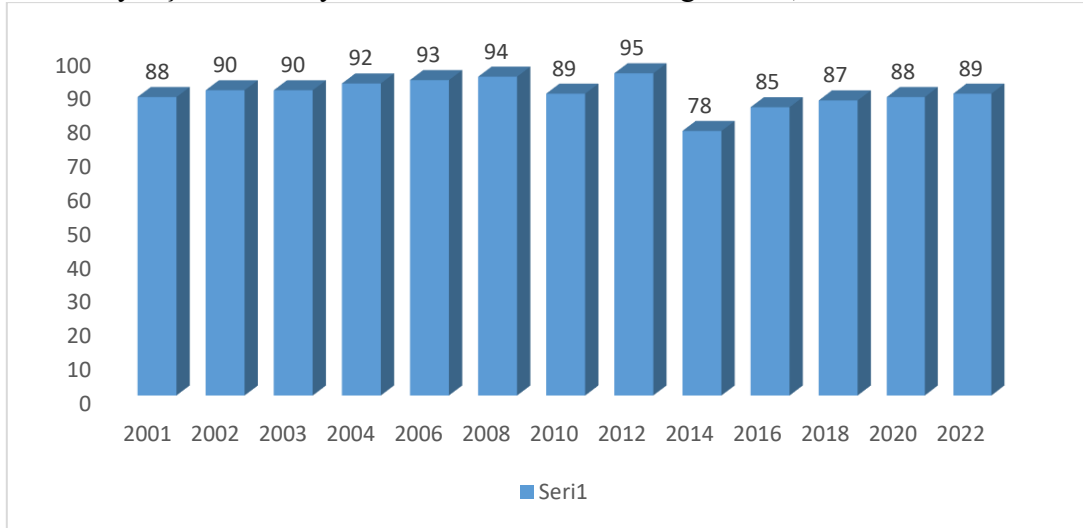
İl genelinde rekreatif (örneğin: park, bahçe sulaması, havuz suları vb) amaçlı kullanılan su miktarı ile ilgili herhangi bir veri elde edilememiştir.

B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri

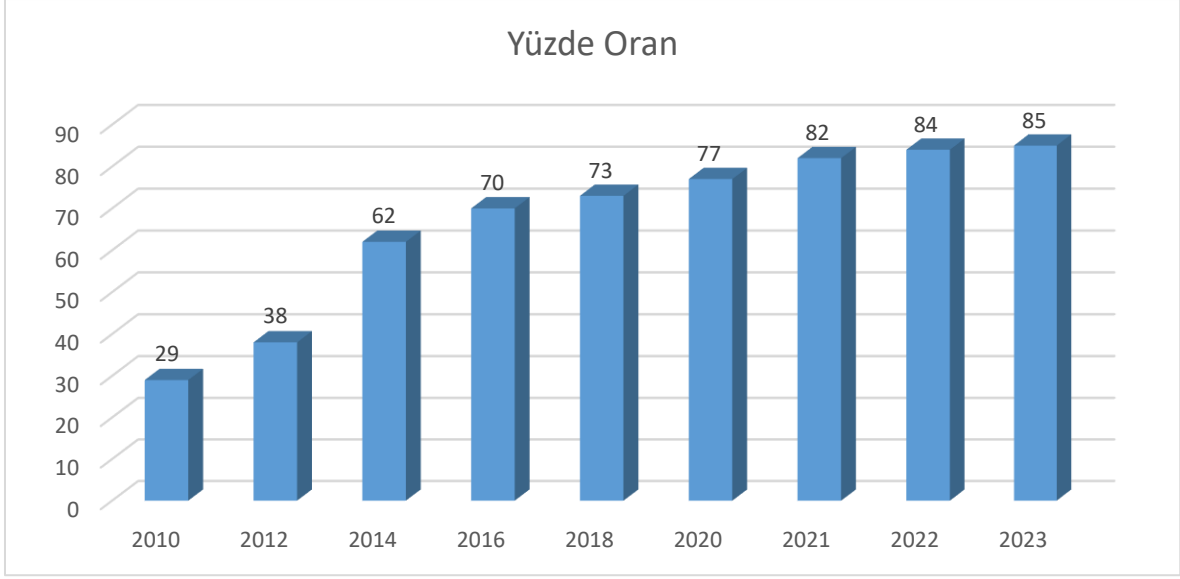
BASKİ Genel Müdürlüğünce işletilmekte olan toplamda 32 adet Atıksu Arıtma Tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler toplamda 19 adet belediyeye hizmet vermektedir. Atıksu Arıtma Tesisi hizmet veren nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı %85 olup, bu oran yıllara göre artış göstermiştir.

(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi/BASKİ Genel Müdürlüğü, 2024)

Grafik 6- Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı

(<http://www.tuik.gov.tr>, 2024)

Grafik 7- Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı

(<http://www.tuik.gov.tr>, 2024)

Belediyenin atıksu arıtma tesis(ler)inden çıkan arıtma çamurunun analizleri;

Çizelge 40-2023 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu

(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi/BASKİ Genel Müdürlüğü, 2024)

TESİSLER	ATIKLARIN DÜZENLİ DEPOLANMASINA DAİR YÖNETMELİK ARITMA ÇAMURU EK-2 ANALİZLERİ
Burhaniye-Pelitköy Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Manyas-Salur Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Edremit-Zeytinli Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Balıkesir-Merkez Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
İvrindi-Büyükyenice Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Ayvalık-Küçükköy Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Erdek-Ocaklar Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Gömeç Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
İvrindi Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Edremit-Altınoluk Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Manyas Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Havran-Büyükdere Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Burhaniye Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Ayvalık-Altınova Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Gömeç Karaağaç Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Dursunbey Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Bigadiç Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Edremit Narlı Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Marmara Saraylar Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Marmara Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Havran Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun
Savaştepe Atıksu Arıtma Tesisi	Uygun

Çizelge 41- 2023yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi/BASKİ Genel Müdürlüğü, 2024)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasite si (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşar jı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktar ı (ton/yıl)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Altteylül	X			X		67.117	var	67.117	Üzümcü Deresi	yok	326.000	68,7
İlçeler	Ayvalık-Küçükköy	X				X	30.000	var	10.000	Ege Denizi	var	150.000	15,86
	Ayvalık-Altınova	X				X	8.300	var	8.300	Ege Denizi	var	45.000	
	Ayvalık - Merkez	X				X	4.800	yok					
	Balya	X				X	450	yok	432	Kocaçay	yok	3.000	
	Bigadiç	X				X	3.500	yok	3.500	Simav Çayı	yok	30.000	15,74
	Burhaniye	X				X	12.000	var	12.000	Edremit Körfezi	var	100.000	35,72
	Burhaniye-Pelitköy	X				X	4.080	yok	1.500	Bezirgan Deresi	yok	30.000	17,86
	Dursunbey	X				X	2.328	yok	2.328	Teke Dere Yatağı	yok	25.000	35,18
	Edremit-Altınoluk	X				X	24.661	var	15.000	Şahin Deresi	yok	120.000	50,32
	Edremit-Zeytinli	X				X	23.760	var	23.760	Edremit Körfezi	var	110.000	15,54
	Edremit-Narlı	X				X	8.176	var	4.500	Kuruçay	yok	40.000	17,08
	Erdek-Ocaklar	X				X	2.000	yok	2.000	Erdek Körfezi	var	10.000	
	Gömeç	X				X	1.000	yok	1.000	Kurutma Kanalı	yok	10.000	16,4
	Gömeç-Karaağaç	X				X	500	yok	500	Kurutma Kanalı	yok	5.000	
	Gönen	X				X	14.679	var	14.679	Gönen Çayı	yok	80.000	68,12
	Havran-Büyükdere	X				X	500	yok		Havran Çayı	yok		
	İvrindi-Büyükyenic e	X				X	500	yok	450	Karakova Deresi	yok	5.000	16,9
	İvrindi	X				X	1.000	yok	1.000	Kocaçay	yok	10.000	19,4
	İvrindi-Okullar Bölgesi	X				X	450	yok	432	Kocaçay	yok	3.000	
	Manyas	X				X	1.000	yok	1.000	Dere Yatağı	yok	10.000	33,08
Manyas-Salur	X				X	500	yok	500	Dere Yatağı	yok	5.000	34,54	
Marmara-Saraylar	X				X	500	yok	500	Marmara Denizi	var	5.000	30,58	

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Marmara-Topağaç	X				X		600	yok	400	Marmara Denizi	var	3.000	
Havran	X					X	2.100	yok	2.000	Havran Çayı	yok	25.000	17,36
Marmara	X					X	1.411	yok	750	Marmara Denizi	var	10.000	31,3
Marmara-Çınarlı	X				X		600	yok	400	Marmara Denizi	var	3.000	
Sındırgı	X					X	5.495	var	3.000	Simav Çayı	yok	25.000	21,76
Savaştepe	X					X	3.678	yok	2.800	Göçmen Deresi	yok	15.000	23,92
Kepsut	X					X	2.200	yok	1.500	Simav Çayı	yok	15.000	51,54
Susurluk	X					X	9.590	var	5.000	Susurluk Çayı	yok	40.000	43,78
Gökçeyazı	X				X		800	yok	700	Mera Deresi (Kocaavşar)	yok	4.000	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Atıksu arıtma tesislerinde oluşan arıtma çamurları, lisanslı düzenli depolama tesislerine verilmektedir.

Çizelge 42-2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu (EÇBS-Atıksu Bilgi Sistemi, 2024)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi	AKTİF	13.300	VAR	Endüstriyel Evsel	7,20 ton/gün	Buzpınarı Deresi
Gönen Deri İhtisas Ve Karma Organize Sanayi Bölgesi	AKTİF	10.000	VAR	Endüstriyel Evsel	8,76 ton/gün	Dededüzü Deresi
Bandırma Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı	AKTİF	1.500	VAR	Endüstriyel Evsel	0,03 ton/gün	Kuru Dere Yatağı
Dursunbey Organize Sanayi Bölgesi	Proje Aşaması	-	-	-	-	Başka Bir AAT'ye Taşıma
Atatepe Küçük Sanayi Sit. Yapı Koop. S.S.	AKTİF	300	YOK	Evsel	0,01 ton/gün	Kuru Dere Yatağı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

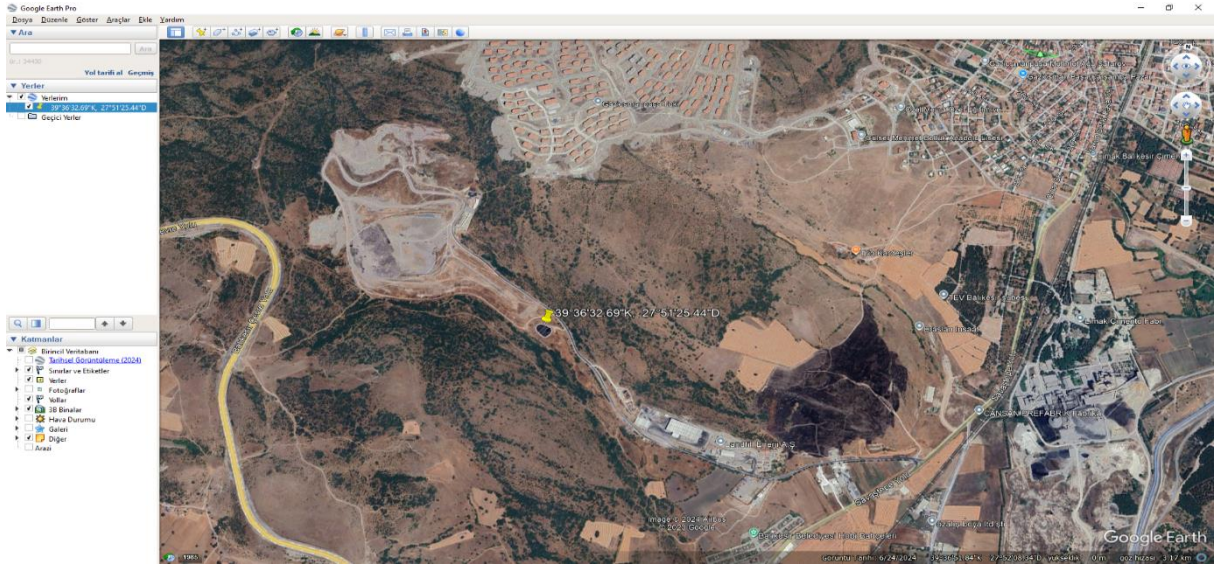
İlimizde üretim sektörü/sanayi tesisi, turizm tesisi veya site yönetimi, diğer statüde olan tesislere ait bilgiler aşağıda verilen tabloda yer almaktadır.

Çizelge 43-2023 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı (EÇBS-Atıksu Bilgi Sistemi, 2024)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT'si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisi	335	128
Turizm Tesisi veya Site Yönetimi	181	177
Diğer	43	27

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Çöp sızıntı suları, sızıntı havuzunda biriktirilerek BASKİ altyapısına verilmektedir.

Harita 4- Balıkesir ilindeki sızıntı havuzu

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Alıcı ortama deşaj edilen atıksu miktarları, arıtılan atıksu miktarları ve geri kazanılan atıksu miktarlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çizelge 44-2023 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu (EÇBS-Atıksu Bilgi Sistemi, 2024)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI							
Alıcı Ortama Deşaj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşaj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
102.328.571	1.006.053	345.000	17.100	332.289	5.040	0	104.034.053

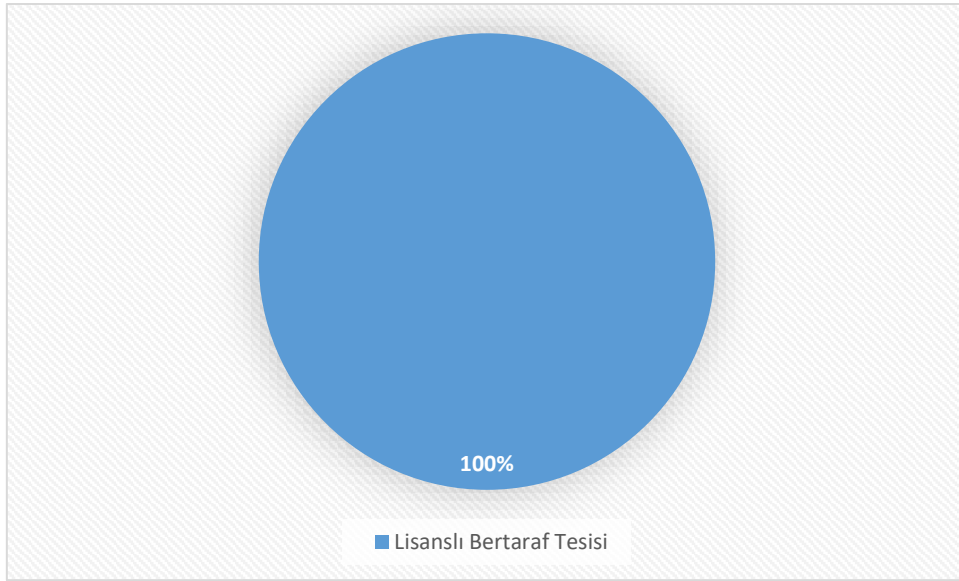
B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

İlimizde 3 adet toprak kirliliği tespiti üzerine çalışma bulunmakta olup,

- **Akkanlı Petrol Ürün. Nak. İnş. ve Malz. Gıda Mad. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.** firmasına motorin yüklü tankerin İlimiz, Altıeylül İlçesi, Dedeburnu Mahallesi, 39.381280-27.949979 koordinatlarında kaza sonucu devrilerek oluşturduğu sızıntının arazide toprak kirliliğine sebep olduğu tespit edilmesi üzerine,
- **Karbio Enerji ve Organik Gübre Üretim Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Edincik BES Şubesi)** işletme içerisinde Demir III Klorür içeren yaklaşık 20 tonluk polietilen tankta patlama gerçekleştiği ve toprak kirliliğine sebep olduğu tespit edilmesi üzerine,
- **Egekok Tarımsal Enerji Araştırma Geliştirme San. Tic. A.Ş.**'den kaynaklı toprak kirliliğine sebep olduğu tespit edilmesi üzerine, *Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik* kapsamında iş ve işlemler yürütülmektedir.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Grafik 8- 2023 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi/BASKİ Genel Müdürlüğü, 2024)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

İlgili kurumdan veri alınamamıştır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği**Çizelge 45- 2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları**

(Kaynak, yıl)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
(A) Grubu Nitrat Azotu İçeren Gübreler	14.147	385.096 ha
(B) Grubu Nitrat Azotu İçermeyen Gübreler	33.309	
TOPLAM	47.456	

Çizelge 46-2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(Kaynak, yıl)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Kimyasal Mücadele	125,132	189262,5 ha
Herbisitler	Kimyasal Mücadele	413,324	258247,2 ha
Fungisitler	Kimyasal Mücadele	345,647	60094,9 ha
Rodentisitler	Kimyasal Mücadele	4,707	140 ha
Nematositler	Kimyasal Mücadele	-	-
Akarisitler	Kimyasal Mücadele	12,664	4156 ha
Kışlık ve Yazlık Yağlar	Kimyasal Mücadele	-	-
Diğer	Kimyasal Mücadele	21,475	2296,3 ha
TOPLAM		922,949	514196,9 ha

Çizelge 47- yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

Bu tür bir analiz ve analiz sonucu İlimiz genelinde bulunmamaktadır.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Balıkesir İlinde tarımın geniş bir alana yayılmasından ve çeşitli olmasından, tarıma dayalı sanayi son derece gelişmiştir. Balıkesir sanayisi içerisinde zeytin, zeytinyağı, salça, konserve, tavukçuluk, büyük ve küçükbaş hayvancılık, yumurta, yem, un ve süt mamülleri önemli yer tutmaktadır. Bu sanayi tesisleri sezonluk kesikli çalışan tesislerdir. İlimizin kuzeyinde yer alan Marmara Denizine sınırı olan ilçelerimiz Bandırma, Gönen, Erdek ve Marmara'dır. İlin üretime dayalı sanayi tesisi potansiyeli yoğunluklu olarak bu ilçelerde faaliyet göstermektedir. Bu ilçelerdeki üretime dayalı sanayi tesislerinden ve yerleşimlerden kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksular direkt veya dolaylı olarak Marmara Denizini etkilemektedir. Bölgede faaliyet gösteren münferit sanayi tesisleri ve OSB'si arıtma tesisi ile ilgili yatırımlarını büyük ölçüde tamamlamışlardır. Yerleşim yerlerinin atıksu arıtma tesislerinin yapımı ise genel olarak proje ve yatırım aşamasındadır. İlimizin turizm potansiyelini oluşturan Ege Denizi kıyılarında ise, Avvalık, Gömeç, Burhaniye, Edremit ilçeleri yer almaktadır. Turizm faaliyetlerinin, buna bağlı olarak turizm yatırımlarının yoğun olduğu bu ilçelerde, zeytin varlığı da önemli bir yer tutmaktadır. Yaz aylarında turizme bağlı olarak artan nüfustan kaynaklanan evsel atıksular, kış aylarında ise zeytinyağı üretiminden kaynaklanan zeytin karasuyu en önemli çevresel sorunları oluşturmaktadır. BASKİ Genel Müdürlüğü tarafından Balıkesir'in merkez ve birçok ilçesinde kentsel atıksu arıtma tesisleri tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Atıksu arıtma tesisi olmayan ilçelerle ilgili çalışmalar da devam etmektedir.

Kaynaklar

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- (...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ
- (...) Büyükşehir/Belediye Başkanlığı
- (...) Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C.ATIK

C.1. Belediye Atıkları

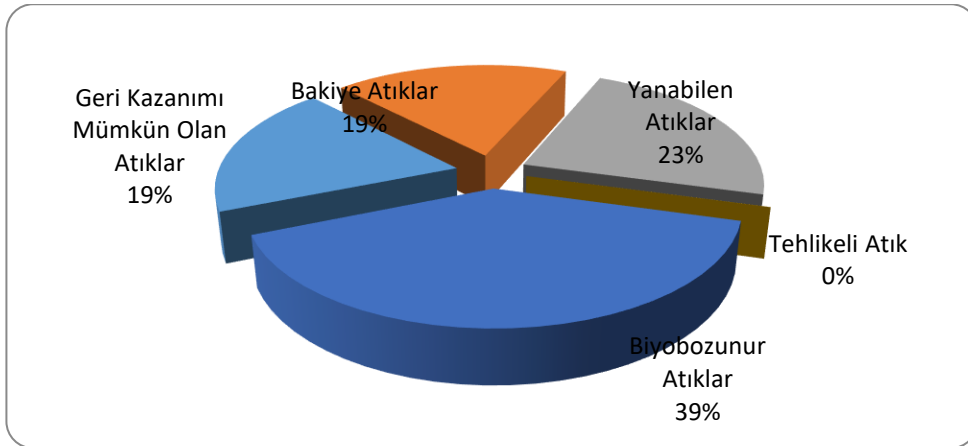
Altıeylül, Karesi, Ayvalık, Balya, Bandırma, Bigadiç, Burhaniye, Dursunbey, Edremit, Erdek, Gönen, Gömeç, Havran, İvrindi, Kepsut, Manyas, Savaştepe, Susurluk, Sındırgı ve Marmara olmak üzere 20 İlçede oluşan evsel katı atıklar Altıeylül ilçesinde bulunan Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi'nde düzenli depolanarak bertaraf edilmektedir.

Ayvalık, Bigadiç, Bandırma, Dursunbey, Erdek, Havran, Susurluk, Balya, İvrindi, Kepsut, Savaştepe, Marmara ve Avşa İlçelerinde olmak üzere 13 adet katı atık transfer merkezi bulunmaktadır.

İlçe Belediyelerinin topladıkları evsel atıklar aktarma istasyonlarına getirilerek büyük hacimli treylerler vasıtasıyla Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi'ne taşınmaktadır. Yıl içerisinde 305.644,27 ton atık taşınmıştır, toplam 431.448,35 ton evsel katı atık Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisinde düzenli depolanarak bertaraf edilmiştir. Bu kapsamda 2023 yılında toplam bertaraf edilen metan gazı miktarı 17.060.216 m³ olup bertaraf edilen metan gazından toplam 59.780,03 MW elektrik enerjisi üretilmiştir.

Atık Transferi İller Bankası kredisi kullanılarak DMO üzerinden 16 adet çekicinin alım işlemlerinin gerçekleştirilmesiyle birlikte evsel atıkların taşınması operasyonu tamamen Belediye öz kaynaklarıyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi alanında 2023 yılı içerisinde faaliyete alınan Mekanik Ayırma, Kompost ve Atıktan Türetilmiş Yakıt Tesisleri ile birlikte geri kazanılabilir atıklar döngüsel ekonomiye kazandırılmaktadır.

Çizelge 48- 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu

(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi – 2024)

Çizelge 49- Balıkesir ilinde 2023 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri

(Balıkesir Büyükşehir Belediye Faaliyet Raporu, 2023)

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyük şehir Belediye / Birlik ise birliğe üye olan belediye yerler	Birik Üyesi Olmayan İlçe Belediyesi	Nüfus* (*)		Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağında ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
			Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	20 İlçe				207.193,00	224.255,00		ÖS	X			X	
İl Geneli													

*TÜİK nüfus verilerinde mevsim ayrımı (yaz/kış) bulunmamaktadır.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 18.03.2004 tarih ve 25408 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” gereği Altıeylül, Karesi ilçelerinde faaliyete alınan hafriyat toprağı depolama sahaları ile Bandırma Dolgu ve Rehabilitasyon Sahası BAGYAŞ tarafından işletilmektedir. Zabıta ekipleriyle kaçak döküm denetimleri yapılarak Altıeylül, Karesi, Bandırma, Erdek İlçelerinde oluşan hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının kontrolü sağlanmaktadır.

Çizelge 50- 2023 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi (Faaliyet Raporu, 2024)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sahası Sayısı
Altıeylül Hafriyat Toprağı Döküm Sahası		110.738			1
Karesi Hafriyat Toprağı Döküm Sahası		116.759			1
Bandırma Dolgu ve Rehabilitasyon Sahası		6.000			1
İl Geneli (Toplam)		233.497			3

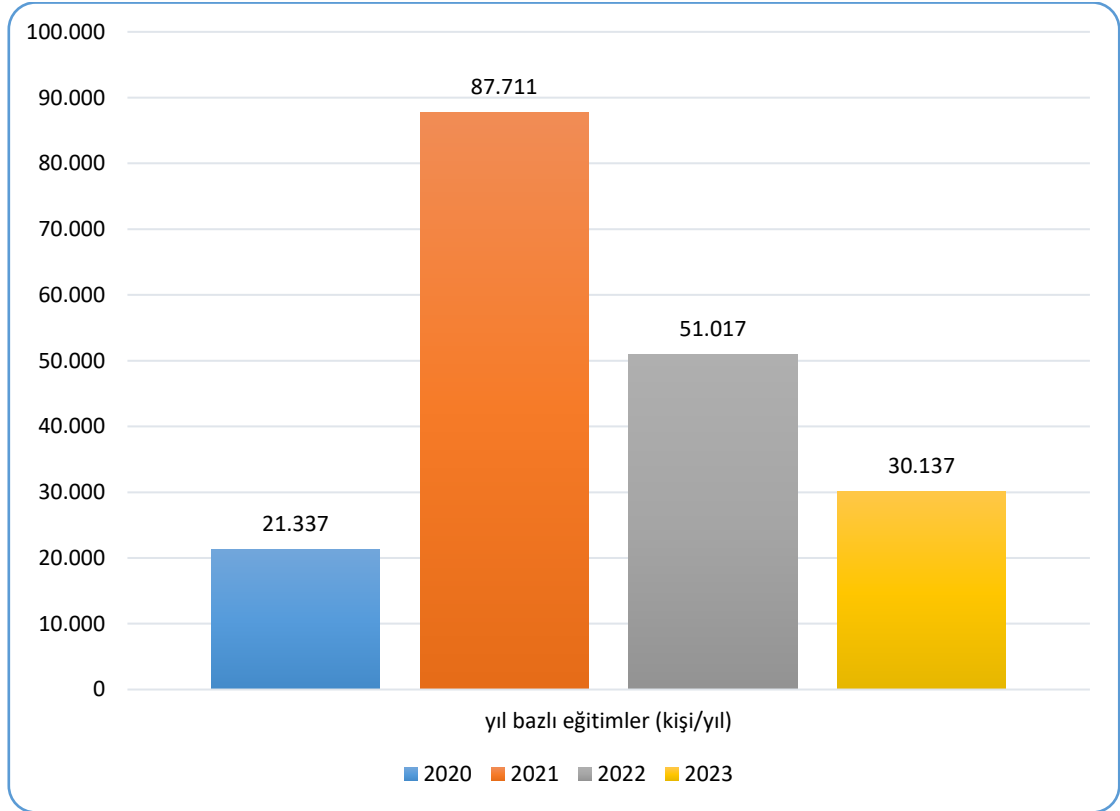
2023 yılı toplam hafriyat miktarı: 233.497,00 m³/yıl

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

C.3.1. Eğitimler

İlimizde Sıfır Atık Yönetimi kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında, Okullarda, İşyerlerinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İlçe Belediye Başkanlıkları ve Firmaların çevre sorumluları tarafından eğitimler ve farkındalık çalışmaları yapılmaktadır

2023 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde **30.137** kişiye eğitim verilmiştir.

Çizelge 51- Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(SABS – Raporlar – Eğitim - 2024)

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge 52- 2023 itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Edremit Belediyesi	1		AGM'lerin kurulması ve işletilmesi ile Sıfır Atık uygulamalarına ilişkin usul ve esasların Ek-1 listesindeki Atık Getirme Merkezlerine Kabul Edilecek Atık Listesi (14 bölmeli)
Atık Getirme Merkezi	Balıkesir Üniversitesi Genel Sekreterlik Özel Kalem	1		AGM'lerin kurulması ve işletilmesi ile Sıfır Atık uygulamalarına ilişkin usul ve esasların Ek-1 listesindeki Atık Getirme Merkezlerine Kabul Edilecek Atık Listesi (14 bölmeli)
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ayvalık Kipa AVM	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Balya Belediyesi	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Burhaniye Kipa AVM	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Dursunbey Belediyesi	1		4
Mobil Atık Getirme Merkezi	Edremit Kipa AVM	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Erdek Belediyesi	1		4
Mobil Atık Getirme Merkezi	Karesi Belediyesi	9		22
Mobil Atık Getirme Merkezi	Sındırgı Belediyesi	1		4

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

İl Genelinde 2023 yılında Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi almış kurum türlerine ilişkin bilgiler Çizelge 53’te verilmiştir.

Çizelge 53- 2023 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	0
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	6
Alışveriş Merkezi	-
Belediye	1
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	9
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	51
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	-
Diğer	15
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	94
Havalimanı	-
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	1
Kafeterya ve Restoranlar	4
Kamu Kurum ve Kuruluşu	156
Kargo şirketleri	15
Konaklama İşletmeleri	327
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	2
Liman	1
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	1
Organize Sanayi Bölgesi	2
Sağlık Kuruluşu	29
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	-
Tren ve Otobüs Terminali	-
Zincir Marketler	80
Toplam Sayı	794

C.4. Ambalaj Atıkları

İl sınırları içerisinde herhangi bir yılda üretilen, tedarik edilen ve piyasaya sürülen ambalaj miktarlarının bildirimi, takip eden yılın Ocak-Mart ayları arasında sistem üzerinden yapılmaktadır. **Ambalaj Bilgi Sisteminde Bakanlığımızca güncelleme yapıldığından 2023 yılı verileri temin edilememiştir.**

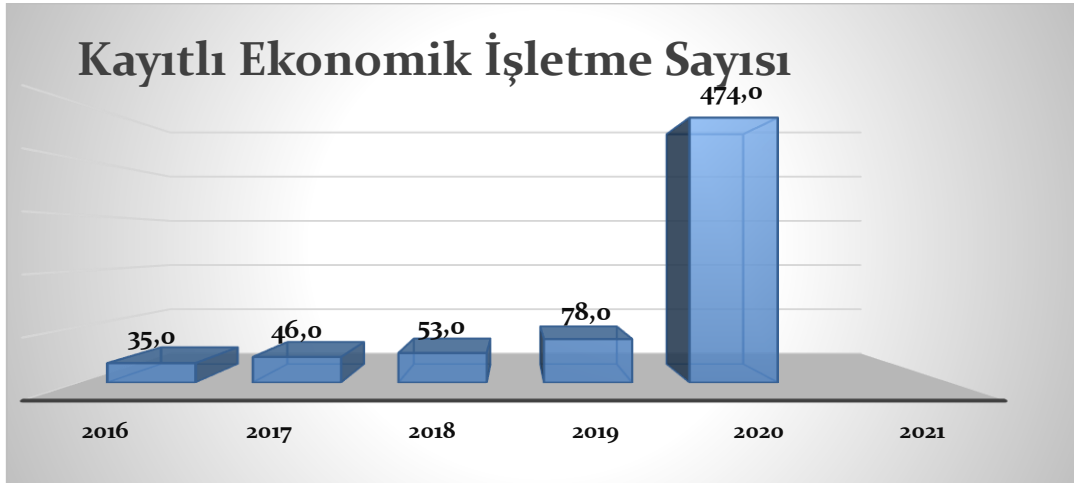
Çizelge 54- 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*
(Ambalaj Bilgi Sistemi - 2021)

Ambalaj Cinsi	Toplanan Ambalaj Atığı Miktarı	Geri Kazanılan Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	1.395.252	18.690.795
Metal	116.495	-
Kompozit	56.900	-
Kâğıt Karton	3.958.295	11.191.617
Cam	31.120	-
Ahşap	381.260	207.765
Karışık	58.554.501	-
Toplam	13.849.921	30.090.177

*Ambalaj Bilgi Sisteminde 2023 yılı istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2020'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında Ambalaj Bülteninden ulaşılabilir.

Çizelge 55- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi - 2024)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	435
Ambalaj Üreticisi Sayısı	40
Tedarikçi Sayısı	44

Grafik 9- Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi - 2024)

Çizelge 56- 2022 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2022)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
12	2	3	7

Çizelge 57- 2022 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı

(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2022)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt-Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
10	8	1		1	1	1	

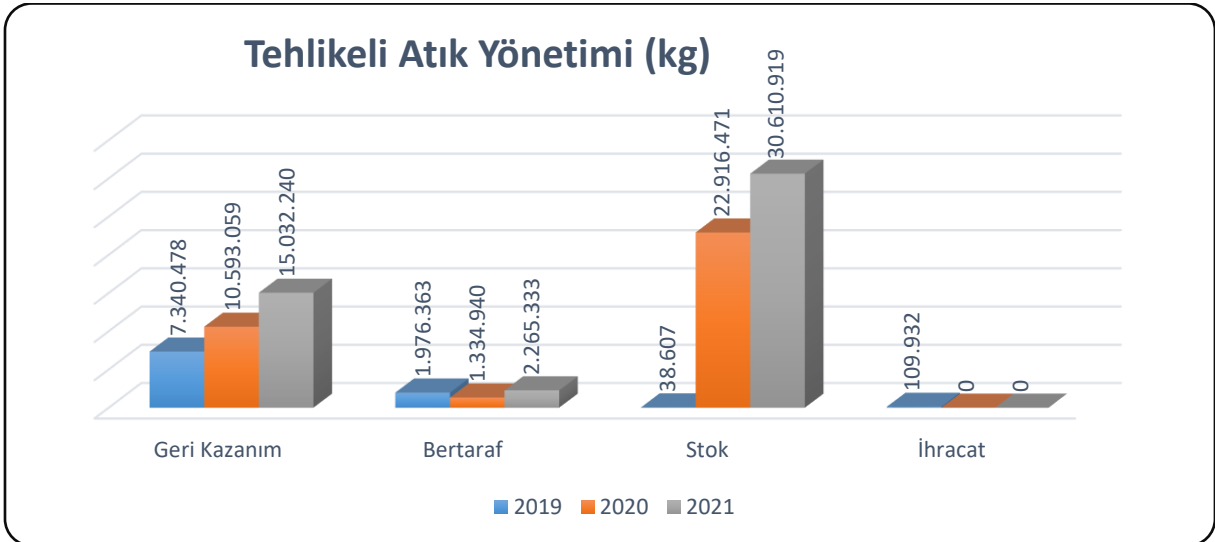
*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Sistemden kaynaklı Yıl bazlı tesislerin sayı verisine ulaşmamaktadır. <https://eizin.cevre.gov.tr/Rapor/BelgeArama.aspx> adresinden yapılan sorgulamada İlimizde 9 adet Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi olmak üzere Toplam 30 adet Geri Kazanım Tesisi bulunmaktadır.

Sıfır Atık Yönetmeliği uygulanmasıyla birlikte Belediyelerden Ambalaj Atık Yönetim Planı istenmemektedir.

C.5. Tehlikeli Atıklar

İlimizde bulunan İşletmelerden kaynaklanan tehlikeli atıklar, Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş lisanslı firmalar tarafından toplanmakta olup ilgili lisanslı geri kazanım ve bertaraf tesislerinde işlenmektedir.

Grafik 10- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

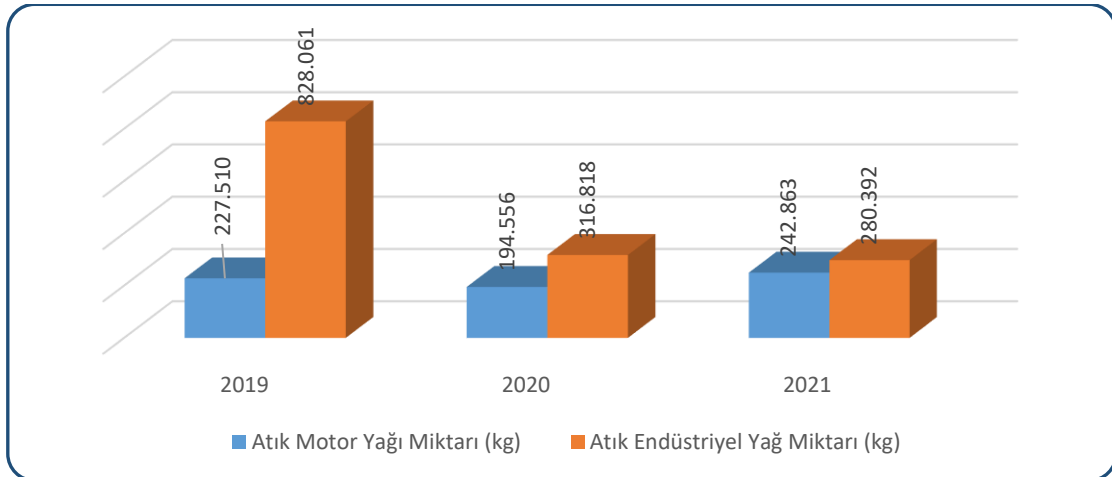
Çizelge 58- 2021 Yılında Atık İşleme Yöntemine Göre Atık Miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	3.635.762
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	186.725
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	2.841
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	306.795
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	16
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	564.894
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	8.127.518
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	2.207.541
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	901.098
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	1.198.558
D10	Yakma (karada)	124.273
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	41.404
Stok	-	30.610.919

*Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup edilen yılda atık üreticisinin tesisinde oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.6. Atık Yağlar

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Grafik 11- Yıllar İtibariyle Atık Madeni Yağ Miktarları &

(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

(* Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği'nde yer alan B grubu yağlar; atık motor yağlarını, A grubu yağlar; endüstriyel yağları tanımlamaktadır.)

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Çizelge 59-2021 Yılı İçin Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları

(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
546.505	0	0	5.971

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 60- Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2024)

2019	2020	2021
63.586	90.483	127.415

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; "20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar" kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve "20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)" kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 61- 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesisi Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
1	184.470	100	2

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil
* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

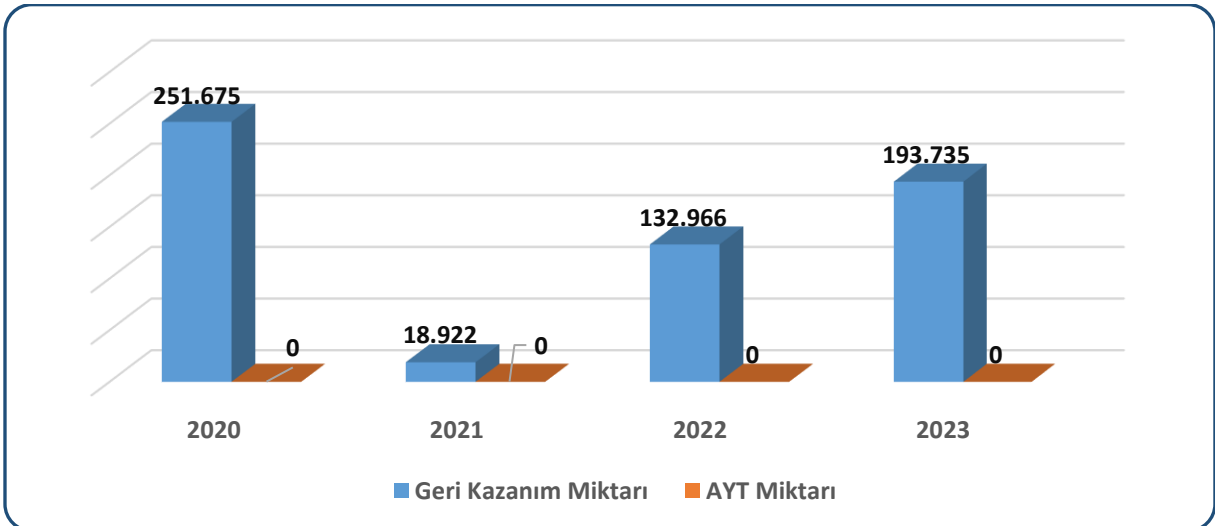
Çizelge 62- 2023 yılında oluşan ömrünü lastikler ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Sistemi, 2024)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
0	189.220	1	0	0	0

Çizelge 63- Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2023)

	2020	2021	2022	2023
Geri Kazanım Miktarı	251.675	189.220	132.966	193.735
AYT Miktarı	0	0	0	0

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

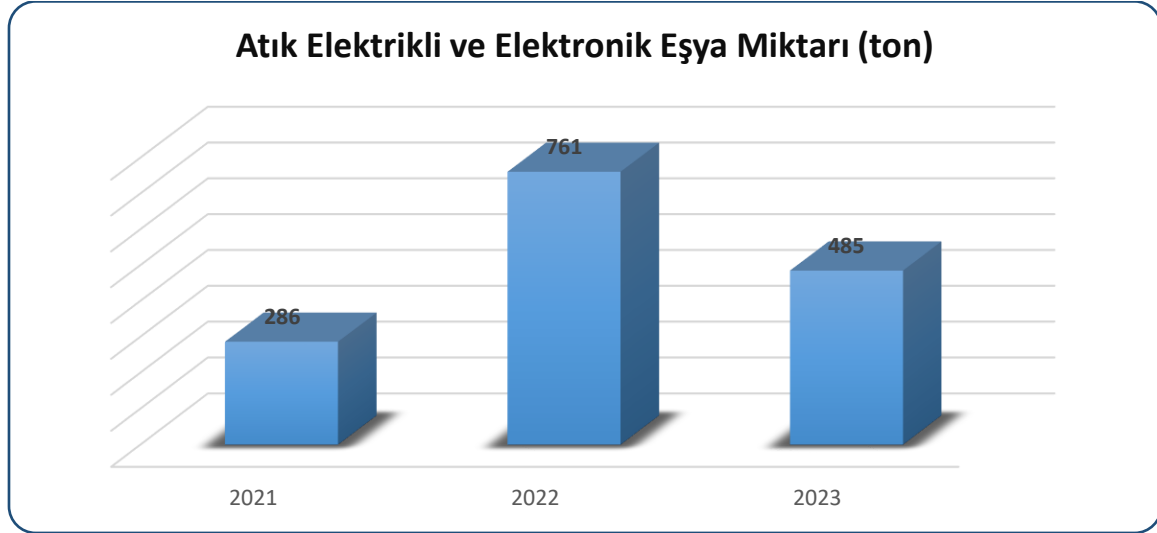
Grafik 12- Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

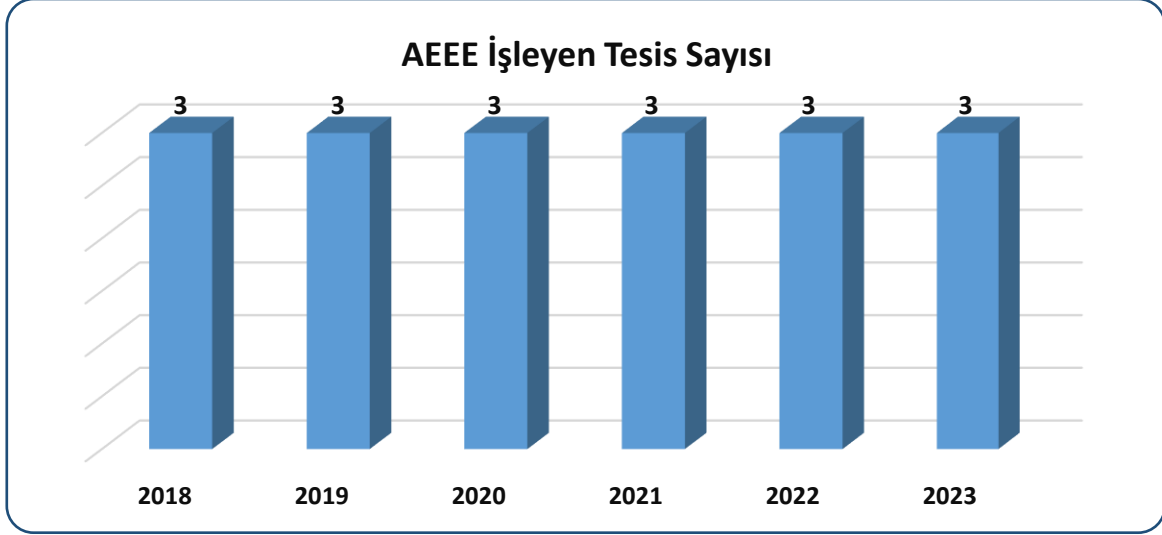
Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU,WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU,RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 13- Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni’nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

Grafik 14- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Kaynak, yıl)

Çizelge 64- 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 65- 2023 İilde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
-	5	0

Çizelge 66- Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)
(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, Yıl)

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
13065	141011	268429	2474	2597	2143	3385

C.12. Tehlikesiz Atıklar**Çizelge 67- 2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)**

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (Kg.)
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	1.214
D10	Yakma (karada)	2.605
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücreli depolama ve benzeri)	3.168.686
R_AHM	Alternatif hammadde işleme	303.932
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	13.499.635
R10	Ekolojik iyileştirme veya tarımcılık yararına sonuç verecek arazi ıslahı	1.649.018
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	111.705.297
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	11.409.837
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	81.081.079
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	5.173.778
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	5.041.018
Stok	-	58.771.067

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik" in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, "**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**" olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 68- 2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi (Atık Yönetim Uygulaması, 2023)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	21,040	R12
-	-	5	Stok

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Balıkesir ilinde kömürle çalışan termik santral mevcut değildir.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

İl sınırları içerisinde sanayi kuruluşları ve belediyelerin OSB/sanayi/evsel/kentsel atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurlarının tamamı lisanslı bertaraf tesisleri tarafından bertaraf edilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” gereği tüm ilçelerde ve merkezde belirlenen günlerde tıbbi atıklar toplanıp, tıbbi atık sterilizasyon ünitesinde sterilize edilerek katı atık düzenli depolama sahasında bertaraf edilmektedir. 2023 yılında Balıkesir il genelinde 1.268 ton tıbbi atık sterilize edilerek bertaraf edilmiştir.

Çizelge 69- 2021 Yılında İl Sınırları İçinde Oluşan Yıllık Tıbbi Atık Miktarı
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2024)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	X			2	1.215		X	X		

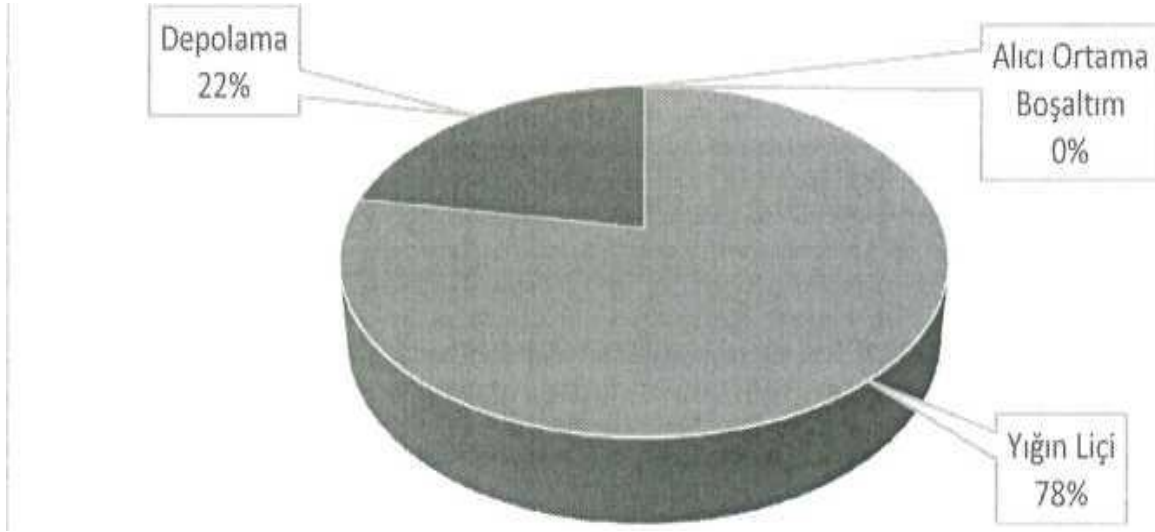
Çizelge 70- Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı
(Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu - 2024)

	2019	2020	2021	2022	2023
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	1.184	1.234	1.215	1.292	1.268

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 71- 2022 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(İl Müdürlüğü, 2024)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
Çinko-Kurşun-Bakır	1	991.252	1	-
Altm-Gümüş	3	7.349.960	2	-
Demir	1	7037	-	-

Grafik 15 - 2022 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
(EÇBS, Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2022	5	57	2	-

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde Düzenli Depolama sahası 1 adet olup Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından Özel Sektöre işletilmektedir. Katı Atık Entegre Tesisi olarak işletmede sızıntı suyu toplama havuzu, sızıntı suyu arıtma tesisi, deponi gazından elektrik üretimi, kompost tesisi, ambalaj atıkları toplama ayırma tesisi ve Tıbbi Atık Sterilizasyon tesisi bulunmaktadır.

Çizelge 72–2023 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2023)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (1. Sınıf)	1
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (2. Sınıf)	5
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (3. Sınıf)	1
Atık Yakma ve Beraber Yakma	2
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	0
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	0
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	5
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	1

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	24
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	10
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Atık PİL ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	5
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	0
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	3
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	42
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	3
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	6
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	0

*Tabloda yer almayan ancak ilde bulunan atık işleme tesisleri tabloya eklenebilir.

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
Ambalaj Bilgi Sistemi

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 73– 2023 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(BEKRA Bildirim Sistemi/Çevre e-Denetim Sistemi, 2024)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	5
Üst Seviye	8
TOPLAM	13

Çizelge 74– 2023 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	3
Üst Seviye	4
Kapsam Dışı	0
TOPLAM	7

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

BEKRA Yönetmeliğimiz kapsamında ilimizde faaliyet gösteren alt ve üst seviye tesislere 2024 yılı içerisinde denetim programı oluşturulmuş olup yıl içerisinde denetimlerimiz tamamlanacaktır.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 75-2023 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü	5	6299	-
Yetki Devri Yapılan Kurum	215	283	-

(ÇŞİDM, 2024)

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

BEKRA Yönetmeliğimiz kapsamında ilimizde faaliyet gösteren alt ve üst seviye tesislere 2024 yılı içerisinde denetim programı oluşturulmuş olup yıl içerisinde denetimlerimiz tamamlanacaktır.

Kaynaklar

(...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Balıkesir ilinin Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi 2017 yılında tamamlanmış olup, izleme çalışmalarına 2018 yılında başlanmıştır. Çalışma kapsamında 2103 bitki türü (172 endemik), 22 tür içsu balığı, 9 tür ikiyaşamlı, 17 tür sürüngen, 274 tür kuş, 45 tür memeli literatür kaydı elde edilmiştir.

E.1. Flora

Balıkesir ili damarlı bitki çalışmalarında literatür kayıtlarına göre 2103 bitki türü elde edilmiştir. Literatürde elde edilen türlerin 1353 adeti arazi çalışmalarında da tespit edilmiştir. Balıkesir ili içerisinde 28 bitki türü ise yeni kayıt değerlendirilmiştir. Çalışmaların sonucunda, toplam 172 endemik bitki türü kaydedilmiştir. Damarlı bitkilerde endemizm oranı % 8,07 olarak belirlenmiştir. Tohumuz bitkilerde literatür çalışmaları sonucu 572 tür tespit edilmiştir.

Resim 5- *Abies nordmanniana* subsp. *equi-trojani* (Kazdağ Göknaarı)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 6- *Armeria trojana* (Sarı kız güzeli)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 7- *Carduus nutans* subsp. *falcato-incurvus* (Eğri eşekdikeni)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 8- *Crocus gargaricus* subsp. *gargaricus* (Kaz çiğdemi)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 9- *Jasione idaea* (Kumçamı)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 10-*Digitalis trojana* (Kapıdağı yüksükotu)
(Foto: Fatih SATIL)

Resim 11- *Paronychia chionaea* subsp. *chionaea* var. *latifolia* (Deli kepekotu)
(Foto: Fatih SATIL)

E.2. Fauna

Balıkesir ilinde Memeliler için yapılan literatür taraması sonucu 45 tür kayıt altına alınmıştır. Arazi çalışmalarında ise bu türlerden 40 tanesi tespit edilmiş olup, İl içerisinde 5 memeli türü ise yeni kayıt altına alınmıştır. Memeli türleri içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Balıkesir ilinde yapılan literatür çalışmalarında 274 kuş türü tespit edilmiştir. Bu türlerin hepsi arazi çalışmalarında gözlenmiştir. Kuş türleri içinde endemik tür bulunmamaktadır. İç su balıkları açısından gerçekleştirilen literatür çalışmalarında 22 tür belirlenmiş olup, arazi çalışmalarında ise il içinde 3 yeni kayıt tespit edilmiştir. İçsu balıkları açısından endemik tür bulunmamaktadır. Balıkesir ilinde yapılan literatür çalışmalarında 17 Sürüngenler türü belirlenmiştir. Arazi çalışmaları sonucunda ise il için, 9 tür yeni kayıt altına alınmıştır. Balıkesir ilinde endemik olarak *Anatololacerta anatolica* (Anadolu Kaya Kertenkelesi) türü tespit edilmiştir. Balıkesir ilinde literatür çalışmalarında 9 amfibi türü tespit

edilmiş olup endemik bir tür belirlenmemiştir. Omurgasız canlılarda ise literatür çalışması sonrası 407 tür tespit edilmiştir.

Resim 12- *Pelecanus onocrotalus* (Ak pelikan)

Resim 13-*Cygnus olor* (Kuğu)

Resim 14-*Pelecanus crispus* (Tepeli pelikan)

Resim 15- *Salmo trutta macrostigma* (Kırmızı Benekli Alabalık)
(Foto: D. TÜRKER)

Resim 16- *Knipowitschia longicaudata* (Kayabalığı)
(Foto: D. TÜRKER)

Resim 17- Balıkesir İli sürüngen türleri; *Mauremys rivulata* (Çizgili kaplumbağa)
(Foto: U.C. ERİŞMİŞ)

Resim 18- Balıkesir İli sürüngen türleri; *Anatololacerta anatolica* (Anadolu Kaya Kertenkelesi)
(Foto: U.C.ERİŞMİŞ)

Resim 19- Balıkesir İli çift yaşarlılar türü; *Triturus ivanbureschi* (Pürtüklü Semender)
(Foto: U.C. ERİŞMİŞ)

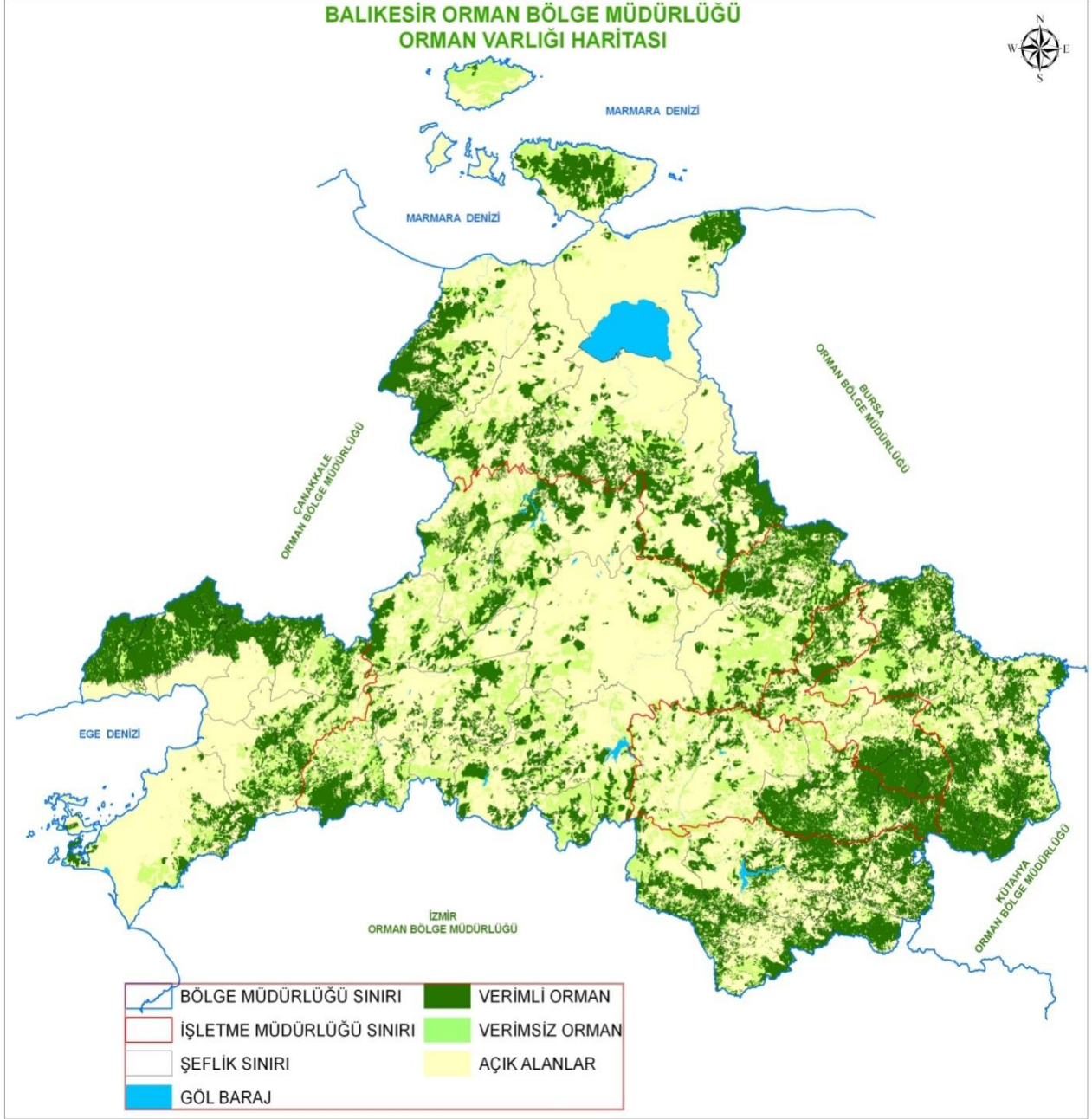
Resim 20- Balıkesir İli çift yaşarlılar türü; *Bufo variabilis* (Değişken Desenli Gece Kurbağası)
(Foto: U.C. ERİŞMİŞ)

Kaynaklar :

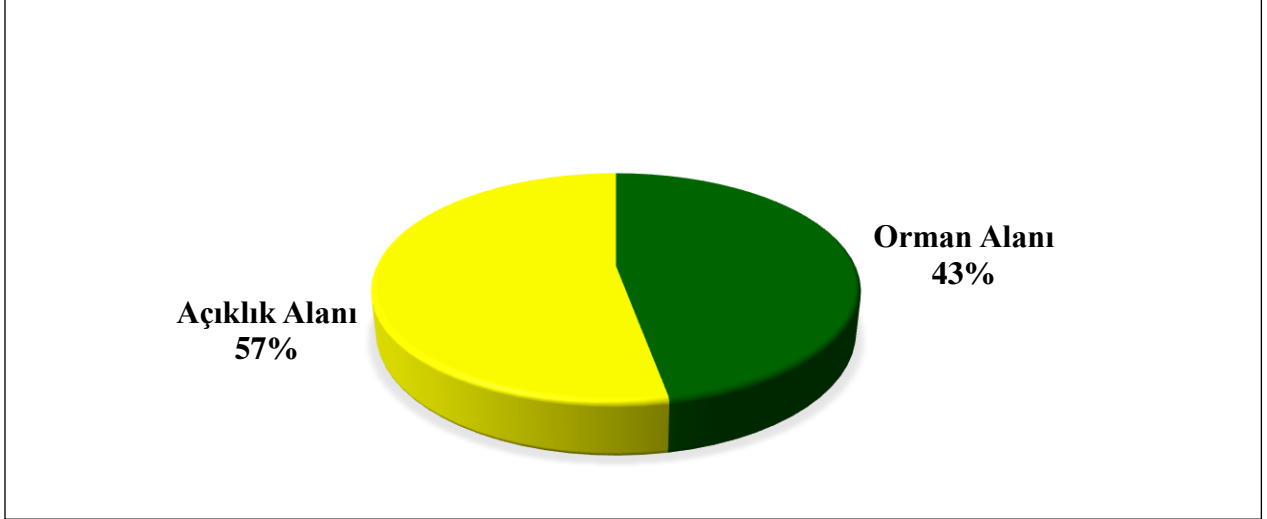
- T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
- 2. Bölge Müdürlüğü - Balıkesir Şube Müdürlüğü
- Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi
- Balıkesir İli'nin Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İşleri Sonuç Raporu – 2017

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Harita 5- Orman Varlığı Haritası

Grafik 16- Balıkesir İlindeki Orman Alanları

- ✓ **Ormanlık Alan : 632.405 Hektar**
 - Verimli Orman : 435.162 Ha (% 68)
 - Boşluklu Kapalı Orman : 197.243 Ha (% 32)
- ✓ **Açıklık Alan : 827.863 Hektar**

Ormanların silvikültürel istekleri doğrultusunda, hazırlanan amenajman planlarına göre işletilmesi ve faydalanmanın düzenlenmesi, ormanların ve faydalanmanın devamlılığının sağlanması bakımından son derece önemlidir. Bu çerçevede belirli periyotlarda; ormanlardaki değişimlerin tespit edilmesi, tespit edilen duruma ve toplumun taleplerine göre fonksiyonlarının belirlenmesi, işletme amaçlarının tespit edilmesi, fonksiyonel envanter tablolarının hazırlanması, biyolojik çeşitliliğin tespit edilmesi ile ormanların ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel fonksiyonlarının entegre bir yaklaşımla belirlenerek faydalanmanın düzenlenmesi, uygulamaların izlenmesi ve değerlendirilmesi faaliyetleri orman amenajman planlarının yapımı ve yenilenmesi ile mümkün olabilmektedir.

Yapılan ağaçlandırma, imar ihya ve bakım çalışmaları sonucunda 2002 yılında 313.760 Ha olan verimli ormanlık alan 2022 yılı sonu envanterlerine göre 435.162 Ha alana çıkarılmıştır. Yine bu çalışmalar neticesinde 2002 yılında 44.446.502 m³ olan servet 63.622.807 m³'e yükseltilmiştir.

E.3.1. 1. Arazi Yapısı

Başlıca dağları; Karadağ, Madra Dağı, Alaçam Dağları, Kazdağı, Kapıdağı, Eybek Dağları, Çataldağ, Ulus Dağları ve Gökseki Dağlarıdır.

En Yüksek Tepeleri; Alaçam dağlarındaki Akdağ Tepesi (2.089 m) ile Ulus dağlarının tepesi (1.769 m)'dir.

Akarsuları; Susurluk Irmağı, Gönen Çayı, Koca Çay ve Havran Çayıdır.

E.3.1. 2. İklimi

Akdeniz iklimi ile Karadeniz iklimi arasında geçiş bölgesinde bulunmaktadır. Bu nedenle her iki iklimin özelliklerini görmek mümkündür. Ege kıyıları kesimlerinde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı Akdeniz iklimi görülmektedir. Marmara kıyılarında ise Karadeniz ikliminin etkisiyle yazlar nispeten serin geçmektedir. Kıyılarından iç kesimlere gidildikçe iklim karasallık eğilimi göstermekte ve kışlar daha soğuk geçmektedir.

E.3.1. 3. Ağaç Türleri

Asli ağaç türleri içerisinde Meşe % 30'luk bir oranla en fazla yayılışı gösteren ağaç türümüz olmasına rağmen genelde bozuk vasıflı ormanlar kurmaktadır. İkinci en yüksek yayılıştaki Karaçam türümüz ise Ülkemizdeki en optimal yayılışını Bölgemizde, özellikle Dursunbey Alaçam Dağlarında yapmaktadır. Yayılıştaki üçüncü sıradaki Kızılçam, ağırlıklı Edremit ve Balıkesir İşletmesi ile diğer İşletmelerin alçak rakımlarında yayılış göstermektedir. Diğer ibrelili türlerimizden Fıstıkçamı ve Sahil Çamı doğal türlerimiz olmayıp genelde ağaçlandırma çalışmaları ile elde edilmiştir. Ülkemiz endemik türlerinden olan Kazdağı Göknarı; sadece bölgemizdeki Kazdağlarında bulunmaktadır. Yapraklı türlerimizden Meşeden sonra en fazla yayılış gösteren Kayın ağacı, Bandırma Kapıdağ, Karadağ, Gönen ve Susurlukta ağırlıklı, kısmen Sındırgı, Bigadiç ve Dursunbey'in sınır olduğu Alaçam Dağlarının yüksek rakımlarında yayılış göstermektedir. Bunların dışında Kestane Madra Dağında, Ihlamur Kapıdağında da karışık ormanlar kurmakta; Gürgen ağacına Çataldağı, Kapıdağı ve Karadağlarında münferit olarak rastlanmaktadır.

E.3.1. 4. Korunan Alanlar

Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü Balıkesir il sınırları içinde, Kazdağı Göknarı Tabiatı Koruma Ormanı (174,8 Ha), Ayvalık Adaları Tabiat Parkı (869 Ha), Darıdere Tabiat Parkı (10,5 Ha), Değirmen Boğazı Tabiat Parkı (24,9 Ha) ve Sarımsaklı Tabiat Parkı (1,1 Ha) bulunmaktadır.

E.3.1.5. İlin Orman Envanteri

Son yapılan envanter çalışmalarına göre Balıkesir İlinde 632.405 Hektar ormanlık alan bulunmaktadır. Bu durumda ilin %43'ü ormanlık alana tekabül etmektedir. Ormanlık alanlarımızın 435.162 hektarı (% 68) koru ve verimli nitelikte olup 197.243 hektarı (% 32) boşluklu kapalıdır.

Ormanlarımızın verim gücü esas alınarak yapılan planlama ile odun üretimi 2020 yılında Dikili Kabuklu Gövde Hacmi 1.600.035 m³ olarak gerçekleşmiştir. Önümüzdeki yıllarda üretim miktarı talebe bağlı olarak daha da artırılması, sektörün ihtiyaçlarının olabildiğince yerli kaynaklardan karşılanması hedeflemektedir. Odun üretimi ve kalitesinin artırılmasına yönelik yürütülecek çalışmalar ile piyasa analiz çalışmaları faaliyet unsurlarını oluşturmaktadır.

2023 yılında 1.466.000 m³ dikili ağaç ölçümü yapılarak, bu ağaçlardan 1.138.000 m³ endüstriyel orman ürünü ve 69 bin ster de yakacak emval elde edilmiştir. İlimizde son 10 yıl ortalaması olarak 919,7 bin m³ endüstriyel odun, 205.2 bin ster yakacak odun üretimi

gerçekleştirilmiştir. Endüstriyel odun, masif mobilya yapımında, inşaatlık, ambalajlık başta olmak üzere palet sanayisi olmak üzere odun hammaddesi kullanılan muhtelif sanayi sektörlerinde kullanılmaktadır. Son yıllarda ekonomik olmadığından kâğıtlık odun selüloz üretiminde kullanılmamakta, bunun yerine oldukça gelişen yonga-levha sektöründe önemli miktarda kullanılmaktadır. Köy elektrifikasyonu ve kablolu telefon haberleşme tesislerinin de tamamlanmasıyla birlikte bu sektörlerde kullanılan tel direğe talep çok azaldığından tel direk üretimi de son derece azalmaktadır.

Yakacak olarak üretilen odun köylerde ısınma amaçlı olarak kullanılmaktadır. Kaloriferli konut sayısının artması, doğal gazla ısıtmanın yaygınlaşmasıyla odun tüketiminde azalma gözlenmektedir. Ancak son yıllarda çevreci yakıt olarak rağbet görmeye başlayan odun artıklarından işlem görmüş yakıt üretimi ile ilgili çalışmalar olumlu sonuç verdiği takdirde yakacak ve artık odun üretiminin artması beklenmektedir.

E.3.1.6. Orman Varlığının Yararları

Ormanlar sağladıkları ekonomik, çevrebilimle ilgili ve sosyal yararları bakımından toplumların gelişmesinde, kalkınmasında, refahında ve sağlığında en büyük katkıyı sağlayan stratejik öneme sahip doğal kaynaklarımızdan biridir. Hele günümüzde karşılaşılması muhtemel en büyük çevresel tehditlerden biri olan küresel ısınma ve bunun sonucu oluşabilecek iklim değişikliği ve kuraklık olguları ormanların önemini daha da artırmaktadır. Çünkü küresel ısınmanın en büyük nedenlerinden birisi fosil yakıtların kullanılması sonucu havaya salınan karbondioksit gazı ve bu gazın atmosferde oluşturduğu katmaların dünyadan yansıyan güneş ışınlarını tutarak tekrar dünyaya yansıtması neticesinde oluşan sera etkisidir. Ormanlarında karadaki en büyük karbon yutaklarından biri olduğu düşünüldüğünde, küresel ısınmanın önlenmesinde ormanların ne derecede önemli işlevlerde bulunduğu açık şekilde anlaşılacaktır. Görüldüğü gibi ormanların sağladıkları odun ve odun dışı ekonomik değerler yanında erozyonu önlemesi, iklim üzerinde olumlu etkileri, havayı temizlemesi, oksijen kaynağı olması, bazı canlılar için barınak görevi görmesi, karbon yutağı olması, su kaynaklarını düzenlemesi gibi fonksiyon sonucu oluşan sosyal ve çevresel yararları insan yaşamı için hayati önem taşımaktadır.

Bununla ilgili olarak;

- Endüstriyel kentler üzerinde 1 m³ havada 500.000 tane toz ve is parçası bulunduğu halde bu miktar açık alanlarda 5.000, orman havasında ise 500 tanedir.
- Orman havası kent havasına nazaran özellikle soluduğumuz hava ile akciğerimize giden parçacıkların sayısı bakımından % 90-99 daha temizdir. Bunun sebebi ise bir hektar ladin ormanı yılda 32 ton, kayın ormanı 68 ton ve çam ormanı ise 30-40 ton tozu emer.
- Havanın bileşiminde % 21 oranında oksijen bulunmaktadır. Havadaki bu oksijenin yaklaşık % 60'ını ormanlar üretir. Yetişkin bir kayın ağacı 40 kişinin 1 saate havaya verdiği karbondioksiti emerek bir saat içinde oksijene dönüştürür. Yetişkin bir ağacın 1 yıl boyunca ürettiği oksijen, 10 kişinin yıllık oksijen ihtiyacını karşılamaktadır.
- Balıkesir ormanlarının yıllık ürettiği oksijen miktarı 1milyon 150 bin tondur bu rakam Balıkesir nüfusunun ihtiyacının nerdeyse iki katıdır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

- Hava yanında toprağa katkısı da büyüktür. Şöyle bir örnek vermek gerekirse ormanlık alanda 1 m² yüzeyden taşınan toprak miktarı 40 gr. iken, ormansız çıplak alanda 1.500 gr. dir. Yani ormanlık alan çıplak alanlara kıyasla erozyonu 350 kat azaltır.
- Sadece hava ve toprağı değil su kullandığımız suyun miktarını ve kalitesini de olumlu yönde etkiler; ormansız alanlarda yağışın % 56'sı yüzeysel akışla gider ancak % 44'ü toprağa sızar. Hâlbuki ormanlık alanlarda yağışın % 82'si toprağa sızarak yer altı sularını besler, ancak % 18'i yüzeysel akışa gider.
- Ormanlar aynı zamanda suyu temizler. Etrafi ormanlarla çevrili bir baraj gölünde 1cm³ suda 76 çeşit mikrop tespit edilmişken, etrafı çıplak olan bir baraj gölünde bu miktar 4.400 adettir.
- Ormanlar yaz sıcaklığını 5-8 derece azaltırken, kış sıcaklığını 1-3 derece artırır bu şekilde sıcak ve soğuşu dengeler.

Çizelge 76-Bölge Müdürlüğü'nün Son 10 Yıllık Ortalama Üretimi

BALIKESİR ORMAN BÖLGE MÜDÜRÜĞÜ (BALIKESİR İLİ) SON 10 YILA AİT ÜRETİM SONUÇLARI (x bin)											
İŞİN CİNSİ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Son 10 Yıllık Ortalama
D.K.G.H.(m3)	783	861	830	904	1180	1423	1600	1495	1503	1466	1204,5
ENDÜSTRİYEL ODUN (m3)	617	671	672	707	943	1090	1057	1174	1128	1138	919,7
Yakacak Odun (St.)	360	207	229	243	216	268	291	90	79	69	205,2
Dikili Satış	151	112	110	174	376	444	456	313	460	369	296,5

Oduna dayalı orman ürünlerinden 2023 yılında 2.115.038.000,00 TL gelir elde edilmiştir.

E.3.1.7. Odun Dışı Orman Ürünleri

Balıkesir İlinde Odun Dışı Orman Ürünlerinden 2012 yılında **317.748,43 TL**, 2013 yılında **104.097,95 TL**, 2014 yılında **429.351,82 TL**, 2015 yılında **736.761,96 TL**, 2016 yılında **402.563 TL**, 2017 yılında **295.953,85 TL**, 2018 yılında **488.232 TL**, 2019 yılında **1.095.944 TL**, 2020 yılında **397.518 TL**, 2021 yılında ise **534.720 TL**, 2022 yılında **885.006 TL**, 2023 yılında **1.500.000 TL** olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 77- Balıkesir İlinde Odun Dışı Orman Ürünlerine ait veriler

S.NO	ÜRÜN ADI	SATIŞ NEV'İ	BİRİMİ	MİKTARI	TUTARI(TL)
	1	2	3	4	5
1	Ada Çayı	Tarife Bedelli	Kg	1.271,61	1.551,36
2	Ayı (Bolet) Mantarı	Tarife Bedelli	Kg	12.017,03	13.218,75
3	Çıralı Çam Kökü	Tarife Bedelli	Kg	994.600,00	4.674,62

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

4	Çuha Çiçeği	Tarife Bedelli	Kg	37.654,05	15.061,62
5	Defne Yaprağı (Sürgünlü)	Tarife Bedelli	Kg	284.861,68	91.155,74
6	Diğer Çiçekler	Tarife Bedelli	Kg	8.000,00	3.200,00
7	Diğer Gövde Ve Dallar	Tarife Bedelli	Kg	899.326,00	5.164,50
8	Diğer Gövde Ve Dallar	Açık Arttırmalı	Kg	405.992,00	3.905,95
9	Fıstıkçamı Kozalağı	Tarife Bedelli	Kg	601.372,78	466.005,72
10	Fıstıkçamı Kozalağı	Açık Arttırmalı	Kg	228.188,84	371.105,62
11	Her Çeşit Bitki Artığı	Tarife Bedelli	Kg	499.101,00	44.919,09
12	Her Çeşit Boş Kozalak	Tarife Bedelli	Kg	78.308,45	31.323,38
13	Her Çeşit Boş Kozalak	Açık Arttırmalı	Kg	8.600,00	3.440,00
14	Her Türlü Tohumlu Kozalak	Tarife Bedelli	Kg	58.453,87	23.381,55
15	İbrelî Ağaç Kabuğu	Tarife Bedelli	Kg	15.000,00	6.000,00
16	İhlamur (Yapraklı)	Tarife Bedelli	Kg	12.712,00	12.712,00
17	Karabaş Otu	Açık Arttırmalı	Kg	900,00	6.570,00
18	Karaçam Kozalağı	Tarife Bedelli	Kg	17.000,00	6.800,00
19	Karaçam Kozalağı	Açık Arttırmalı	Kg	2.000,00	800,00
20	Kestane	Tarife Bedelli	Kg	35.800,00	25.060,00
21	Kocayemiş	Tarife Bedelli	Kg	4.189,48	1.675,79
22	Likenler	Tarife Bedelli	Kg	3.000,00	1.200,00
23	Palamut (Kadehi, Tırnağı)	Tarife Bedelli	Kg	10.000,00	4.000,00
24	Papatya	Tarife Bedelli	Kg	500,00	1.000,00
25	Reçine	Açık Arttırmalı	Kg	74.331,29	45.226,04
26	Sıklamen (Cyclamen Spp.)	Tarife Bedelli	Kg	13.607,00	10.885,60
27	Taş Ve Kum	Tarife Bedelli	Kg	320.694,00	21.566,67
28	Tavşanmemesi Kökü	Tarife Bedelli	Kg	221.791,24	88.716,49
29	Yosunlar	Tarife Bedelli	Kg	174.985,57	69.994,23
30	Zahter	Açık Arttırmalı	Kg	400,00	848,00
31	Zeytin	Tarife Bedelli	Kg	55.120,54	118.263,71
TOPLAM				46.079.778,45	1.499.426,43

E.3.1.8. Ağaçlandırma Faaliyetleri

Ülkemizin hassas topografyası ve ekolojik koşulları dikkate alındığında, orman rejimi dışındaki uygun alanlar üzerinde gerçekleştirilecek çok maksatlı ağaçlandırma çalışmaları ile orman alanlarının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Ülkemizde odun hammaddesi gereksinimi, artan nüfusa ve gelişen endüstriye paralel olarak artmaktadır. Bu gereksinimin tamamen yurtiçi kaynaklardan karşılanabilmesi yanında; doğal ormanların ve biyolojik çeşitliliğin korunabilmesi için var olan verimli ormanların sürdürülebilir yönetim prensipleri çerçevesinde işletilmesi, ayrıca bozuk orman alanlarında, orman içi açıklıklarda ve orman rejimi dışındaki arazilerde ağaçlandırmaların yapılması bir zorunluluktur. Ayrıca, özellikle gelir getirici türlerle gerçekleştirilen özel ağaçlandırma çalışmalarının teşvik ve tanıtımına plan döneminde devam edilecektir. Hazine arazilerinden orman tesis etmek üzere tahsisi yapılan alanların ağaçlandırılması yanı sıra özel sektör tarafından yapılacak ağaçlandırmalarla orman alanlarının genişletilmesi hedeflenmektedir. Özellikle son yıllarda ormanların iyileştirilmesi, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarında büyük bir hamle gerçekleştirilmiş, orman varlığının 2023 yılında 23,3 milyon hektara (ülke yüzölçümünün % 30'u) yükseltilmesi hedeflenmiştir.

Orman ürünlerine olan talep artışına rağmen, doğal ormanların odun üretimi dışındaki fonksiyonel hizmetlerine olan kamuoyu talepleri ve küresel eğilimler, potansiyel ağaçlandırma sahalarının ve endüstriyel ağaçlandırmanın gelecekteki odun arz açığının kapatılmasında giderek daha da önemli olacağını göstermektedir. Hızlı gelişen türlerle endüstriyel ağaçlandırmaların kurulması ve bu yolla odun hammaddesi üretiminin artırılması, doğal ormanların korunması açısından da önemlidir. Bu nedenle gerek orman ekosistemi içerisinde gerekse ormanlık alanlar dışındaki yetişme ortamının uygun olduğu yerlerde, öncelikle hızlı gelişen yerli türlerle ağaçlandırmalar yapılarak, yoğun kültür metotları ve daha kısa idare süreleri ile birim alandan daha fazla ürün alınması hedeflenmektedir.

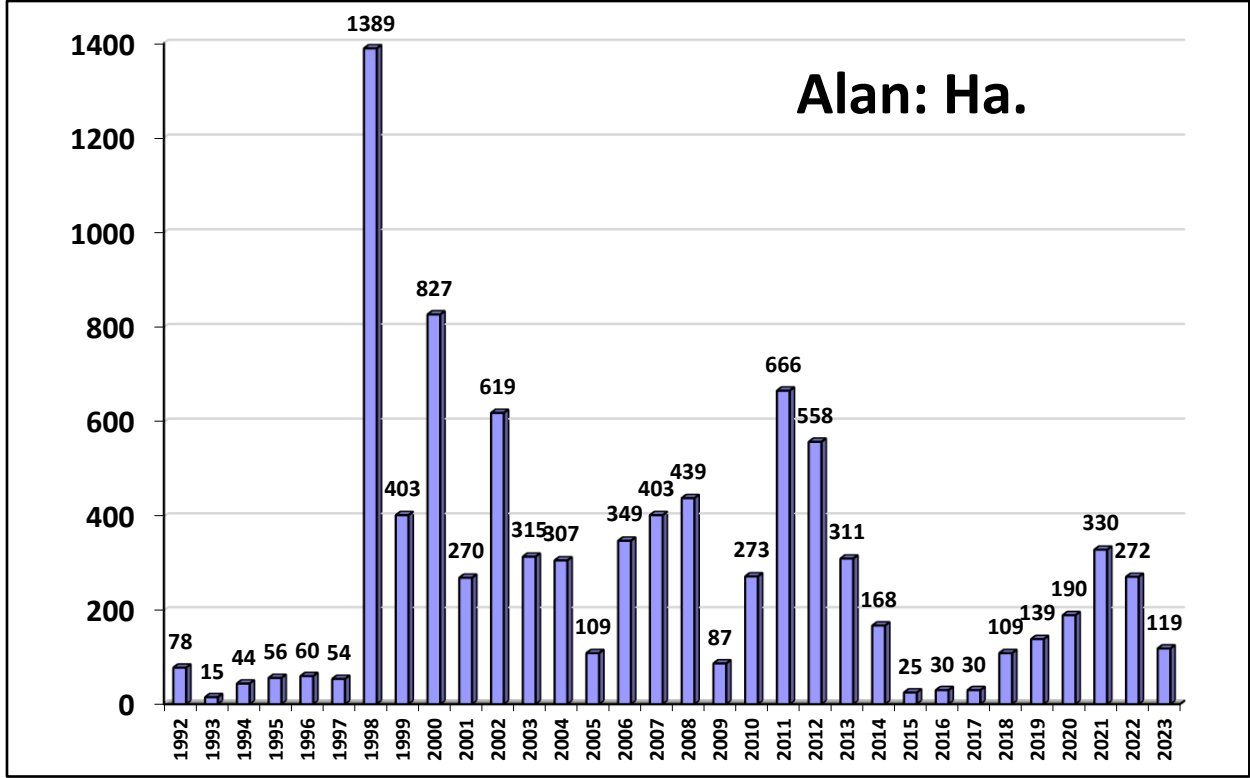
Çizelge 78-Bölge Müdürlüğümüzde 2023 yılı faaliyetleri ve Aralık ayı itibari ile gerçekleştirmeleri;

FAALİYET ADI	BİRİM	PROGRAM	GERÇEKLEŞME	
Ağaçlandırma	Tesis	Ha.	150	156
	Bakım	Ha.	1.100	1.100
Endüstriyel Ağaçlandırma	Tesis	Ha.	25	25
	Bakım	Ha.	3.900	3.900
Ormanların Rehabilitasyonu	Tesis	Ha.	-	-
	Bakım	Ha.	-	-
Maden Sahası Rehabilitasyonu	Tesis	Ha.	-	-
	Bakım	Ha.	25	25
Etüt Proje	Ha.	400	460	
Toprak Muhafaza	Ha.	-	-	

E.3.1.9. 1992-2023 Yılları Arası Özel Ağaçlandırma Faaliyetleri

Özel ağaçlandırma çalışmaları 1992 yılında başlamıştır. 1992-2023 yılları arasında yapılan projeler kapsamında Balıkesir’de 9.044 Ha. saha için müracaatta bulunulmuştur.

Özel ağaçlandırma sahaları:

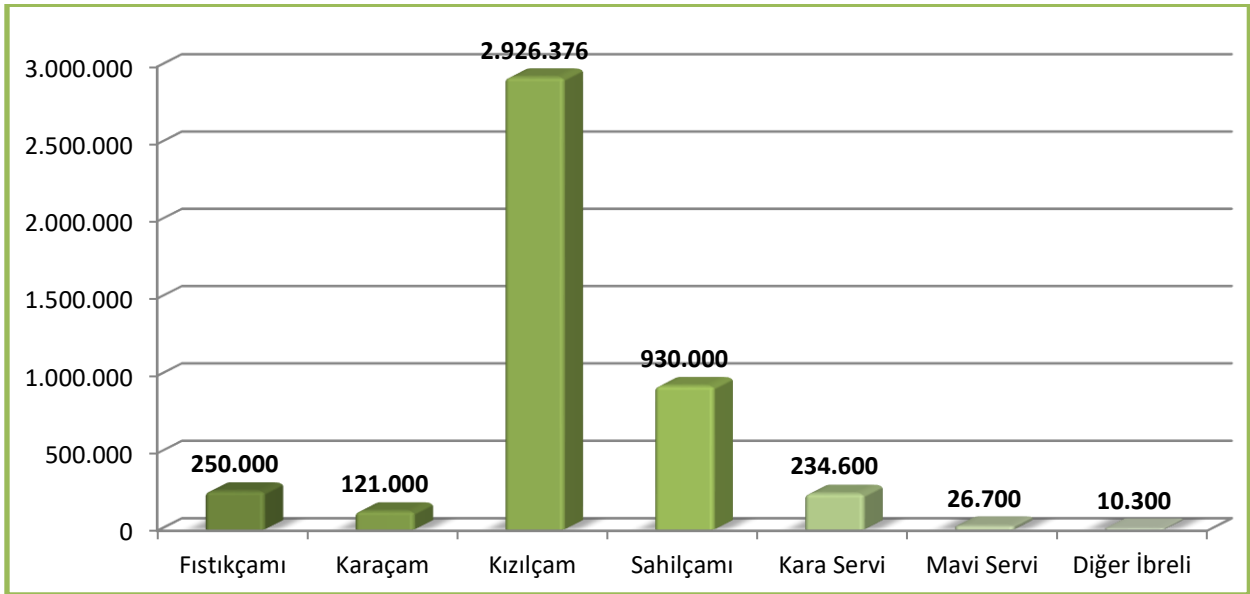

Grafik 17- Balıkesir ilinde yıllara göre Özel ağaçlandırma sahaları

E.3.1.10. Fidanlık Faaliyetleri

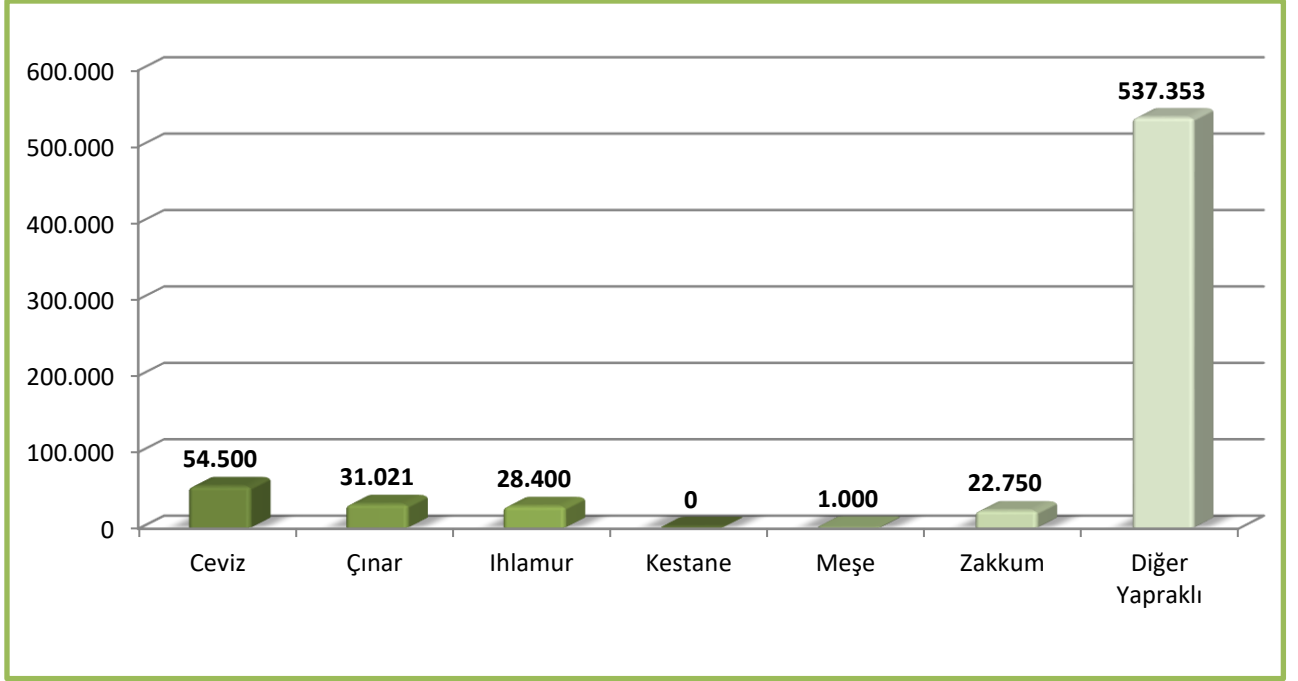
Fidan Üretimi

Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğünde **Dursunbey, Sındırgı ve Balıkesir**'de olmak üzere **3 adet fidanlık tesisi** bulunmaktadır. 2023 yılı fidan üretim programı **5.174.000** adettir.

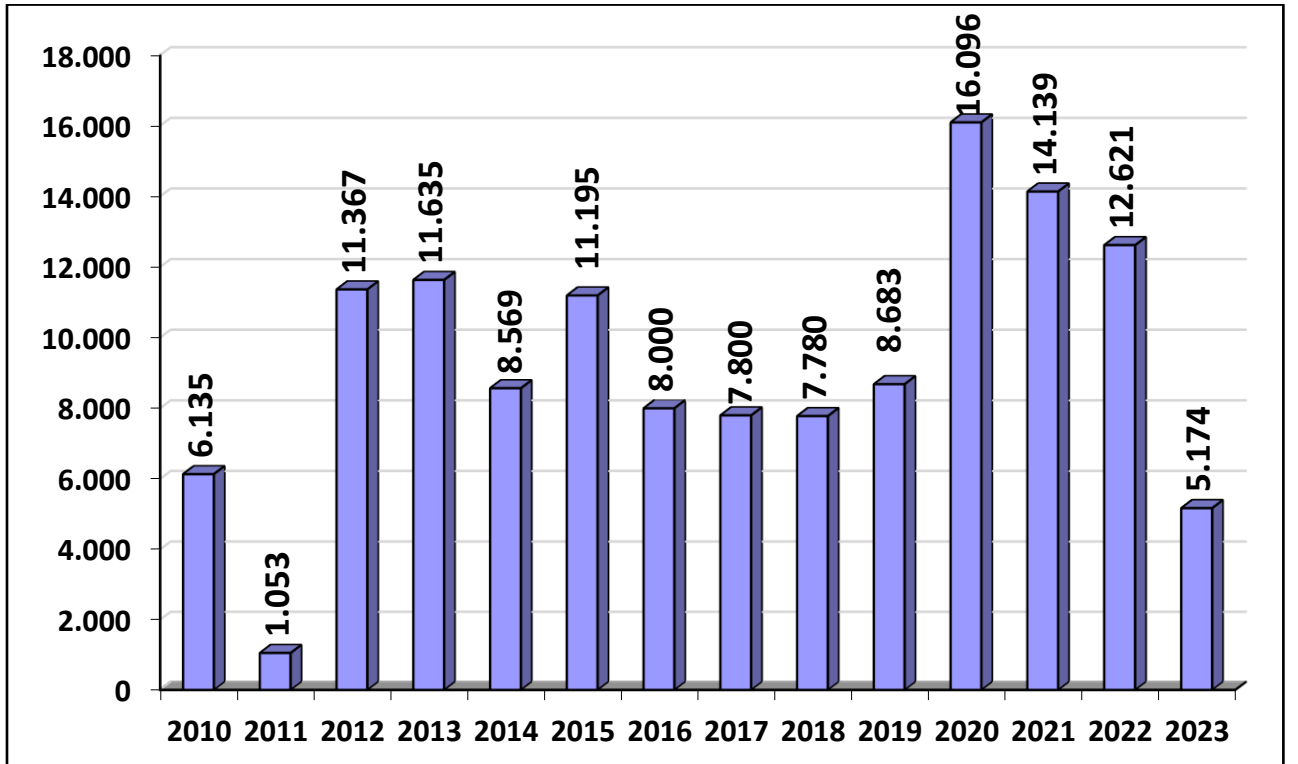

Grafik 18-2023 Yapraklı Üretim Programı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Grafik 19--2023 Yapraklı Üretim Programı

Grafik 20- Yıllar itibariyle fidan üretim miktarı:

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Ağaçlandırmaların teknik ve ekonomik yönden başarılı olabilmesi, diğer etkenler yanında, her şeyden önce tür seçimi ile kalite ve kantite bakımından en yüksek verimi sağlayan ve yetiştirme ortamına uygunluğu belirlenmiş tohumlar ve bu tohumlardan elde edilen sağlıklı, kaliteli fidanların kullanılmasıyla mümkündür. Teknik ormancılıkta esas gaye sürekliliğin sağlanması olup, bunda orijini belli, üstün genetik nitelikli tohumlardan elde edilen kaliteli fidanlarla yapılan ağaçlandırmaların büyük önemi bulunmaktadır. **2023** Yılında Bölge Müdürlüğümüz fidanlıklarında **5.174.0000** adet fidan üretilmiştir.

E.3.1.11. İzin–İrtifak Faaliyetleri

Çizelge 79-Balıkesir İlinde Orman Sayılan Alanlarda 2023 Yılı İtibariyle Mevcut İzinler

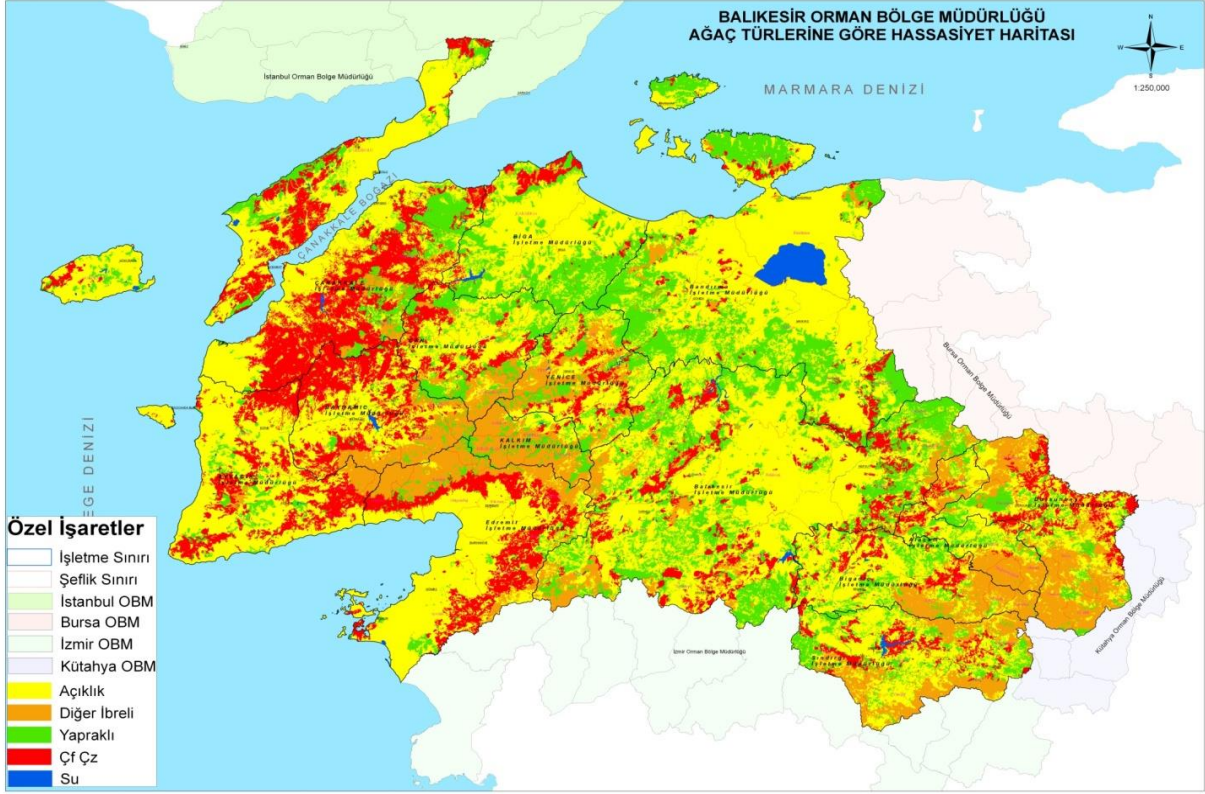
İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	MADEN İZİNLERİ		İZİN VE İRTİFAK İZİNLERİ		ENERJİ İZİNLERİ		18.MADDE İZİNLERİ		TOPLAM	
	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)
TOPLAM	1855	4.241,36	1443	5.639,65	493	3.662,75	3	1,24	3794	13.545,00

Toplamda verilen 3794 adede denk gelen 13.545,00 Ha. izin alanı Balıkesir Bölge ormanlarının % 1,98'sine tekabül etmektedir. 2023 Yılı İtibariyle; ormanlık alanlardan verilen izinlerden 424.339.112,28 TL gelir elde edilmiştir.

E.3.1.12. Orman Yangınları

Orman varlığımızı tehdit eden ve her yıl binlerce hektar orman alanının yok olmasına neden olan orman yangınlarıyla mücadelede, orman yangınlarının çıkmasına mani olunması veya her türlü tedbire rağmen çıkan yangınların büyük boyutlara ulaşmadan kısa zamanda söndürülebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, öncelikle bu hususta yeterli alt yapıya ve güçlü bir organizasyona sahip olmayı gerekli kılmaktadır.

ORMAN YANGINLARI İLE MÜCADELE FAALİYETLERİ YANGIN RİSK HARİTASI

Harita 6- Yangın risk haritası

Çizelge 80-Orman Yangınları ile Mücadele Tesis ve Araçları:

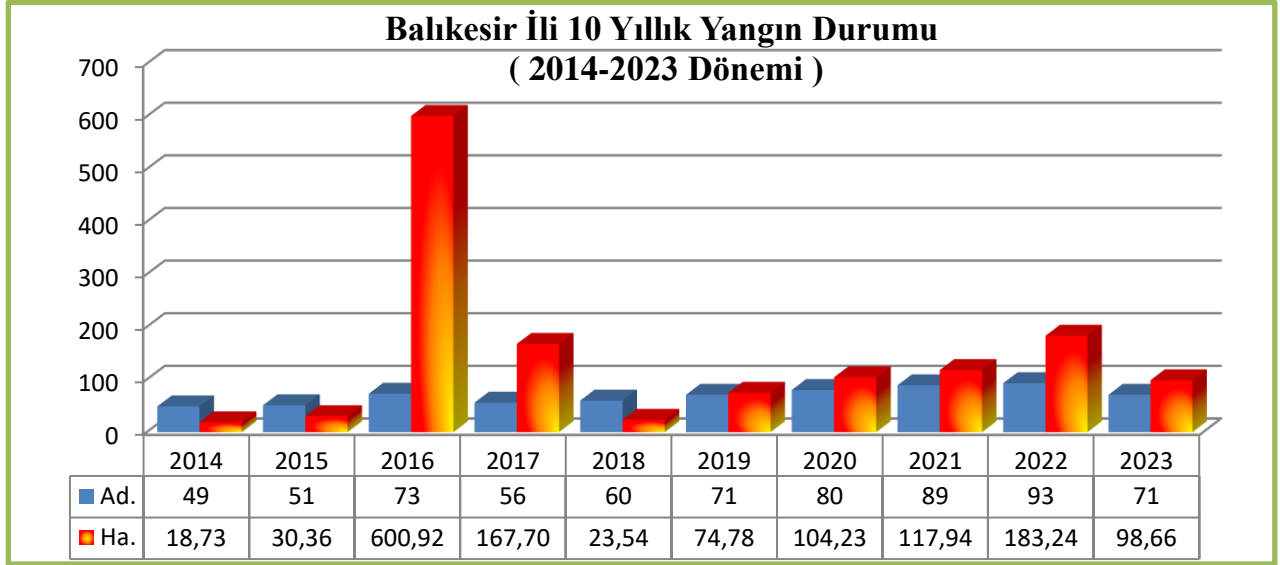
İlk Müdahale Ekip Binası	: 63
Yangın Gözetleme Kulesi	: 61
Pikap (Hizmet Vasıtası)	: 146
Minibüs (Yan.Yön.Aracı)	: 1
Motosiklet	: 19
Dozer	: 10
Greyder	: 12
Ekskavatör	: 6
Mini Ekskavatör	: 3
Lastik Tekerlekli Kepçe	: 10 (7 İşl Müd + 3 Fidanlık)
Treyler	: 12 (4 İdare + 8 Kiralık)
İlk Müdahale Aracı	: 29
Su İkmal Aracı	: 20
Arazöz	: 69
Helikopter	: 5 (Balıkesir 3 + Edremit 1+Erdek 1 KiralıkHelikopter)
Uçak uçak)	: 2 (Kocaseyit Havaalanında konuşlu 2 adet kiralık tanker

Orman yangınlarına etkin ve erken müdahale yapılabilmesi amacıyla; özellikle hava araçlarının alabileceği **127 adet** çay, gölet ve barajın yanında, Kurumumuz tarafından da yaklaşık bin tonluk **113 adet** Helikopter Havuzu yaptırılmıştır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Ayrıca Edremit İlçesi Kazdağı Milli Parkı içine yapılan 100 Tonluk su deposu dâhil olmak üzere sadece kara araçlarımızın su alabileceği **63 adet** de Arazöz Havuzu/Su Deposu yapılmıştır.

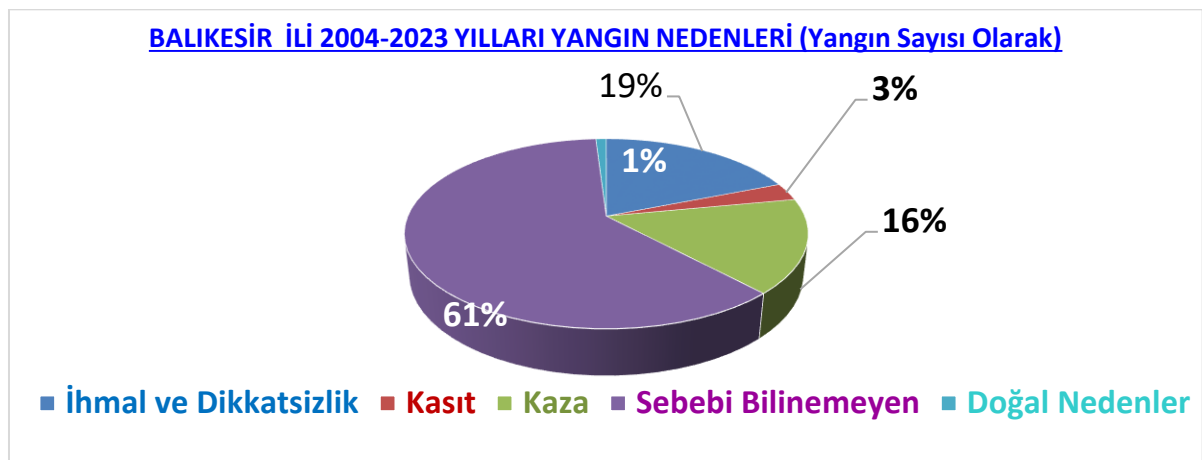
Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile birlikte, orman köylülerine dağıtılan motopomplu su tankeri sayısı da **797 adete** ulaşmıştır.

Grafik 21- Balıkesir İli 10 Yıllık Yangın Durumu

Olağanüstü meteorolojik hava hallerinin yaşandığı 2023 yılı, orman yangınları açısından da yoğun geçmiş ve İlimizde meydana gelen **71 adet** orman yangını **98,66 Hektar** ormanlık alan zarar görmüştür. Fakat Kurumlar arasındaki işbirliği ve alınan önleyici tedbirler sayesinde toplam son 20 yıl için yıllık yanan alan miktarı 293,88 Hektar göz önünde bulundurulduğunda 2023 yılını en az hasarla bitirildiği söylenebilir.

Orman yangınlarının dışında yıl içinde **432 adet kırsal alan yangınına** da müdahale edilmiş olup, yangınların ormana sirayet etmesi önlenmiştir.

Grafik 22- Balıkesir ili 2004-2023 Yılları Yangın Nedenleri

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 81-Bölge Müdürlüğü Balıkesir İlinin Personel Sayısı

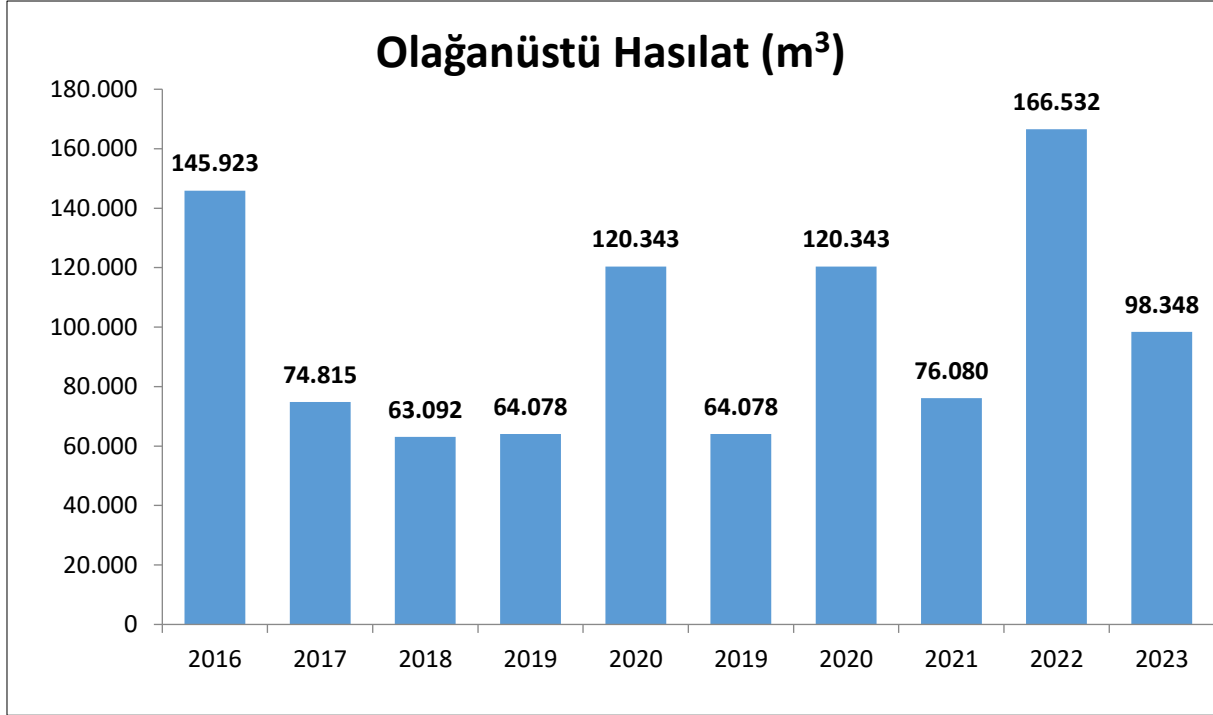
Genel İdari Hizmetler	446
Teknik Hizmetler	191
Yardımcı Hizmetler	15
Diğer Hizmet Sınıfları	8
Sözleşmeli Personel	62
Kadrolu İşçi	540
Geçici İşçi	173
Genel Toplam	1435

E.3.1.13. Ormanlar Üzerinde Biyotik veya Abiyotik Faktörlerin Etkileri

Orman zararlılarıyla mücadele de kullanılan kimyasal mücadele yöntemlerinden vazgeçilerek biyolojik, biyoteknik ve mekanik mücadele yöntemleri kullanılmaktadır. Orman zararlılarıyla mücadele de biyolojik mücadele yöntemi; doğal bir yöntem oluşu, tabii dengenin sağlanabilmesi, en az masrafla en iyi sonucun alınması yanında mücadelenin etkinliğinin kalıcı olması avantajları nedeniyle tercih edilmektedir. Biyolojik mücadele yöntemi olarak her yıl ormanlara kuş yuvası asılması, tel kafes yöntemi ile faydalı böceklerin ormana salınması, faydalı böcek üretiminin artırılması ve ormana salınması ile uygun silvikültürel tekniklerle zararlılara karşı ormanların direncinin artırılmasına yönelik gerçekleştirilecek çalışmalar faaliyet unsurlarını oluşturmaktadır.

Çizelge 82-2023 Yılı Aralık Sonu Orman Zararlılarıyla Mücadele Çalışmaları

İŞİN CİNSİ	2023 YILI			
	PROGRAM		GERÇEKLEŞME	
	Alan (Ha.)	Tutar (TL)	Alan (Ha.)	Tutar (TL)
Biyolojik Mücadele	3.579	237.630	3.579	163.690
Biyoteknik Mücadele	6.920	1.683.763	6.920	663.565
Mekanik Mücadele	1.484	121.000	1.484	31.513
TOPLAM	11.983	2.042.393	11.983	858.768
Calasoma Üretimi (Adet)	8.000	80.000	3.200	32.058
Kuşyuvası (Adet)	900	180.000	900	108.000
Torymus cinensis (Adet)	1.000	10.000	1.933	9.440

Grafik 23- Olağanüstü Hasılat (m³)

Mevzuatımız gereği bu olaylar 3 ha. dan küçük münferit yada gruplar halindeki ağaçlara isabet etmiş ise, sadece zarar gören alanda tespit edilen ağaçlar kesilip, üretime verilerek değerlendirilmekte; olay 3 ha. dan büyük alanda ve toplu olarak meydana gelmişse ayrıca bu alanlar gençleştirmeye alınıp ağaçlandırılarak yeniden orman tesis edilmektedir.

1985 yılında Ormanlar üzerinde hava kirliliğinin etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi Uluslararası İşbirliği Programı ve 1986 yılında Atmosferik Kirliliğe karşı Ormanların Korunması Avrupa Birliği Planı İşbirliğinde, Seviye I ve Seviye II programları oluşturulmuştur. Seviye I olarak adlandırılan program, Avrupa'da 33 ülkeyi kapsayan 16 km X 16 km Grid ağı yoğunluğunda takriben 6.000 adet sabit deneme alanlarından veri sağlamayı mümkün kılmaktadır. Tepe değerlendirme faaliyetlerinin yanı sıra 2006 yılında başlatılan BioSoil demonstrasyon projesi ile ayrıca 1994 yılında birçok Avrupa Ülkesinde gerçekleştirilen orijinal toprak inceleme çalışmalarının tekrarına gidilmektedir. Orman ekosistemlerinin yoğun izlenmesi Seviye II programında ise çeşitli stres faktörlerinin orman ekosistemlerine olan etkisini belirlemek amacıyla sistematik olmayan yöntem uygulanarak toplam 860 sabit deneme alanı Avrupa'nın en önemli ekosistemlerini temsil etmek üzere alınmıştır.

Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü Balıkesir İli sınırları içerisinde toplam 28 adet Seviye I ve 3 adet Seviye II deneme alanında orman ekosistemlerini izleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

E.3.2. Milli Parklar

Edremit ilçesinde yer alan 20.934,83 hektarlık saha 17.04.1993 tarihinde Milli Park ilan edilmiştir. Alanın 1995 yılında master planı yapılmıştır. Biyolojik çeşitlilik, Milli Parkın ana

kaynak değerini meydana getirmektedir. Bugüne kadar Kazdağı'nda 1000 bitki taksonu tespit edilmiştir. Başta Kazdağı Göknarı olmak üzere 32 adet Kazdağı'na endemik tür bulunmaktadır. Bunun yanında Türkiye'nin endemik türü olan ve Kazdağı'nda yetişen 48 adet, endemik olmayan ancak Türkiye'de sadece Kazdağı'nda yetişen 15 adet tür bilinmektedir. Kazdağı Milli Parkı WWF tarafından da Önemli Bitki Alanlarına dâhil edilmiştir. Kazdağları silsilesinin etekleri arkeolojik açıdan ülkemizin en zengin bölgesi olma özelliğini de taşımaktadır. Milli Park'ın çevresinde Thebe, Killa, Khrysa, Anderia, Antandros, Pedosos ve Astrya antik yerleşim bölgeleri bilinmektedir.

2. Kuşcenneti Milli Parkı

Bandırma, Manyas ve Gönen ilçelerinde yer alan 17.058,37 hektarlık saha 27.07.1959 tarihinde Milli Park ilan edilmiştir. Saha içerisinde kuş gözlem kulesi ile idare ve ziyaretçi merkezi bulunmaktadır. Alanın Uzun devreli gelişme planı 06.05.2019 tarihinde Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Asya- Avrupa-Afrika kıtaları arasındaki kuş göç yolları üzerinde bulunan ve biyolojik çeşitlilik açısından uluslararası düzeyde öneme sahip olan Milli Park, önemli karakterdeki ekosistemleri bünyesinde barındıran bir cazibe merkezi, doğa cennetidir. Kuşcenneti Milli Parkı, bünyesinde barındırdığı 266 kuş, 419 bitki ve Kuş Gölündeki 32 balık türü ve çeşitli sürüngen türleri için yaşamsal öneme sahiptir. Mevsimlere göre su seviyesi değişmekte olup bol gıdalı (ötrofik) bir Göl'dür. Kuşcenneti Milli Parkı, Avrupa Konseyi tarafından çok iyi korunan ve kıta ölçeğinde değer taşıyan doğal alanlara verilen "Avrupa Diploması"nın en üst kategorisi olan A sınıfı Diploma ya sahip olup, Diploma 2021 yılında bir dönem daha (3 yıl) uzatılmıştır. 5-6 Ekim 2023 tarihinde Avrupa Konseyince görevlendirilen heyet alanda inceleme çalışmalarını yapmış Diplomanın geçerliliğinin devam edip etmeyeceği konusunda raporlamalarını Avrupa Konseyine sunmuşlardır.

E.3.3. Tabiat Parkları

1. **Ayvalık Adaları Tabiat Parkı:** Ayvalık ilçesinde yer alan 19.624,27 hektarlık saha 21.04.1995 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Tabiat parkının Uzun devreli gelişme planı 2004 yılında onaylanmıştır. Ayvalık ilçesinde bulunan 22 adanın 21 adedi Tabiat Parkı içerisinde bulunmaktadır. Tabiat Parkı; tarihi, kültürel ve arkeolojik kaynak değerleri açısından da oldukça zengindir. Özellikle küresel ölçekte nesli tehlike altında olan ve endemik böcek türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Karasal ve Denizsel ekosistemlerdeki zengin biyoçeşitlilik varlığı Tabiat Parkı'nın kaynak değerlerini oluşturmaktadır.

2. **Sarımsaklı Tabiat Parkı:** Ayvalık ilçesinde yer alan 1,59 hektarlık saha 11.07.2011 tarihinde tabiat parkı ilan edilmiştir. Gelişme Planı hazırlanarak Genel Müdürlüğümüze iletilmiştir. Tabiat Parkı'nın hakim türü Kızılçam (Pinus brutia)'dır. Ayrıca ekimle tesis edilmiş münferit olarak bulunan okaliptüs bireyleri mevcuttur. Yapılan çalışmalar sonucunda; 32 familyaya ait 82 bitki türü tespit edilmiştir.

3. **Değirmenboğazı Tabiat Parkı:** Karesi ilçesinde yer alan 24,89 hektarlık saha 11.07.2011 tarihinde tabiat parkı ilan edilmiştir. Gelişme Planı 31.12.2020 tarihinde Genel Müdürlüğümüze onaylanmıştır. Değirmenboğazı Tabiat Parkı'nın en önemli kaynak değerleri su kaynakları ile orman alanları olup; orman ekosistemi ağırlıklı olarak yaprak dökmeyen ibreli karaçam ormanlarından oluşmaktadır.

4. **Darıdere Tabiat Parkı:** Edremit ilçesinde yer alan 10,44 hektarlık saha 11.07.2011 tarihinde tabiat parkı ilan edilmiştir. Gelişme Planı 2014 yılında onaylanmış olup taslak revize plan hazırlanarak Genel Müdürlüğümüze iletilmiştir. Tabiat Parkı'nın kaynak değeri orman ekosistemidir. Günübirlik ve konaklamalı dinlenme amacına uygun olmakla birlikte Kazdağları'nın eşsiz flora ve faunasıyla iç içe oluşu turizm açısından da önem arz etmektedir.

E.4. Çayır ve Mera

4342 sayılı Mera Kanunu'nun yayım tarihi olan 28.02.1998 tarihinden 31.12.2023 tarihine kadar;

Tespit tahdit çalışma programına alınan 950 birimden, 950 yerleşim biriminde tespit çalışmaları tamamlanmış olup, toplam 84.468,03 hektar mera alanı tespit edilmiştir.

Tahdidi biten 950 birimde 82.743,15 hektar mera alanının aplikasyon ve harita yapım işleri tamamlanmıştır.

937 mahallede ise tahsis çalışmaları tamamlanarak 75.479,70 hektar mera alanının ilgili mahallelere tahsisi yapılmıştır.

Tespit-Tahdit Askıları tamamlanan 82.743,15 hektar yüz ölçüme sahip 16.181 parselin verileri Mera Bilgi Sistemi'ne (MERBİS) yüklenmiştir.

E.4.1. Mera Islah Çalışmaları

1- 25 yerleşim biriminde toplam 45.900,50 dekar mera alanında ıslah çalışmaları tamamlanmıştır.

2- 7 ilçemizde 10 mahallemizde toplam 24.793,11 dekar alanda mera ıslah çalışmaları devam etmektedir.

E.5. Sulak Alanlar

1. **Kuşgölü (Manyas) Ramsar Alanı:** Balıkesir ilinin Bandırma ve Manyas ilçeleri sınırlarında yer almaktadır. Türkiye'nin Ramsar (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması) Sözleşmesine taraf olmasıyla birlikte 28/05/1994 tarihinde ilk olarak gölün kuzeydoğusunda kalan 10.200 hektarlık bölümü tescil edilmiş, 1998 yılında ise sahanın tamamı Ramsar Listesine dâhil edilmiştir. Tescil alanı büyüklüğü 20.400 hektardır. 28.12.2005 tarihinde Sulak Alan Koruma Bölgeleri belirlenmiştir. Kuş Gölü Sulak Alanının Tampon Bölge alanı 42.876 hektardır. Kuşçenneti Milli Parkı Sınırları Kuş (Manyas) Gölü Sulak Alanı Sınırlarının içerisinde yer almaktadır. Kuşçenneti Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı ve Sulak Alan Yönetim Planı adıyla tek plan yapılması yönünde çalışmalara 2017 yılında başlanmış olup hazırlanan Kuşçenneti Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı ve Sulak Alan Yönetim Planı 06/05/2019 tarihinde Bakanlığımızca, 26/06/2019 tarihinde ise Ulusal Sulak Alan Komisyonunca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

2. Gönen Deltası Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanı: Gönen ilçesinde yer alan 9.770,85 hektarlık sahanın 2016 yılında Sulak Alan Koruma Bölgeleri belirlenmiştir. 2012 yılında Gönen

Çayı Deltası Sulak Alan Alt Havzası Biyolojik Çeşitlilik Araştırma Projesi yapılmıştır. Sulak Alan Yönetim Planı 2017 yılında tamamlanmış olup, Su kalitesi izlenmesi 2018 yılında yapılmıştır. Gönen Deltası Sulak Alan Yönetim Planı Revizyon aşamasındadır. 10 Temmuz 2023 tarihinde yüklenici firma ile sözleşmesi yapılmış olup 4 Temmuz 2024 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.

3. Şeytan Sofrası Mahalli Öneme Haiz Sulak Alanı: Ayvalık İlçesi sınırları içerisinde bulunan Şeytan Sofrası 24.01.2017 tarih ve 60 sayılı Genel Müdürlük Oluru ile Mahalli Sulak Alan olarak tescil edilmiştir.

4. Karakoç Deresi Mahalli Öneme Haiz Sulak Alanı: Ayvalık İlçesi sınırları içerisinde bulunan Karakoç Deresi 24.01.2017 tarih ve 56 sayılı Genel Müdürlük Oluru ile Mahalli Sulak Alan olarak tescil edilmiştir.

5. Akçay Sazlıkları Mahalli Öneme Haiz Sulak Alanı: Edremit İlçesi sınırları içerisinde bulunan Akçay Sazlıkları 03.11.2022 tarih ve 7602847 sayılı Genel Müdürlük Oluru ile Mahalli Sulak Alan olarak tescil edilmiştir.

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İl sınırlarımız içerisinde Tabiat Anıtı bulunmamaktadır.

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Kazdağı Göknarı Tabiatı Koruma Alanı: Edremit ilçesinde yer alan 254,17 hektarlık saha 15.06.1988 tarihinde Tabiatı Koruma Alanı ilan edilmiştir. Endemik ve nesli tehlikeye düşmüş Kazdağı Göknarı mevcudiyeti ile zengin bir yaban hayatı potansiyeline sahip eşsiz bir orman ekosistemi özelliği göstermesi sahanın kaynak değerini oluşturmaktadır.

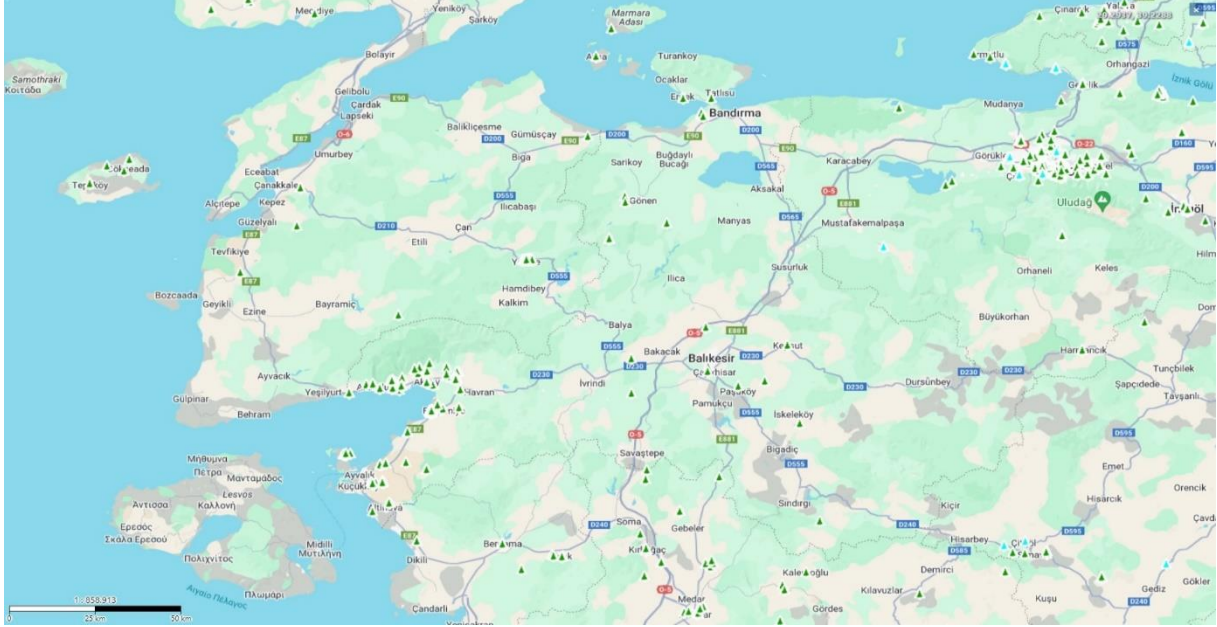

Resim 21- Kazdağı Göknarı

E.6.3. Anıt Ağaçlar

İl sınırlarımız içinde “Tabiat Varlığı” olarak 2023 Yılıının başından bu yana Müdürlüğümüz personelleri tarafından arazi çalışmaları yapılan ve(ya) devam eden Anıt Ağaç tespitleri yer almaktadır.

İlimizde Toplam 1587 adet tescilli ağaç bulunmaktadır.

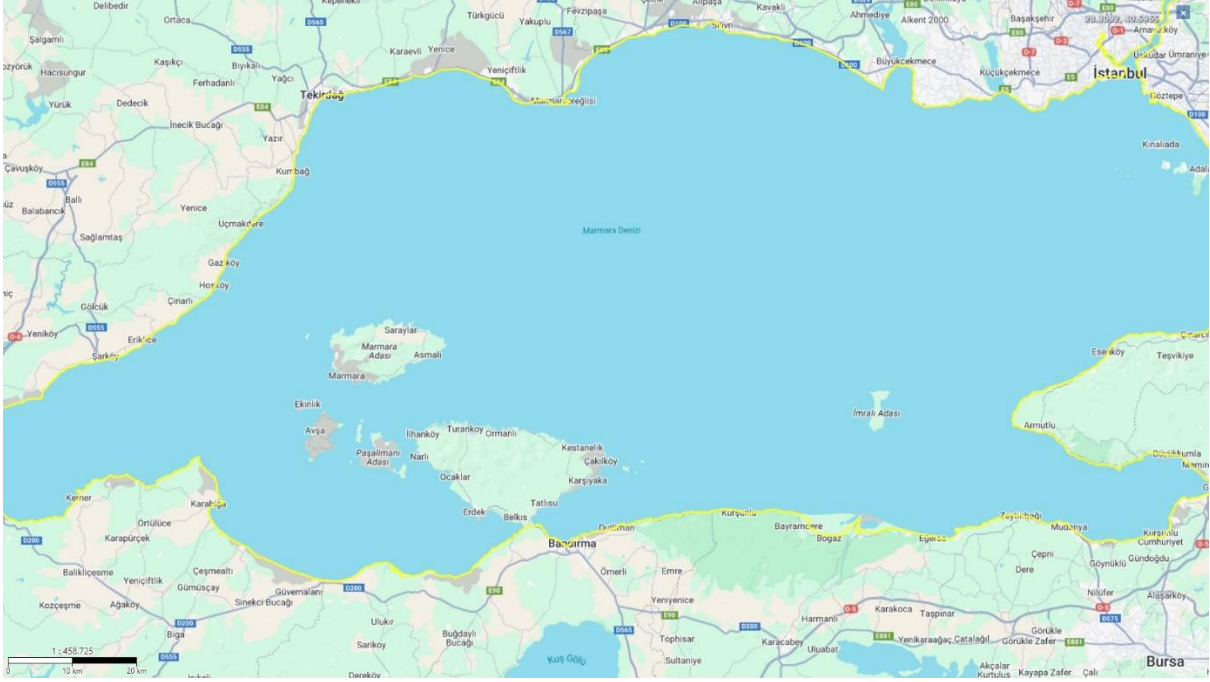
Harita 7- Balıkesir İlinde yer alan Tescilli Ağaçlar

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

05.11.2021 tarih ve 31650 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 04.11.2021 tarih 4758 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi, İlimiz, Marmara ve Erdek İlçelerinin kara ve deniz yüzeyinin tamamını, Bandırma İlçemizin ise kıyı kenar çizgisinin deniz tarafı olarak sınırlandırılmıştır.

Doğal değerlerin, ekolojik, sosyo-kültürel ve ekonomik süreçlerin analiz edildiği ve alanda ilgili tarafların yürütmüş olduğu tüm faaliyetlerin de dikkate alındığı, yönetim kriterlerinin belirlendiği bir planlama süreci sonunda Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesinin yönetim planı Bakanlığımız tarafından hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Harita 8- Balıkesir de yer alan özel çevre koruma bölgeleri

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Balıkesir İl sınırları içerisinde; 7835,875 hektarlık 1. Derece Doğal Sit Alanı, 41,804 hektarlık 2. Derece Doğal Sit Alanı, 2817,237 hektarlık 3. Derece Doğal Sit Alanı, 99,639 hektarlık Derece Belirsiz Doğal Sit Alanı, 5270,094 hektarlık Nitelikli Doğal Koruma Alanı, 7176,703 hektarlık Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı, 21735,290 hektarlık Kesin Korunacak Hassas Alan olmak üzere toplam 44877,003 hektarlık doğal sit alanı bulunmaktadır.

Bakanlığımız 2014 yılı bütçesinde yer alan; “BALIKESİR İLİ DOĞAL SİT ALANLARININ EKOLOJİK TEMELLİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJESİ” Müdürlüğümüz personelinin de katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bu proje kapsamında İlimiz Doğal Sit Alanları 4 mevsim incelenerek, mevcut doğal sit alanlarının ekolojik durumu ortaya konulup, dosyalar idaremize teslim edilmiştir.

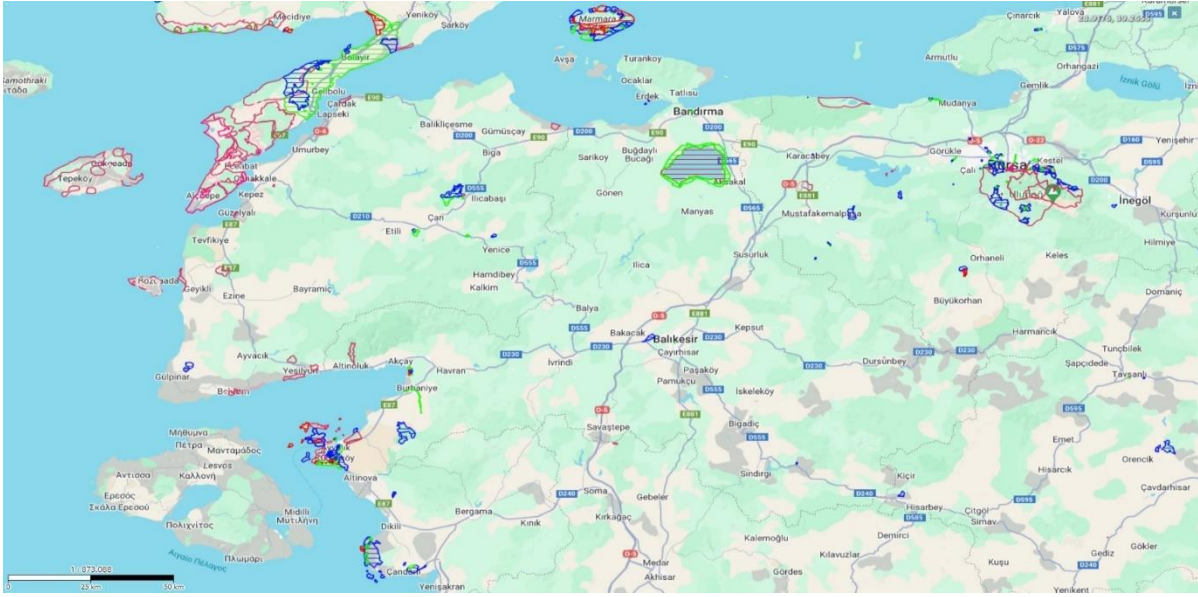
Bu kapsamda;

- 1- Kesin korunacak hassas alanlar
- 2- Nitelikli koruma alanları
- 3- Sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanları

hakkında, Müdürlüğümüz 2018 yılının başından bu yana 74 adet alana ilişkin raporlardan 74 adedi gündeme alınarak Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunda karara bağlanmış ve onay için Bakanlığa gönderilmiştir. Balıkesir İli Doğal Sit Alanlarının

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında 63 adet alan Cumhurbaşkanlığı Kararı ve Bakanlık Makam Oluru ile Tescil edilmiştir.

Harita 9 - Balıkesir İli Doğal Sit Alanları

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde doğal, tarihi ve kültürel değerlere sahip ancak kentleşme, turizm, tarım ve sanayi baskısı altındaki Doğal sit alanları ve Özel Çevre Koruma Bölgelerinde; bütünleşik alan yönetimi yaklaşımıyla ve çok yönlü bakış açısı ile Biyolojik çeşitlilik ve doğal değerlerin sürdürülebilirlik anlayışıyla korunması amaçlanmaktadır. Bakanlığımızın “BALIKESİR İLİ DOĞAL SİT ALANLARININ EKOLOJİK TEMELLİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJESİ” kapsamında tescil işlemleri için çalışmalar devam etmekte olup tescilli koruma alanları ve tabiat varlıkları ile ilgili koruma, izin ve onay işlemleri yerine getirilmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı 2. Bölge Müdürlüğü Balıkesir Şube Müdürlüğü sorumluluk sahasında bulunan 2 adet Milli Park, 4 adet Tabiat Parkı, 5 adet Sulak Alan ve 1 adet Tabiatı Koruma Alanı barındırdıkları flora ve fauna türleriyle Türkiye ve Balıkesir İli için eşsiz doğal kaynak değerlere sahip alanlardır ve bu değerlerin hassasiyetinin bilinciyle korunmaktadır.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı 2. Bölge Müdürlüğü Balıkesir Şube Müdürlüğü

Kaynaklar

- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>
- <https://tvk.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

Balıkesir yüz ölçümü; (Göller dahil) **1.458.300** hektar olup, bunun **385.096** hektarı tarım alanı, **83.440** hektarı çayır mera alanı, **628.614** hektarı orman alanı ve **361.150** hektarı tarım dışı arazi olarak kullanılmaktadır.

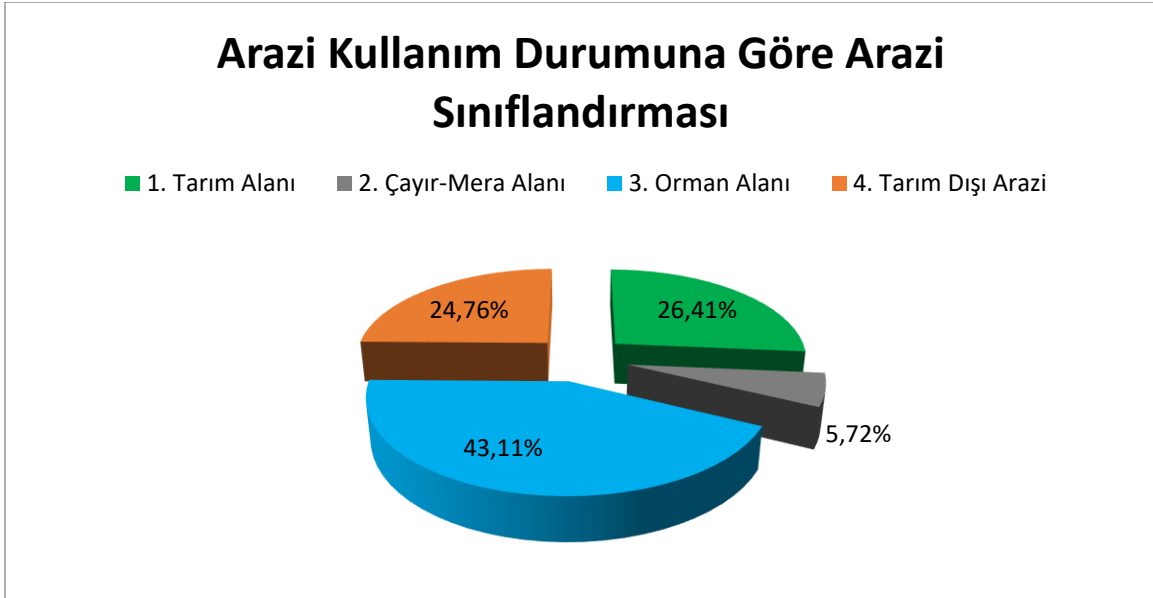
Çizelge 83- Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2024)

Arazi Dağılımı	Alanı (hektar)	Toplam yüzölçümüne Oranı (%)
Tarım Alanı*	385.096	26,41
Çayır-Mera Alanı**	83.440	5,72
Orman Alanı***	628.614	43,11
Tarım Dışı Arazi	361.150	24,76
TOPLAM	1.458.300	100

* : 2022 Yılı TÜİK verisidir.

** : İl Müdürlüğü verisidir.

*** : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü verisidir.

Grafik 24– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2024)

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge 84- Arazi kullanım sınıflandırması

(<https://corinecs.tarimorman.gov.tr>,2024)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	2019		2020		2021		2022		2023	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Tarım Alanı*	387.975	26,81	390.203	26,76	391.141	26,82	390.873	26,80	385.096	26,41
2) Çayır-Mera Alanı**	81.916	5,66	81.828	5,61	82.019	5,63	82.715	5,67	83.440	5,72
3) Orman Alanı***	649.115	44,85	649.115	44,51	649.115	44,51	628.614	43,11	628.614	43,11
4) Tarım Dışı Arazi	328.294	22,68	337.154	23,12	336.025	23,04	356.098	24,42	361.150	24,76
TOPLAM	1.447.300	100	1.458.300	100	1.458.300	100	1.458.300	100	1.458.300	100

* : TÜİK verisidir.

** : İl Müdürlüğü verisidir.

*** : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü verisidir.

E.2. Mekânsal Planlama

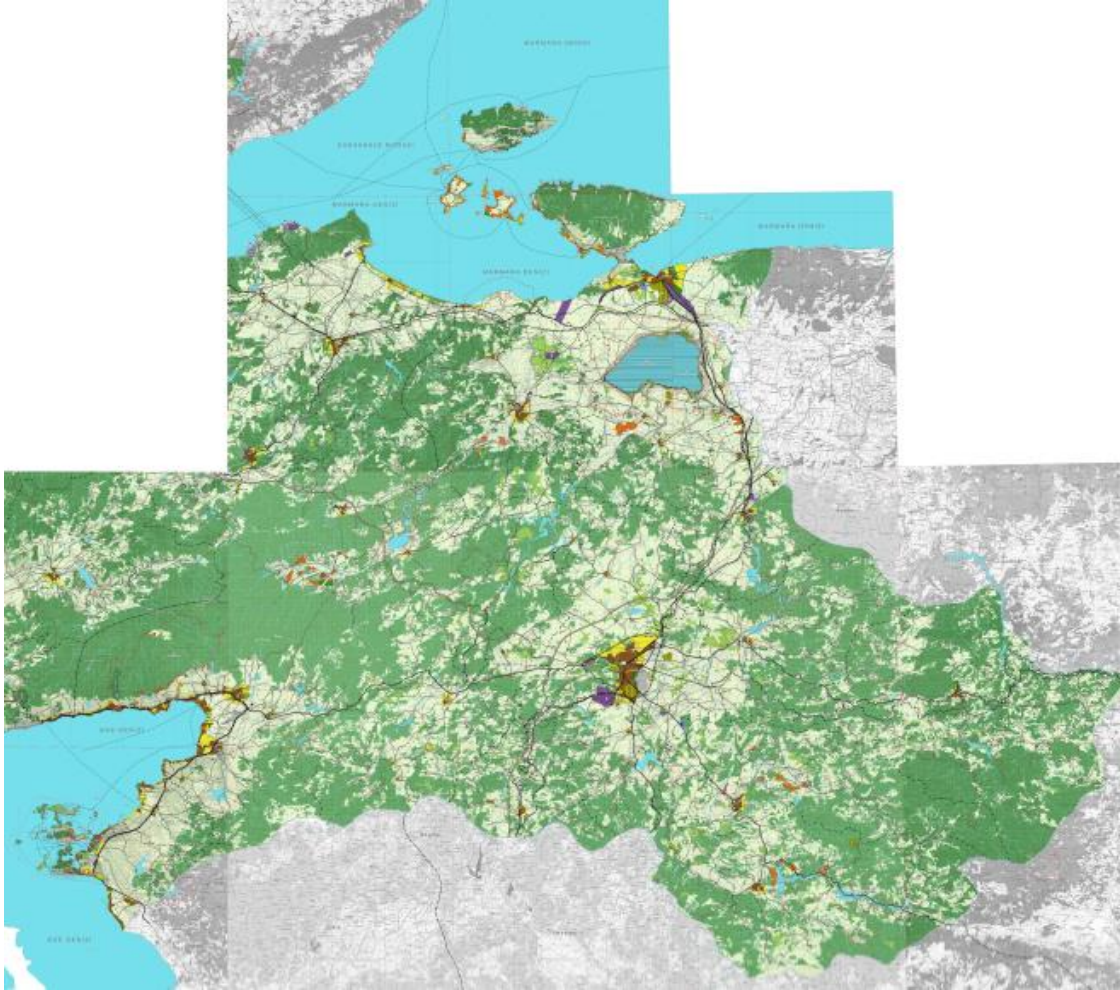
E.2.1 Çevre Düzeni Planı

"Balıkesir - Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.Maddesi uyarınca, Bakanlık Makamı'nın 20/08/2014 tarihli ve 13549 sayılı Olur'u ile onaylanmıştır.

20/08/2014 tarihinde onaylanmış olan Balıkesir - Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, askı sürecindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında 16/02/2015 tarihinde Bakanlık Makamı'nca onaylanmıştır.

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca 16.02.2015 tarihinde onaylanmış olan "Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı"na ilişkin askı sürecinde iletilen itirazlar değerlendirilerek, 05.06.2015 tarihinde Bakanlık Makamınca onaylanmıştır.

Yukarıda bahsi geçen Çevre Düzeni Planı Revizyonlarından sonra ihtiyaç doğrultusunda Bakanlığımızca Çevre Düzeni Planı değişiklikleri yapılmaktadır.

Harita 10- Balıkesir İlinin Çevre Düzeni Planı
(Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü, 05.06.2015)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Balıkesir Bölgesi arazi kullanım verileri ve çevre düzen planları incelendiğinde bölgemizin tarım arazisi açısından geniş kullanım alanına sahip olduğu görülmektedir. Mera alanlarının büyüklüğü tarım arazilerinden sonra gelmektedir. Yıllar içinde hazırlanan Çevre durum raporlarının incelenmesi neticesinde yapılaşma için ayrılan alanların yıllar içinde çoğaldığı göze çarpmaktadır

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
(...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

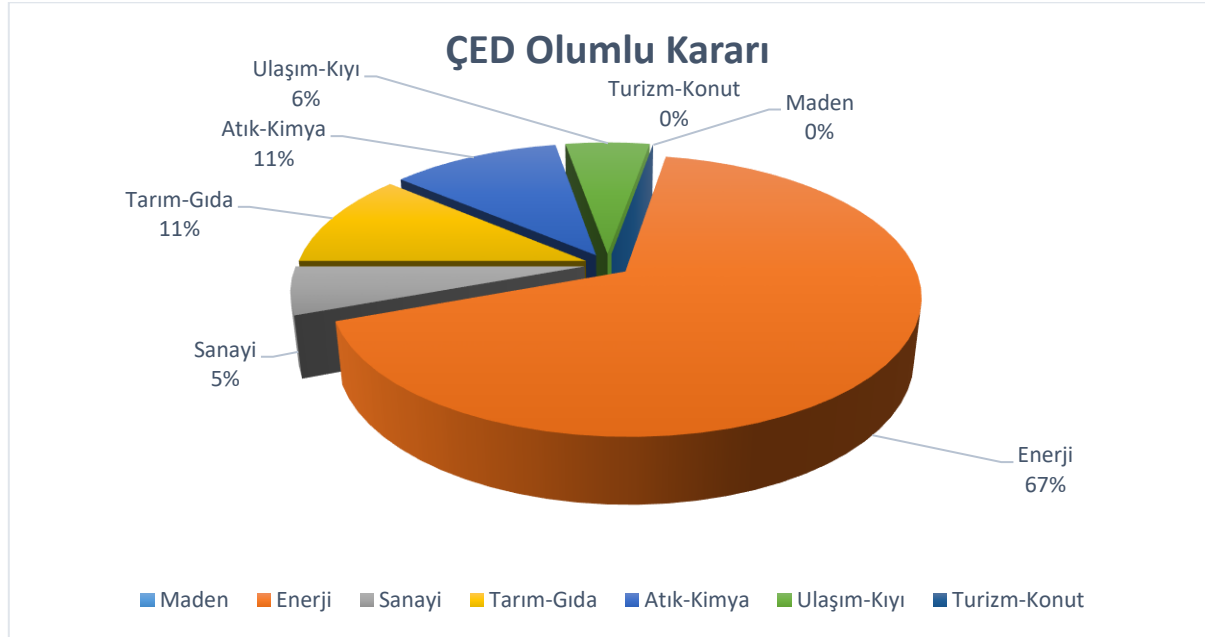
G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge 85 – Bakanlık Merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2023 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

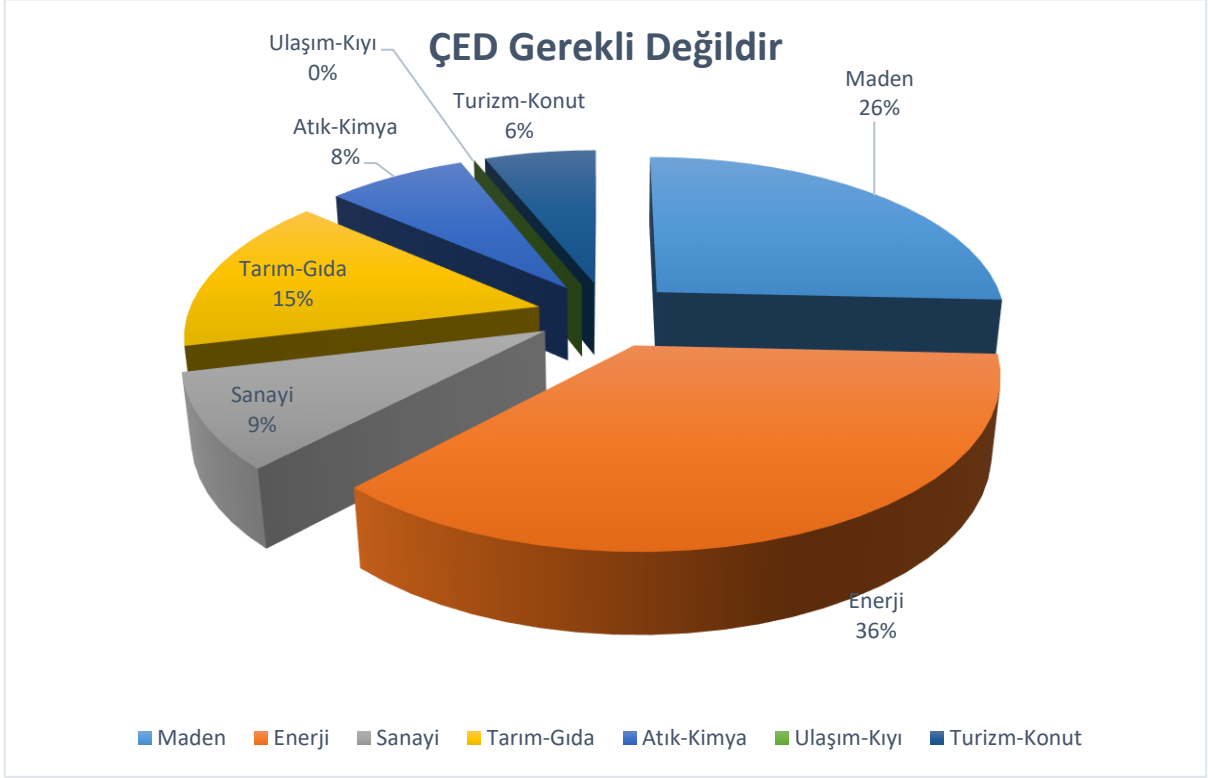
* ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin bir kısmı birden fazla ili kapsadığı durumlarda her il ayrı ayrı bildirimde bulunduğundan ÇED karar sayılarında mükerrerlikler oluşmaktadır. Bilindiği üzere ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin ÇED sürecinin yürütülmesinde Bakanlığımızca ÇED sürecini yürütecek koordinatör il e-ÇED sisteminden ilgili Daire Başkanlığınca belirlendiğinden koordinatör il olarak belirlenen ilin ÇED kararını tabloya işlemesi gerekmektedir.

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	24	23	7	33	5	-	5	97
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	2	-	-	2
ÇED Olumlu Kararı	-	12	1	2	2	1	-	18
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	-
İade/İptal	3	-	-	-	-	-	-	-

Grafik 25 – 2023 yılında ÇED Olumlu Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

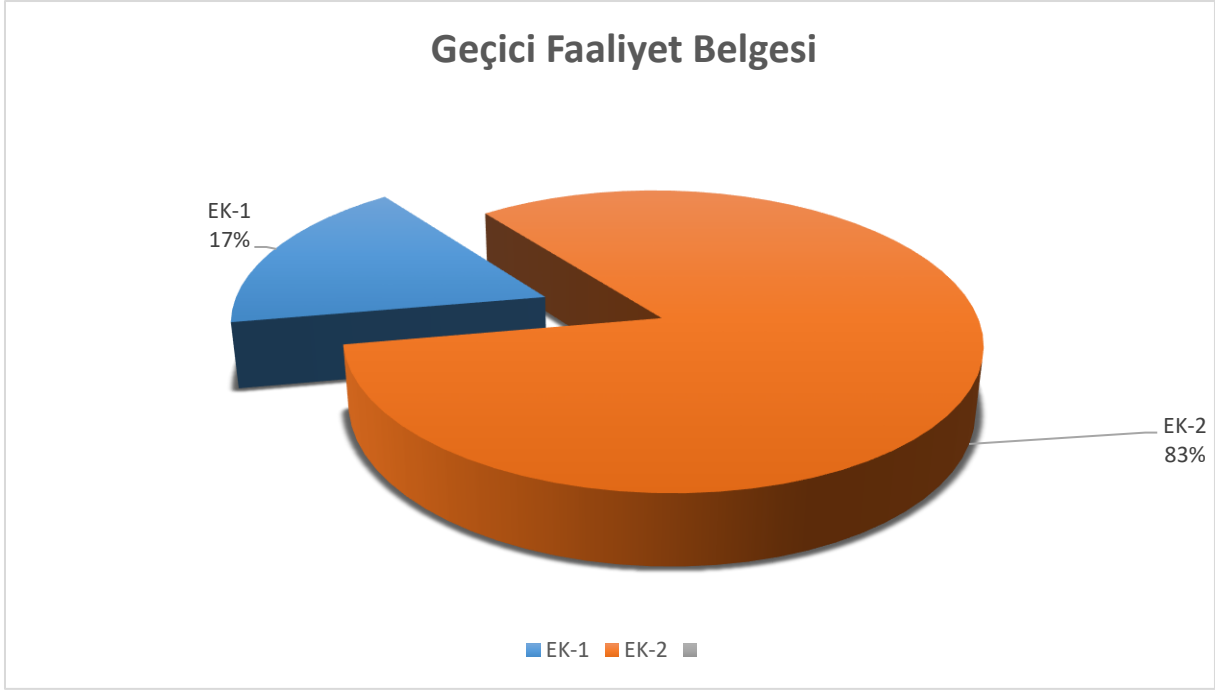

Grafik 26-2023 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Alınan Projelerin Sektörel Dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

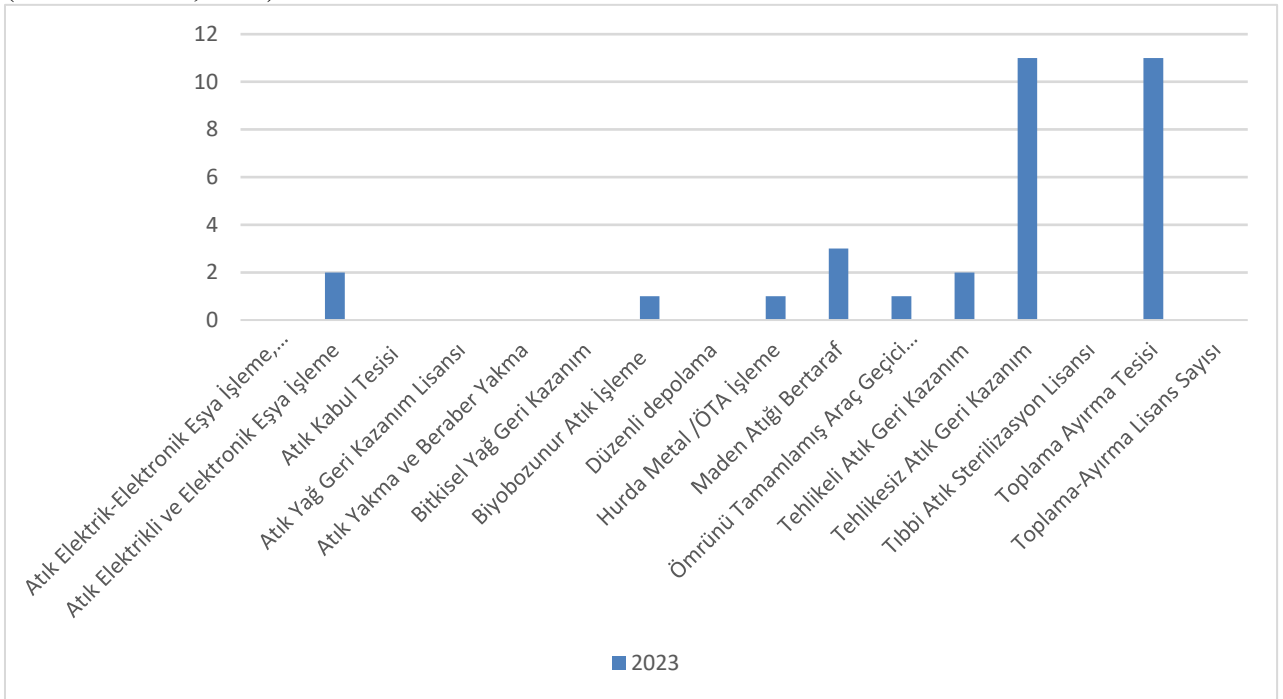
G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 86-2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi Sayıları
(e-İzin Yazılımı, 2024)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	15	66	81
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	24	123	147
TOPLAM	39	189	228

Grafik 27-2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları (e-İzin Yazılımı, 2024)

Grafik 28-Balıkesir ilinde 2022 yılında verilen Lisansı Belgelerinin konulara göre dağılımı

Kaynaklar

(...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

e-ÇED Yazılımı

e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 87- 2023 Yılında ÇŞİDİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (e-denetim yazılımı, 2024)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	100
Plansız (ani+şikâyet) denetimler	1.068
Genel toplam	1.168

Grafik 29 – ÇŞİDİM Tarafından 2023 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı

BALIKESİR 2023 ÇEVRE DURUM RAPORU

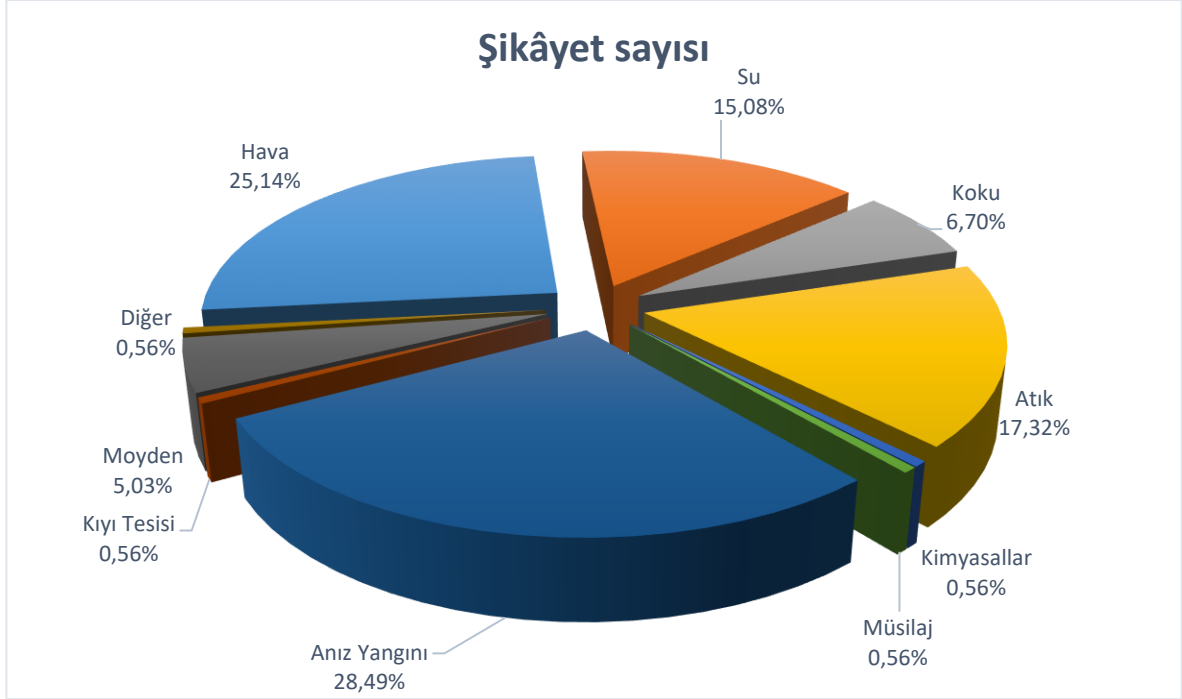
(e-denetim yazılımı, 2024)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 88-2023 yılında ÇŞİDİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Şikâyetler	Hava	Su	Koku	Atık	Kimyasallar	Müsilaj	Anız Yangını	Kıyı Tesisi	Moyden	Diğer	TOPLAM
Şikâyet sayısı	45	27	12	31	1	1	51	1	9	1	173
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	45	27	12	31	1	1	51	1	9	1	173
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100

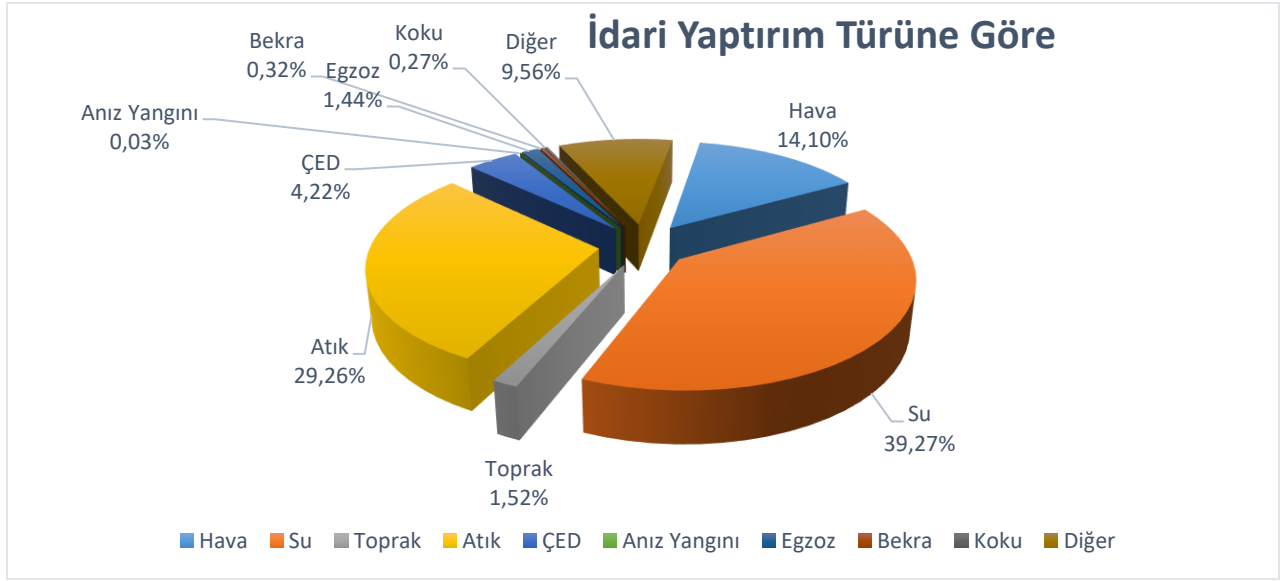

Grafik 30 -2023 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

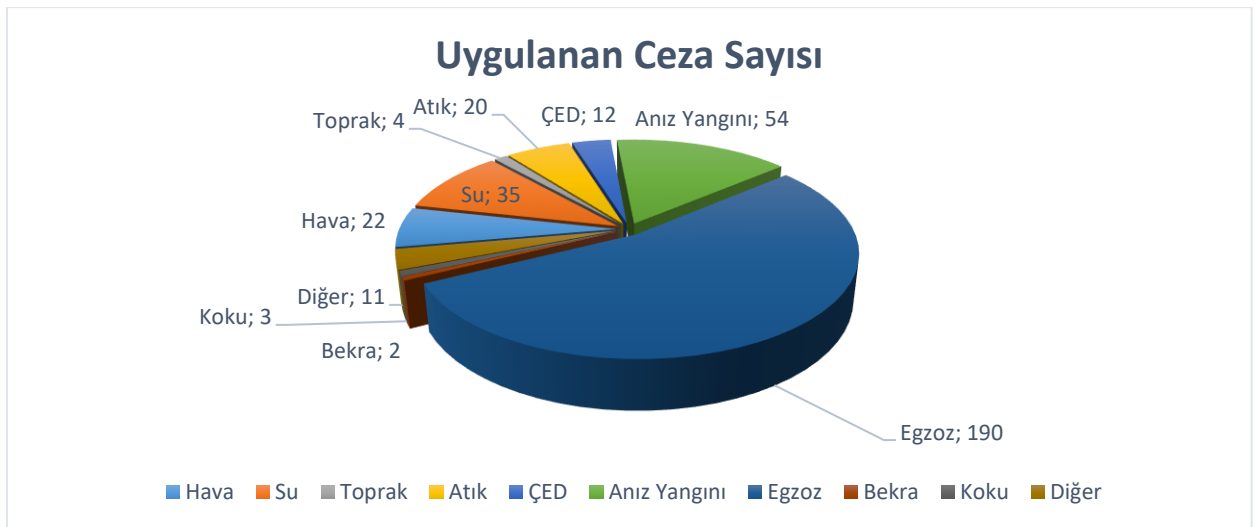
H.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 89- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı (e-denetim yazılımı, 2024)

	Hava	Su	Toprak	Atık	ÇED	Anız Yangını	Egzoz	Bekra	Koku	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	6.391.297,00	17.797.285,00	687.736,00	13.261.396,00	1.914.509,60	13.180,86	652.490,00	146.486,00	121.895,00	4.330.432,00	45.316.707,46
Uygulanan Ceza Sayısı	22	35	4	20	12	54	190	2	3	11	353

Grafik 31- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2024)

Grafik 32 – 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı

(e-denetim yazılımı, 2024)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2023 yılında verilmiş 5 adet faaliyet durdurma/kapatma kararı bulunmaktadır.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 2023 yılı içerisinde planlı ve plansız olmak üzere 980 adet denetim yapılmış olup, yapılan denetimler ve egzoz emisyon ile ilgili jandarma tutanaklarına istinaden 96 adet idari yaptırım kararı uygulanarak toplam **55.503.092,40 TL** idari para cezası kesilmiştir.

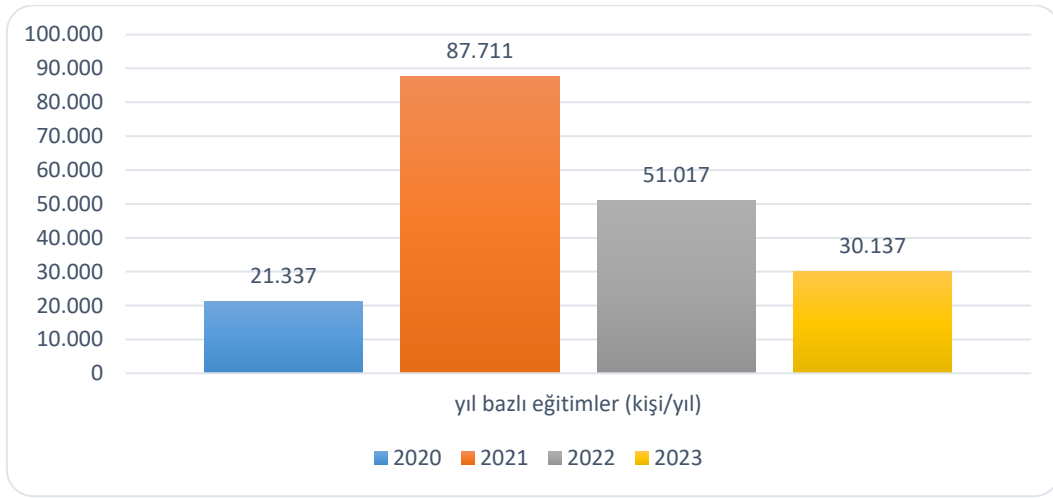
Kaynaklar

(...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü e-Denetim Yazılımı

I. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

İlimizde Sıfır Atık Yönetimi kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında, Okullarda, İşyerlerinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İlçe Belediye Başkanlıkları ve Firmaların çevre sorumluları tarafından eğitimler ve farkındalık çalışmaları yapılmaktadır

2023 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde **30.137** kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 33 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı (SABS – Raporlar – Eğitim - 2024)

Kaynaklar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü